

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

Decisiones quæ in fine 10. partis sunt adscriptæ & appositæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

irritantibus roborata, que ex Principis intentione omnia contra eorum tenorem per inferiores acta ita infirmant, & quouis iuris effectu prorsus destituunt, ac si gesta non fuissent. Ideoque non vltus, vel contrarius vltus suffragari non potest. *Archid. in cap. cum de beneficio. sub num. 2. vers. sed pone, de prebend. in 6. Felin. in cap. cum accessissent. sub num. 30. vers. quarto limita &c. de Constit. Rota dec. tertia de priuil. anstiq. & penes Crescen. dist. dec. 4. num. 4. vers. & in hoc, & sequere ad fin. eod. tit. & dec. 240. num. 5. vers. & cum illud priuilegium. ac se. 6. part. 4. diuers. Cardin. Caueser. dec. 223. numer. 2. vers. 4. respondebatur in super. & seqq. Buratt. dec. 704. num. 10. vers. tertio quia, &c. *Horat. Mandos. de priuil. ad instar. gloss. 15. sub num. 32. vers. quomodo fallit, &c. Ioan. Baptist. Confess. in summa priuil. Mendicant. tit. tertio cap. 3. fol. mibi 292. idemque in specie comprobat reiectis contrariis, Campanil. in diuersor. iur. Canon. rubr. 12. cap. 13. sub numer. 81. vers. Sorbus autem &c. & P. Lezan. in loco supra citat. Eoque magis hoc procedit stante mutua generali communicatione priuilegiorum inter ipsos Regulares per Summos Pontifices facta, ob quam gaudent concessis à Nicolao I V. sanct. memor. PP. Carthusiensibus, & ab Eugen. IV. sanct. memor. PP. Cassinensibus, qui ab eiuſmodi præiudiciis præseruantur, vt apparet ex Bullis relatis per Roderic. in dict. Collectan. Bullar. sub eodem Eugen. Bulla 9. numer. 19. vers. Adiciunt. fol. 86. & Bulla 11. numer. 10. vers. Adiciunt. fol. 90. & P. Lezan. in eius summa part. 4. in verb. priuilegia Regularium. sub n. 17. vers. notanda etiam fol. mibi 88.**

15. Tertio quia, quicquid sit de aliis Religionibus, certum est quod obiecto ex facto tollitur quoad PP. Theatinos, nam hi quoties casus euenit huiusmodi priuilegio tam in iudicio, quam extra vlt fuerunt & specialiter ipsa Ciuitate Ianuæ cum RR. PP. Iesuitis, vt apparet ex dec. 676. n. 11. vers. quia tamen. part. 1. & dist. dec. 87. part. 4. recent. ac iterum cum eisdem in Ciuitate Messanæ anno 1542. vt patet ex litteris S. Congregationis Episcoporum, & Regularium, & cum RR. PP. Præmonstratensibus hic in Vrbe. Ac demum cum Presbyteris secularibus S. Caroli Borromæi in Ciuitate Neapolis, vt apparet ex Decreto eiuſdem Sacre Congregationis sub die 16. Februarij 1643. relato etiam à P. Lezan. in loco citat. sub dicto numer. 20. vers. vnde cum Neapoli. Ita quod licet quoad alios non essent in vltu, tamen quoad alios seruari debent, quibus propria diligentia prodesse, aliorum autem incuria nocere non debet. *Abb. in cap. cum accessissent. sub numero 8. ad fin. vers. dic ubi priuilegium. de Constitur. Rot. penes Cardinal. Seraph. dec. 951. num. 1. vers. priuilegium. ac se. 99. & dist. dec. 240. num. 6. vers. hoc autem part. quarta diuers. Buratt. dec. 704. numero 9. vers. secundo quia. Ioan. Baptist. Confess. dist. cap. 3. sub princ. Ant. Cordub. in Addit. ad Sorb. in compend. priuileg. Regular. in verb. communicatio priuilegiorum in verb. tandem fol. mibi 198. Roderic. qq. Regul. tom. 1. quæst. 8. art. 5. & quæst. 55. art. 19. Mirand. in manual. Pralat. tom. 2. quæst. 47. art. 8. Portel. in dub. Regular. dist. verb. communicatio priuilegiorum. sub num. 11. vers. quamuis vna Religio, & in verb. priuilegij communicatio sub numero 22. vers. quando vna Religio. Quod fortius etiam procedit attenda confirmatione, & noua concessione eorumdem omnium priuilegiorum ad ipsorum fauorem emanata à sanct. memor. Gregor. XV. Motu proprio, ex certa scientia, & de Apostolica potestatis plenitudine per aliud Breue Dat. 16. Octobris 1621. cuius viget præcedentia reuolunt, & in pristinum statum reducant à quibusuis antea actis præiudiciis vindicta Ioan. Baptist. Confess. dist. cap. 3. in fin. vers. que quidem inuolutiones. fol. 293. Roderic. qq. Regular. tom. 1. quæst. 8. art. 4. col. 2. vers. ino talis confirmatio. Suarez de*

legib. lib. 8. cap. 19. sub num. 1. vers. quia confirmatio eorum scientia &c. & cap. 20 sub num. 8. vers. secundo dicendum est &c. ac seq.

16. Postremo huiusmodi non vltus eo minus allegari debet pro parte PP. dict. Congregationis, qui in eiuſdem Inſtituti Confratres in dicta Ciuitate Neapolis superioribus Annis à sanct. mem. Urbano Octauo Breui, Dat. die 17. Maij 1631. producto in Registro Rotali fol. 297. & seqq. Itaque iustitie, & acquiritur erga se ipsos quod in alios exercuerunt, nisi illud ne in aliquando alteri facias; ac in Euang. S. Marthæ cap. 7. in princ. & S. Luca cap. 6. post med. & in cap. dilecti ubi gloss. in verb. nolles de maior. & vlt. de in l. 1. ff. quod quisque iur. cum concord. relatis per Tirap. de retract. lignag. §. 1. gloss. 13. sub num. 6. vers. prauina. cum seq.

17. Cum igitur ex prædictis, & aliis doctis, ac plene adductis in duabus præcedentibus decisionibus coram R. P. D. meo Royas sub diebus 24. Iunij 1647. & 24. Ianuarij 1648. appareat iustitia sententie Rotalis, cuius validitas ex iplo processu iustificatur, in quo fuerunt seruata iuxta dec. Verat. 262. part. 2. iure merito fuit per Dominos conclusum illam esse confirmandam ad text. in cap. ea qua ubi gloss. & DD. de senten. & re iud.

Et ita Decisum informantibus tantum RR. PP. Theatinis. Alia verò parte sæpe sapius citata, &c.

DECISIO LXXVI.

Sacre Rotæ Romanæ coram R. P. D. Bichio.

In causa Pampilonen. Alienationis.

Veneris 15. Ianuarij 1649.

§. 1. Alienatio Molendini, aliorumque bonorum spectantium ad Archidiaconatum de Tableta de anno 1613. in Sanctium de Mortal inuolida hodie dicta fuit ex defectu cause, & solemnitatis copulatiue requisitæ in alienationibus bonorum Ecclesie capite primo de rebus Eccles. non alien. in 6. Clem. 1. eodem tit. & vtrobique Doctores Couarr. varior. resolut. libro secundo cap. 17. num. 2. Rot. dec. 22. num. 2. part. 6. recent.

Fuit siquidem ad alienationem deuentum vt solueretur æs alienum contractum ab Archidiacono illius temporis pro extinguenda pensione, que super Archidiaconatu reseruata fuerat ad fauorem clar. mem. Cardinalis Antonij Pacheteni, cuius ætis alieni solutio cum ad ipsum Archidiaconum spectaret non fecit, ac pensionis extinctio, & solutio ex fructibus beneficij Cæs. de Grass. decisione 12. numero primo de prebend. Seraphin. dec. 66. numero tertio, Rota inter impreg. post Pacif. de Saluian. decisione 189. numero quarto & decisione quinta sub numero tertio vers. maxime parte septima recent. præbere non potuit iustam causam alienandi proprietatem bonorum Ecclesie, vt in principio Rota decisione 94. numero 64. vers. ac de solutione parte septima recent. oportet enim quod causa, nisi necessitatis, siue vtilitatis respiciat ipsam Ecclesiam, non autem titularem, §. nos igitur auth. de non alien. Redoan. de rebus Eccles. non alien. quæst. 10. num. 103. & 2. seqq. Rota dec. 318. numero 16. & seqq. part. 5. recent. vbi dicitur quod alienatio reperitur prohibita fauore Ecclesie, non autem Clericorum, vt sunt verba gloss. in l. i. huiusmodi 14. verb. consensum. C. de Sacros. Eccles. sicut in simili dicimus, quod necessitas ob quam fieri potest vnio qua est species alienationis.

*e. iua. in fin. de his que sunt à Pralat. fin. conf. c. confide-
ran. da est non respectu Clericorum, seu Canonico-
rum Ecclesiæ, sed ipsiusmet Ecclesiæ, vt in c. expo-
sisti, de prob. bene aduertit Burr. num. 2. Abb.
num. 4. in fin. vers. & considera, Inol. num. 1. quos
sequuta est Rota in Mediol. Cimitaratus 10. Martij
1645. §. pro necessitate, vers. quia licet, coram R. P. D. meo
Pentingero.*

2. Præter quod vt ex causa æris alieni bona alienari
possint requiritur, quod creditores vigeant apud Iu-
dicem, Redoan. de reb. Eccles. non alien. q. 19. n. 1. & 87.
Quarant. in Summ. Bullar. verb. alienario, n. 36. Gabr.
confil. 118. n. 5. lib. 1. Giouagnon conf. 22. n. 5. & n. 15.
lib. 2. cum aliis allegat. à Modern. Carpenf. contr. forens.
c. 105. n. 58. nec pro debito scutorum 1000. alienari
debuissent plura corpora. valoris scutorum 2000. cum
ea quæ propter necessitatem conceduntur eatenus vale-
ant, quatenus necessitas vigeat, & non vltra, vt in ter-
minis Giouagnon d. conf. 22. n. 6. & n. 16. lib. 2. Gabr. di-
cto conf. 118. n. 5. vers. secundo quia, Natt. Menoch. & alij
quos refert, Moder. Carpen. d. c. 105. n. 65. & seq.

3. Neque alienatio sustineri potest ex eo, quod nisi
pensio fuisset extincta redditus Archidiaconatus non
fuissent satis pro congrua sustentatione Archidiaconi,
& pro oneribus eidem Archidiaconatu annexis distri-
buenti dietim Portionariis, cæterisque Ministris Ec-
clesiæ portionem quamdam panis, & vini; tum quia id
non probatur nisi ex assertione alienantium cui non
creditur. Ancharan. in Clem. 1. sub n. 5. de reb. Eccles.
non alien. Oldrad. conf. 261. per tot. Parif. confil. 36. num.
11. lib. 4. Egid. dec. 617. in princ. Rot. dec. 716. num. 1.
dec. 752. n. 3. part. 1. diuers. prout nec creditur assertioni
ipsius executoris, quando iudicialiter procedere tene-
batur Rota d. dec. 752. n. 3. part. 1. diuers. dec. 261. n. 6.
part. 4. tom. 2. dec. 94. n. 44. & 45. part. 7. recent. dec. 36.
num. 3. & 9. dec. 37. num. 6. apud Cene. de conf. & de-
buisse iudicialiter procedere in casu nostro dicam in-
frâ. Imò contrarium conuincitur ex locationibus plu-
rium annorum datis in Summ. Archidiaconi n. 6. ex qui-
bus patet, quod soluta pensione, & supradictis aliis
oneribus adhuc supererant pro Archidiacono scut. an-
nuæ vltra 500. moneta, & licet locationes non probent
verum valorem, sufficiunt tamen ad probandum quid,
& quantum fuerit tempore locationis perceptum, Rota
coram Reuerendiss. Vrgellen. dec. 307. num. 4. & 5. &
in aliis relatis in Romana fideicom. de Maximis 20.
Nouembris 1647. & iura etiam coram R. P. D. meo Ottho-
bono, ita vt exinde resulter probatio, quod contractus
postea celebratus non fuit vtilis sed damnosus Ec-
clesiæ, vt ponderauit Rota dec. 65. n. 24. part. 2. diuers. dec.
275. n. 2. p. 4. rel. ab addend. ad Buratt. dec. 253. n. 21.
& dec. 94. n. 63. part. 7. recent.

4. Tum etiam quia quatenus redditus Archidiacona-
tus supradictis oneribus, & congruæ sustentationi Ar-
chidiaconi non sufficerent, poterat Archidiaconus in-
tentare iudicium super nullitate pensionis, seu illius re-
ductionem petere iuxta notata per Garzias de benef. p.
1. c. 5. sub num. 424. Loth. de re benef. lib. 5. q. 42. n. 57.
vnde excluditur necessitas alienandi, Iason. in l. com-
modis. num. 4. ff. de re iud. Cuman. in l. peto, §. pradium
n. 3. ff. de leg. 2. Gabr. confil. 118. sub num. 6. vers. tertio
quia lib. 1. Malchard. de probat. concl. 75. n. 13. Redoan.
de reb. Eccles. non alien. q. 19. num. 83. & seqq. seu vti-
litas quæ esse debet indubitata, & euidentis, Giouagnon
confil. 22. n. 14. lib. 2. Redoan. de reb. Eccles. non alien.
q. 20. n. 83. Rot. dec. 65. n. 17. p. 2. diuers. & in Romana
Census 24. Maij 1591. coram clar. mem. Cardinali Hie-
ronymo Pamphilio.

5. Non obstat, quod præfata causæ alienationis fue-
rint narrata Papæ in litteris confirmationis & super
obtentæ, ideoque videantur ab ipso approbatæ, ac vl-
teriori probatione opus non sit, Redoan. de reb. Ec-
Tom. VIII.

cles. non alien. q. 19. n. 109. & seqq. quia hoc forte proces-
dit, quando Papa in litteris confirmationis allertit
adesse causam peccitatis, sed in casu nostro cum in eis-
dem litteris Papa reitripserit conditionaliter, dummo-
dò videlicet alienatio pro euidenti necessitate, & mi-
nori damno facta fuerit, ac in euidentem dicti Archi-
diaconatus cesserit, & cedat vtilitatem, constat quod
noluit causas expressas approbare, sed illarum appro-
bationem executoribus sub dicta conditione remittere,
Rota inter recent. dec. 612. num. 7. part. 2. & in Neriton.
Pensionis 5. Nouembris 1601. coram Litt. impress. apud
Marchef. de commiss. tom. 1. fol. 531. n. 4. in Metropolita-
na Pensionis 2. Iunij 1645. §. non reuel. coram D. & in
his terminis Cavaler. dec. 288. n. 6. Rot. diuers. 160. n. 6.
vers. tertio non obstat. & n. 7. p. 2.

6. Deest pariter solemnitas, nempe beneplacitum
Apostolicum, quod enim obtentum fuit de anno 1622.
non suffragatur. Primo quia subreptitium, cum non
fuerit Papæ narratum, quo vsque de anno 1613. secuta
fuerit alienatio, & bonorum possessio tradita emptori,
vt narrari debuisset, quia per huiusmodi traditionem
alienantes inciderant in penam extrauagantis ambi-
tiosæ, licet in alienationis instrumento referuauerint
simpliciter beneplacitum Apostolicum Nauarr. conf. 11.
vers. non procedat de reb. Eccles. non alienan. Garzias
de ben. part. 1. cap. 4. num. 37. Gonzal. super regul. 8. Can-
cell. g'oss. 12. num. 97. Marc. Anton. Genuensis in prax.
Archiepisc. Neapolit. cap. 61 per tot. 106. Alique relati à
Modern. Carpenf. contr. forens. cap. 106. num. 21. quic-
quid dicendum esset si beneplacitum referuatum fuisset
cum clausula, non alias aliter, nec alio modo iuxta
distinctionem traditam à Chald. de emphyt. lib. 4. cap. 6.
num. 32. & 33.

7. Secundo quia non fuit seruata forma Breuis, vt
debeuit, cum delicta, ibique Abb. n. 5. de rescripti. Marefc.
variar. resolut. lib. 1. c. 68. num. 5. Cavaler. dec. 288. n.
23. Reuerendiss. Vrgellen. dec. 230. num. 14. Rota inter
recent. dec. 624. num. 1. part. 1. Illud enim mandat per
executores procedi ad alienationis confirmationem, si
& postquam constiterit de euidenti necessitate, & vti-
litate Ecclesiæ vocatis vocandis, quæ clausula impone-
bat executori onus assumendi partes iudicis, & per legi-
timas probationes præuia citatione interesse habentium,
non autem per extrajudicialem informationem
cognoscendam de causis narrati c. exhibita, & ibi Abb.
num. 6. in ultim. notab. de iud. Felin. in c. fin. num. 23. de
presumpti. Gratian. discept. 596. num. 30. & seq. & in puncto
Rota dec. 624. num. 4. part. 2. dec. 94. num. 49. p. 7.
recent.

8. At neque citati fuerunt Procurator, Fiscalis, &
Portionarij interesse habentes propter portiones pan-
is, & vini, sibi ex fructibus Archidiaconatus debitas,
quorum aliqui se opposuerunt alienationi; cumque ef-
fent certi, citandi erant nominatim, non autem per edi-
ctum Abb. in c. ex tua. n. 3. de cler. non residen. Surd.
conf. 181. n. 6. Seraph. d. c. 1276. num. 4. Rot. inter recent-
ior. dec. 624. num. 8. part. 1. dec. 516. num. 11. part. 5. ne-
que coram executoro facta fuerunt firmiter probatio-
nes, sed tantum exhibiti testes alias informiter exami-
nati qui non probant, si quando, Cod. test. cap. 2. eodem
tit. vbi Abb. num. 7. Felin. n. 6. Dec. n. 17. adeo quod ex
ipsa lectura processus elidatur præsumptio, quæ regu-
lariter stat pro executoro eiusque sententia, & vti
non iustificata ex actis nullius momenti sit vt in his
terminis Cavaler. dec. 215. n. 4. Rot. dec. 94. num. 43.
part. 7. recent.

Et ita decilum vtraque parte informante,

DECISIO LXVII.

Sacre Rotæ Romanæ coram R. P. D. Cerro.

Romana hereditatis de Gratianis.

Veneris 28. Iunii 1649.

§. 1. **L**ælius de Gratiapis Francisci patris non reuocauit in dubium iudicium sententiæ Rotæ late ad fauorem ipsius Francisci, sed illius iustitia, & iterum repetebat, quod ille nunquam probauerit se esse filium Horatij. Quod tamen etiam hodie DD. receperunt, & pro confirmatione sententiæ responderunt, ea moti ratione, quia cum probatio filiationis respectu Progenitoris, vel sit impossibilis, vel difficillima, solæ præsumptiones, & coniecturæ admittuntur cum ista simul coæquatæ in hac materia faciant plenam & concludentem probationem contra quoscumque, *per tuas, de probat. l. si vicinis, C. de nupt. Alex. cons. 1. 38. sub n. 9. vers. tamen illis non obstantibus, lib. 7. Nat. cons. 1. 235. n. 1. & seqq. Rot. dec. 4. 0. n. 13. & 1. p. 5. dec. 314. n. 19. vers. quoniam quoad qualitatem, & n. 20. p. 6. ac admissum fuit in Fasfen. bonorum 23. Ianuarij 1647. coram R. P. D. meo Corrado, §. quia licet, & firmatur in Bononiens. poliij 16. Martij 1648. coram R. P. D. meo Oribono, §. quod verò.*

2. Coniectura enim, & præsumptiones, quæ pro Francisco deducuntur in decisione emissa 7. Februarij 1642. coram R. P. D. meo Royas, efficaces omnino, & concludentes adhuc Dominis visa fuerunt.

3. Prima namque ex eo desumpta, quod ille in lucertis proditus anno 1613. ex Olympia de Mercadantibus sacro baptismatis fonte ablatus fuit tanquam filius eiusdem Horatij, & vti talis descriptus in libro Baptismali, vt ex partita exinde extracta, *Summario Francisci n. 2. vehemens ostendit argumentum filiationis, vt præter deductos in dicta decisione considerauit Rota in Romana filiationis 10. Junij 1612. sequitur, coram bon. mem. Pirouano in Romana de Ianellis 13. Nouemb. 1613. coram bon. mem. Vbaldo, & in Romana de Catalanis 27. Nouem. 1630. coram bon. mem. Merlino in reuent. dec. 409. n. 5. & 6. p. 5. Eoque magis cum ex dispositione secundi testis iuxta 8. Interrogatorum probetur in dicto actu personaliter interuenisse eundem Horatium Patrem, ipsiisque instituisse; vt Franciscus tanquam eius proprius filius baptizaretur *dist. Summario num. 3. quod proinde plurimum confert ad probationem filiationis, vt in inferioribus terminis tradit Surd. cons. 1. n. 45. vt dixit Rota in recent. dec. 199. n. 2. vers. Baptizatio part. 3. & in dicta Romana filiationis dist. §. Secundo subsequitur, circa finem, ac admittit in Romana de Bonellis 28. Nouem. 1614. coram bon. mem. Vbaldo §. 1. vers. nam coniectura.**

4. Secunda ex nominatione, tractatu, præstatione alimentorum, educatione, ac communi reputatione, & fama apud omnes, & signanter apud vicinos, quod Franciscus esset filius Horatij, & tanquam talis ab eo educaretur, alimentaretur, ac denominaretur, vt deponunt testes, *summario dicto n. 3. efficax pariter, & valida non solum contra Parentes, ita tractantes, & denominantes, sed etiam contra tertium, præsertim aliis concurrentibus deducta fuit per Rotam dec. 472. n. 8. vers. verum etiam 1. part. dicta dec. 409. num. 10. & plenius dicta dec. 490. num. 67. & 68. part. 5. & dicta dec. 314. num. 3. part. 6. rec. ac in dicta Romana filiationis, §. Tertio conuenitur.*

5. Tertia ex formæ similitudine probata per testes, *summario n. 4. licet vt plurimum fallax de se sola non reuelet, iuncta tamen cum aliis illas corroborat & adiuuatur, vt dixit Rot. dicta dec. 314. n. 10. p. 6. recent.*

6. Quarta deprompta ex aliis pluribus testibus concludentibus Olympiam ex statu meretricio transiisse tempore conceptionis, & natiuitatis Francisci ad illam eam domi ab eodem eoductæ, & sitæ è conspectu propriae habitations ad meliorem illius custodiam amore maritali retinebat, ibique alimenta, & alia necessaria dietim subministrabat sub spe illam ducendi in vxorem, prout tandem in articulo mortis eam duxit, *relem Summ. n. 9. & 10. Ex quo propterea necessaria reuelat iuris præsumptio, quod Franciscus verè sit filius Horatij illam pro concubina retinentis secundum gloss. Magistr. in cap. Michael. de fil. presby. quam sequitur Alex. cons. 1. 57. n. 2. vers. tamen non ita presumitur, lib. 5. alique relati in dicta dec. R. P. D. meo Royas §. quia elicitæ idemque tenuit Rota dicta dec. 314. n. 1. p. 1. 6. ac admissum fuit in dicta Fasfen. Bonorum, §. n. 1. p. 1. Et licet nonnulli ex præfatis testibus patiuntur aliquas exceptiones personales, quia tamen agitur de re, in qua nõ est ita facile reperire testes omni exceptione maiores, & veritas aliter haberi non potest, ad eam probandam admittuntur testes etiam inhabiles ad testificandum, *ueniens il. 2. in fin. de testib. & præter adductos in dicta dec. §. nec obstant exceptiones in puncto fuit testimonium supra in allegata Romana filiationis coram bon. mem. Pirouano §. fin. & in d. dec. 314. n. 27. part. 6. recent.**

7. Quinta denique refulans ex propriis confessionibus eorumdem Lælij, & Octauij Patrum, tam extrajudicialibus, ex quo post mortem Horatij ipsi sollicitè affectauerunt Francisci curam, *Summar. n. 3. & passi fuerunt ipsum possidere hereditatem paternam, quæ alias ad eos spectasset: quàm judicialibus, agendo contra eundem Franciscum vti filium, & heredem Horatij, & contra ipsum obtinendo mandatum executionum pro debito hereditario illius, quod deinde exequi curarunt super quadam Domo pariter illius hereditaria, cuius pretium consequuti fuerunt, eodem Summ. n. 6. 7. & 8. tanquam omnibus aliis validior, & de se sola sufficiens illum constituit in quasi possessione filiationis contra ipsos Lælium, & Octauium Patres ita confidentes, & illum pro tali denominantes ad text. in l. cum precum, C. de liberal. caus. vt ad propositum tradunt Menoch. de presump. lib. 6. presump. 5. num. 23. Gratian. discept. forens. c. 65. n. 71. & c. 73. n. 3. ceterique adducti in dicta decisione §. Quarta, & quæ omnes, & præter ipsos faciunt, deducta per Alex. cons. 181. n. 8. lib. 7. Paris. cons. 10. n. 89. cum seg. lib. 2. Nat. cons. 59. n. 15. lib. 1. Petr. de fideicom. q. 1. n. 209.*

8. Nec releuat, quod huiusmodi confessiones factæ fuerint in alio iudicio ad alium finem, & effectum quodque fuerint reuocata, & non præiudicant in non dependentibus à voluntate consentientium.

9. Quia vltra alias responsiones datas in dicta dec. R. P. D. meo Royas confessio facta in dicto iudicio, & ad diuersum effectum, quando prout hic est administrata probat contra consentientem in quocumque alio iudicio, & ad quemcumque alium effectum, vt respondit Rota in Romana Fideicom. de Guidis 28. Iunii 1630. coram Eminentiſſimo D. Cardin. Hieronymo Versipio in recent. dec. 338. n. 7. part. 6. Et cum confessiones, de quibus agitur, emanauerint circa actus filiationis proportionabiles, & proprios, ac circa statum personæ Francisci, sintque plures, & geminatae variari non potuerunt, *l. in genium cum ibi notat. ff. de stat. homin. Alexand. cons. 35. n. 13. lib. 7. cum aliis per Gratian. discept. forens. c. 869. n. 16. Minusve reuocari in præiudicium iuris ipsi Francisco acquisiti, gloss. final. in d. cap. per tuas ibique Felin. n. 14. vers. quia sicut de probat. Surdus cons. 169. n. 9. Gratian. vbi supra, cap. 116. n. 5. cum concordantibus congestis in Aueniensi. Alimentorum 28. Ianuarij 1647. coram R. P. D. meo Corrado, §. nam tertio.*

affertio, versic. Nec deinde, & §. quoniam asseriones, pro ut nec reuocata fuerunt, & praesertim ab Octauio, de cuius hereditate agitur, immo ab utroque effectiua per iudicium crediti exactionem. Nec dicuntur emissa circa non dependentia a voluntate contententium, quia exinde non praetenditur, quod Franciscus efficiatur filius Horatii, sed deducuntur ad effectum probandi veritatem eius filiationis, quod omnino dependet a voluntate contententis, ipsique praedicit ut bene respondetur in altera decis. §. nec obstat quod confesio.

¶ 10. Caterum iterum DD. dixerunt non obstat de positione testimonio pro Laelio examinatore. Tum quia detecti fuerunt non informati, inuersione deponunt, conuincuntur de mendacio, & non percutiunt tempus conceptionis, & natiuitatis Francisci; tum etiam quia in concursu cum illis aliis pro Francisco examinatis numero pluribus, melius informati, vel familia deponentibus, & concludentibus de loco, & tempore, non sunt attendendi, cum magis sit credendum praefatis testibus Francisci, tot meliores qualitates habentibus, ut singulas ponderando responsum fuit in dicta decisione §. minus obstat, quod probatio cum quatuor seqq. Ideoque praesertim iunctis supra ponderatis confessionibus, quae regulariter praualent mille testibus in contrarium examinatis, per ea quae tradunt Aym. conf. 61. n. 3. vers. Confessio enim, Gabr. de testibus concl. 4. n. 45. bon. mem. Buratt. dec. 117. n. 8.

¶ 11. Firmata igitur filiatione Francisci per subsequens matrimonium inter dictos Horatium, & Olympiam, eius progenitores, contractum anno 1621. effectus fuit vere, & proprie legitimus §. primo Auth. quib. mod. nator. efficitur legiti. in l. generaliter §. cum autem, n. 9. C. de insti. & subinst. Rip. in l. si unquam, n. 86. C. de reuoc. donat. Hond. conf. 72. n. 26. lib. 2. Lup. de illegit. comment. 4. §. 3. n. 1. cum seqq. Mantica de coniectur. lib. 11. tit. 1. sub n. 4. Gabr. de legitimat. concl. 1. n. 18. & seqq. alitque adducti in dicta decis. §. quod verò. Ac habilitas ad succedendum proinde ac si vique ab initio ex legitimo matrimonio progenitus fuisset, dum nulla causa impedimenti inter ipsos coniuges intercessit, Inuenio qui vers. Neque enim, C. de natur. lib. Hond. d. conf. 72. n. 27. lib. 2. Itaque proinde ipsi rite, & recte concessa fuerit immisso pro medietate hereditatis dicti Octauij Patris in concursu cum Laelio altero Patre, succedendo in stirpe iure representationis eiusdem Horatii Patris, & respectu germani fratris praefatorum Octauij, & Laelii iuxta claram dispositionem text. in §. si igitur, Auth. de hered. ab intest. ut probatur in eadem decis. Tota d. ssi. ultas.

¶ 12. Ad ea verò, quae longa serie in contrarium deducita fuerunt, vel plenissime satisfactum fuit, tam in praedicta decisione R. P. D. mei Royas, quam in aliis decisionibus contra Attuantem emanatis coram eodem 29. Maij 1643. & coram R. P. D. meo Melio 11. Decembris 1648. vel non indigent responsione.

¶ Et vtraque, &c.

DECISIO LXXVIII.

Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Melio.

Cusentina Canonicatus.

Sabbati 5. Iunij 1649.

§. 1. Iosepho de Feria Prouiso Apostolice de Canonice, seu Præbenda Metropolitanae Ecclesiae Cusentinae mandatum de manutenendo esse concedendum in illius possessione dixerunt Domini, qui ex publico instrumento celebrato sub die 26. Octobris

1642. aperte constat eum possessionem accepisse de dicto Canonice, quod quidem instrumentum possessionis probat quod omnes iuris effectus, & per consequens etiam sufficit ad effectum manutenendi, dum non demonstratur, quod tunc temporis alius possideret ex doctrina Bart. in l. Præd. ff. de acquir. possess. l. non idcirco, vbi Bald. C. de fid. instrum. quam indistincte Rota sequitur, ut millies dictum fuit, & signanter in dec. 203. n. 3. p. 1. diuers. dec. 92. n. 1. p. 1. recent. & fuit resolutum in Elnen. Camerae 21. Maij 1617. coram bon. mem. Buratto, nec non in Elnen. Saranen. beneficij Jun. 1625. coram Durano.

2. Non obstat, quod postea sub die 30. Ianuarij 1644. Ioannes Dominicus Iannocatus dicti Canonice possessionem acquisierit. Quia stante anteriori possessione Iosephi recentior praesumitur clandestina, & iniusta, & consequenter non manutenibilis ad text. in l. licet casus de prob. Bart. in l. 1. §. quod air, n. 1. & in l. si duo, sub n. 4. ff. vii. possid. Seraph. dec. 1106. n. 2. Rota dec. 150. n. 5. part. 7. recent.

3. Et licet possessio dicti Ioannis Dominici iuxta praetendatur ex quo capta fuit in vim Gratiae Apostolicae certo modo obtenta, & vigore decreti Iudicis Executoris, quae propterea videtur dici non posse spoliatiua, iuxta gloss. in c. praesertim verb. in aliam in fin. 7. q. 1. cap. intra quatuor de maior. & obed. Gemin. conf. 112. Crauet. conf. 5. n. 8. cum aliis, quos congerunt Gabr. concl. 1. n. 123. de resti. spoliat. & Menoch. de recuper. poss. rem. 8. n. 3. Tamen quia Exequutor nulliter, & iniuste processit, nequaquam dici potest quod priuauerit Iosephum sua possessione, adeo ut ipse, non obstante dicti Io. Dominici immisione, sit manutenendus, ut per DD. in l. clam possidere §. qui ad nudinas, ff. de acquir. possess. Rot. dec. 539. num. 5. part. 3. recent. & decis. 233. num. 20. dec. 366. num. 1. & seq. & decis. 417. num. 2. coram bon. mem. Coccino, Gregor. XV. dec. 9. num. 4.

4. Nullitas autem ex eo resultat, quia dum ex Exequutore Apostolico tradita fuit possessio d. Canonice ipsi Ioan. Dominico, citatus non fuit Ioseph, pro ut requirebatur, cum in illius possessione reperiretur, certum est enim nullam possessionis auocationem fieri posse, nisi possessore citato ad text. in l. fin. C. si per vim, vel alio modo, l. de vnoquoque, ff. de re iud. Roman. conf. 69. n. 12. Alex. conf. 5. num. 1. vers. non constat, lib. 2. & praesertim de Exequutore litetarum Apostolicarum, ut partes Iudicis assumere teneatur alio existente in possessione, declarat Felin. in c. fin. n. 24. & ibi communiter DD. de praesumpt. Rota in nou. dec. 30. de resc. & decis. 102. in prin. part. 1. diuers. Ita ut aliquid facere non possit, nisi parte citata, text. est satis clarus in l. de vnoquoque, ff. de iud. Rota in causa Tirason. elemosynariae 28. Ianuar. 1602. coram Card. Lancelloto Iuniore, Ripana benef. 12. Februarij 1599. coram Iusto, & in Mediolan. benef. 16. Nouembris 1611. coram Vbaldo, quod fortius procedit in hac facti contingencia, quia Exequutor fuit mixtus stante clausula in literis Apostolicis apposta, vocatis vocandis, quae facit semper executorem mixtum, & propterea tenebatur tanto magis partes Iudicis assumere, & citare Iosephum iam possidentem ad text. in c. licet Episc. & ibi gloss. vbi te non vocato, de prob. in 6. exhibita, de iud. Oldrad. conf. 22. n. 2. Calderin. conf. 4. de dilat. Felin. in c. fin. n. 23. & seq. de praesumpt. cum aliis relatis per Rot. dec. 538. n. 6. part. 5. recent. tom. 2.

5. Non sufficit quod Iannocarus praetendat dictum Iosephum fuisse citatum, quia hoc non probatur, praeterquam ex sola asseritione emanata in Iudicis sententia, & tamen Iudici non hoc asserenti, & quod adhibita fuerit causa cognitio, ac seruata fuerint solemnitates, quae solent, & debent obseruari, fides non est adhibenda, cum super his consueuerint separata scriptura, ut bene ex-

plicat Menoch. *confil.* 3. *sub* 2. 28. Præterea constare etiam deberet de modo quo illa citatio facta fuit, videlicet an fuerit personalis, vel per edictum, & si per edictum an seruata fuerint requisiti de quibus per Vestr. *in prax lib* 4. c. 3. n. 4. Pal. *in prax. tom.* 2. fol. 15. col. 3. n. 1. Rot. *dec.* 104. n. 10. *part. 6. recent.* & præcellerit citatio personalis, quæ omnino requiritur, ex text. *in Clem. 1. de re iudi. a. a.* Seraphin. *de* 1276. n. 1. aded vt ille, qui nunquam fuit personaliter citatus, citari neque possit per contradicte. Put. *dec.* 109. *lib.* 2. cum aliis per Cardinal. Cavaler. *dec.* 110. n. 2. Nec refert quod dici possit Iosephum fuisse absentem, quia nihilominus citari personaliter debuit eo in loco, in quo reperiebatur, vt post Mol. *confil.* 105. col. 1. Rota apud Capitan. *dec.* 11. n. 3. *part.* 1. *Dec. confil.* 460. n. 25. vel saltem in domo suæ solite habitationis, & ad varias Ecclesiæ Cathedralis in qua est Canonicatus controuersus, iuxta dispositionem text. *in Clem. causa 3. de election. cuius formam esse præcisè seruandam ad effectum vt absens sua possessione priuatur, firmavit Rota in Respon. Parochialis 14. Iunij 1645. sub §. nullitas coram Reuerend. P. D. meo Oribobono.* Ultra quod etiam si constaret de citatione per Edictum in loco Beneficij, in hoc casu non officeret, quia dictus Iannocarus impetrauit Canonicatum sub narratiua quod Ioseph in Vrbe reperiebatur, à qua discedere noluerat, vnde optimè sciebat vbi ille morabatur, & propterea in eadem Vrbe citari debebat, prout fuerat mandatatum in ipsis litteris Apostolicis eiusdem Iannocari ibi citato dicto Iosepho.

6. Atque ita cum de legitima citatione non constet, & paria sint aliquid non fuisse legitime factum, & non fuisse factum, *lib. 1. de iur. iur.* ex huius citationis defectu non fuit priuatus Ioseph sua possessione, qua stante non est ei deneganda manutentio ex vulgato §. *retinenda in lit. de interd. cum concord.*

Et ita vtraque parte informante fuit decisum.

DECISIO LXXIX.

Sacra Rotæ Romana coram R. P. D. Corto.

In causa Cæsaraugustana Distributionum.

Luna 7. Iunij 1649.

§. 1. **R**editus Ecclesiæ Cæsaraugustanæ, dum olim ipsa existeret in statu Regulari Ordinis Sancti Augustini, in vnicam dumtaxat massam, seu massam communem reponebantur, & de ipsis participabant tam Canonici, quam Portionarij, cæterique Beneficiati, ea tamen forma, vt Canonici integram, Portionarij verò dimidiam portionem pro distributionibus quotidianis, diurnis, ac nocturnis reciperent. Verum Clemens Octauus san. mem. anno 1604. ad preces Philippi Secundi, tunc temporis Hispaniarum Regis eandem Ecclesiam secularizauit, ac numerum Canonicorum ad vnum dumtaxat redactum ad viginti quatuor auxit, quorum cõtemplatione, & vtilitate novos redditus antiquæ massæ applicauit, nouamque massam ex illis pro ipsorum tantummodo commoditate fieri mandauit, addito, quod deductis prius oneribus omnes præfati Canonici de fructibus dictæ nouæ massæ æquis portionibus, & indifferenter participare deberent, sine tamè præiudicio Portionariorum, aliorumque participantium de distributionibus, & aliis fructibus ad antiquam massam hæctenus spectantibus; Et insuper pro prospero, & felici statu, ac regimine ipsius Ecclesiæ, & pacifica perceptione, diuisione, & repartitione distributionum, Annuuariorum, Eleemosynarum, aliorumque emolumentorum concessit Capitulo plenam, & totalem facultatem

condendi Statuta, licita tamen, & honesta, nec Sacri Canonibus, Decretis Concilij Tridentini, & Constitutionibus Apostolicis non contraria per Nuncium Apostolicum, vel Archiepiscopum Cæsaraugustanum examinanda, & approbanda. Cuius quidem facultatis vigore, ad tollendas omnes differentias super huiusmodi diuisione, & repartitione oriundas, conditum fuit anno 1604. à Procuratoribus Capituli solemniter constitutis, quoddam statutum mandans, quod ex nouis redditibus Capitulo applicatis in dicta Bulla secularizationis, tantum adderetur Bulla communi, vt Decanus, & Dignitates, ac singuli Canonici regalia sex, Portionarij verò, & Beneficiati participantes regalia tria pro distributionibus quotidianis, horis diurnis consequerentur. Et huiusmodi Statutum successiue à bon. me. Cardinale Merlino, tunc temporis Hispaniarum Nuncio auctoritate Apostolica examinatum, & confirmatum fuit, atque capitulariter à Canonici acceptatum, & obseruatum vsque ad annum 1611. quod huiusmodi præstationem se se amplius non teneri dixerunt. Vnde introducta de super lite, & terminato Iudicio possessorio ad fauorem Portionariorum ceptum fuit petitorium, in quo editis tribus decisionibus, 3. Decembris 1619. 22. Iunij 1641. coram Eminentijs. D. Cardin. Panzolis, & 27. Maij 1642. coram Reuerend. D. Salamano, late fuerunt duæ sententiæ conformes declarantes Capitulum teneri prædictum Statutum seruare, & iuxta illius formam, singulis annis supplere in bursa communi tantam quantitatem, quæ sufficiat pro dictis tribus regularibus vnicuique Portionario singulis diebus præstantis, sed cautâ per appellationem mihi delata, propoli discutendum; An sententia Rotalis sit confirmanda, vel infirmanda, & confirmandum esse post quartam disputationem Domini responderunt; Quia non reuocata in dubium illius validitate, iustitia conuenitur ex lectura ipsius Statuti ad litteram disponentis circa distributionum repartitionem iuxta modum in eadem sententia expressum; Præfatum enim Statutum cum clarè, & specificè loquatur, ad vnguem seruari debet, nec ab illius expressa dispositione recedere licet, ad text. in l. *Ancilla. ibique Gloss. ff. de iur. & in l. Constituentibus, ff. de municipal. Bald. in l. Gallus §. si cum; in secundo notat. ff. de liber. & posthum. alique relati in prima decisione Eminentijs. D. Card. Panzitoli, §. Cum autem circa finem, & in decisione coram Reuerend. D. Salamano, §. sed quia. Præsertim cum emanauerit de pactum consensu, à Nuncio Apostolico in amplissima forma fuerit confirmatum, & à Capitulo per plures annos executioni mandatatum, ex quibus proinde transtulit in contractum, & effectum fuit Papale, ita vt per consequens in perpetuum veniat obseruandum, ex plene probatis in omnibus supradictis Decisionibus.*

Nec subsistit, quod in pluribus aduersetur dictæ Bullæ secularizationis Clementis Octauæ.

2. Prima enim contrarietas ex eo desumpta, quod reditus Beneficiorum suppressorum ex forma ipsius Bullæ ponendi essent in massa noua ad commodum dumtaxat, & vtilitatem Canonicorum nouiter erectorum, & nihilominus Statutum illos poni mandauerit in massa veteri, ac ad illorum participationem admiserit etiam Portionarios. Tollitur penitus animaduertendo, quod cum summus ille Pontifex in dicta Bulla n. 8. admiserit Canonicos nouiter erectos ad participationem fructuum mensæ Capitularis, seu massæ antiquæ sine præiudicio Portionariorum de fructibus ad eandem mensam hæctenus spectantibus Participantibus, *ibidem Canonici præfati de fructibus dictæ mensæ Capitularis æquis portionibus, & indifferenter, sine tamen dicti Gabrielis, ac Portionariorum, & aliorum de portionibus mensæ annuuariorum, & aliorum de portionibus mensæ eleemosynariorum, nec non aliis fructibus ad eandem mensam hæctenus spectantibus; & pertinentibus participantium, & c. præiudicio participantium, & c.* Ex huiusmodi verò Canonico

Canonicorum admisione Portionarij maximum damnum, & præiudicium passi fuerint, cum exinde antiqua ipsorum portio summo perire videretur. Vtique ad consulendum eorum indemnitati omnis aequitas suadebat, quod ipsi admitti deberent ad aliquam participationem massæ nouæ, ne contra mentem Pontificis ex dicta clausula, sine præiudicio, satis aperte declarata, ipsi remaneret in damno, & euidens præiudicium sentirent, vt optimè ponderatur in prima decisione Eminentissimi D. Cardinalis Panziroli, §. & ex hoc etiam, & in decisione Reuerendiss. D. Salmantini, §. Participatio verò cum seqq.

3. Maxime cum in eademmet Bulla sub n. 107. expressè tribuatur Capitulo facultas condendi quæcumque statuta super perceptione, diuisione, & repartitione omnium fructuum, & distributionum etiam quotidianarum à Nuncio, vel Archiepiscopo examinanda, & approbanda pro felici, & prospero huius Ecclesiæ gubernio; vnde cum statuta admisso Portionariorum ad participationem Massæ nouæ dicatur repartitio fructuum facta pro bono gubernio, & regimine iuxta Bullæ permissionem, nullatenus dici valet, Statutum huiusmodi esse illi contrarium, & consequenter clausula generales, quibus eadem Bulla munita reperitur, multò minus obitare videntur, vt bene respondetur in dicta decisione D. Cardinalis Panziroli disto §. & ex hoc vers. Præsertim cum per eam, & in dicta decisione D. Salmantini §. Adeo quod statuum.

4. Nec obstat, quod per dictum argumentum Canonicoorum numerum viginti quatuor non excedens nullum illatum fuerit Portionariis præiudicium considerabile, cum in statu irregularitatis Ecclesiæ, de qua agitur, esset receptitia, & aliquando in ipsa quinquaginta Canonici extiterint.

5. Quia cum inter partes non controuertatur tempore Bullæ secularizationis in dicta Ecclesia vnicum tantummodo extitisse Canonicum, maximum proinde præiudicium Portionariis illatum fuit, dum ad participationem Massæ antiquæ, de qua vnicus dumtaxat Canonici tunc temporis existens participabat, viginti quatuor nouiter in eadem Bulla instituti admittebantur, & consequenter, cum regulariter in Gratiis Apostolicis temporis data attendi debeat c. eam te. ibique Gloss. verb. datam, & Felin. n. 18. de ref. c. si eodem tempore eodem tit. in 6. Rot. in recent. dec. 387. n. 16. p. 5. & dec. 99. n. 2. & 3. p. 7. coram Card. Cauall. dec. 196. n. 1. vers. Quia ad hunc effectum præsertim ubi agitur, pro vt hic, de præiudicio tertij, vt ad propositum dictum fuit coram eodem Card. Cauall. dec. 46. n. 4. Præiudicium Portionariorum ob huiusmodi argumentum fuisse euidentissimum, inficiari non potest, & propterea per dictam clausulam præseruatum censetur, vt ratiocinatur dicta decisio D. Salmantini, §. Absque quod valeat. Licet enim huiusmodi clausula, sine præiudicio, nihil de nouo tribuat, Ius tamen prius inherens (quod in casu nostro verificatur in perceptione fructuum Massæ antiquæ cum participatione vnius dumtaxat Canonici) totaliter præseruat Caputaq. dec. 119. p. 1. Put. dec. 111. lib. 2. in coroll. Card. Seraph. dec. 144. n. 6. cum aliis in dicta prima decisione D. Cardinalis Panziroli, §. Et ex hoc etiam tollitur, ac dictum fuit in Ariminen, Castroium 14. Februarij 1642. coram Reuerendiss. D. meo Decano.

6. Ponderando insuper, quod numerus Canonicoorum de tempore præfatæ secularizationis ad vnicam dumtaxat reductus fuerat, quia facultates, & redditus mensæ Capitularis, seu Massæ antiquæ pro maiori quantitate nullatenus suppetebant, vt euidenter demonstrat additio dictorum viginti quatuor nouiter erectorum, facta in dicta Bulla præuia assignatione, & distinctione nouarum facultatum; Stante enim huiusmodi reddituum insufficientia Portionarij, & beneficiarij compelli non

poterant ad aliquem recipiendum in locum antiquorum Canonicoorum demouitorum, & illi valde sese opponere poterant, vt probant Abb. in c. ex p. n. 4. ibique Imol. n. 10. vers. in eadem gloss. de concess. priuileg. Modern. Roman. de re benef. lib. 1. q. 14. sub n. 19. vers. tamen intelligitur, & num. 21. cum sequenti. Cardin. Mantici. dec. 239. n. 3. Vnde multò minus refragari potest, quod retroactis temporibus huiusmodi Ecclesia fuerit receptitia quinquaginta Canonicoorum, dum de tempore dictæ secularizationis ob præfatam reddituum insufficientiam vterior Canonicoorum electio fieri non poterat in præiudicium Proportionariorum, & Beneficiarioorum, & consequenter eo magis clausula præseruatiua operari debet effectum suum supra deductum.

7. Secunda contrarietas ex eo, quod statutum faciat æquales Dignitates cum Canonicis, quæ tamen per dictam Bullam erant exclusæ, tam in statu regulari, quam seculari; non spectat ad præsentem quaestionem cum Portionariis agitatam, idè Domini dixerunt fore examinandum cum ipsismet Dignitatibus.

Tertia denique de prompta ex quo idem Statutum confectum fuit à Capitulo absque interuentu Archiepiscopi contra formam tam Sacri Concilij Tridentini sess. 2. cap. 3. & sess. 22. pariter cap. 3. de reformat. quam ipsismet Bulla sub n. 78. remouetur ponderando, quod erectio nouæ burse, & repartitio fructuum ac distributionum sunt duo actus penitus inter se distincti, & separati. Quorum primus per Sacrum Concilium locis allegatis, & Bullam d. n. 78. ipsi Archiepiscopo demandatur; Secundus verò concernens repartitionem fructuum, & distributionum non comprehenditur sub Concilio, sed ex forma dictæ Bullæ sub n. 107. Capitulo commissus fuit, cum examine tamen, & approbatione Nuncij Apostolici, vel Archiepiscopi Casaraugustani. Vnde cum statutum, de quo agitur, non loquatur, nec versetur super primo actu, scilicet erectionis nouæ burse, sed super secundo repartitionis fructuum; & solemniter Nuncium fuerit examinatum, & approbatum, (vt toties dictum est) Vtique tantum abest, quod videatur dictæ Bullæ contrarium, quinimò totaliter est ipsi conforme tanquam præcisè confectum, iuxta formam ab ipsa præscriptam, vt respondetur in omnibus prædictis decisionibus.

8. Nec subsistit, quod præfatum Statutum reuocari potuerit, pro vt de facto fuerit reuocatum.

Quia cum Capitulum non habeat facultatem statuendi, vel statuta immutandi, nisi accedente Auctoritate Apostolica mediantibus prædictis examine, & approbatione Nuncij, vel Archiepiscopi; Statutum verò, de quo agitur (vt sæpius dictum fuit) per Nuncium tunc temporis Hispaniarum auctoritate Apostolica examinatum, & confirmatum fuerit. Vtique tolli non potuit, nec aliter statuendo reuocari, eadem Apostolica solemniter confirmatione, non intercedente, ex Theorici. Bart. in homines populi, 23. vers. Aut non poterat facere, de iustit. & iur. quem sequutus fuit Abb. conf. 25. n. 25. part. 2. & comprobant Rota coram Cardin. Seraphin. dec. 538. num. 1. vers. tamen non habet, in recent. dec. 104. sub n. 2. vers. maxime cum ab huiusmodi part. 3. & dec. 87. n. 3. part. 7. & dictum fuit in dicta decisione Eminentissimi D. Cardinalis Panziroli, §. Nec videtur. Ultra quod asserta reuocatio tanquam notoriè nulla, & attentata præuis duabus decisionibus coram me editis 17. Februarij & 26. Iun. 1645. reuocata fuit; & pro illius reuocatione præuis altera decisione sub die 25. Maij 1646. ad Censuratum, & declaratoriam relaxationem processam ob duritiam Capituli mandatis Rotæ libus parere reculantis.

9. Cæterum repetita fructuum diminutio penitus subblata fuit in omnibus aliis præcedentibus decisionibus, & signanter ex quo non solum vnquam iustificata non

fuit, sed plene elisa ex libris eiusdem Capituli, & relationibus Peritorum, ex quibus apparuit redditus huius Ecclesie à dicto anno 1607. potius fuisse auctos, quam diminutos. Quinimò suffragari non potest, dum ex forma dicti Statuti Capitulum supplere tenetur in bursa Communi, quidquid necesse erit pro solutione dictorum trium regalium, ubi respondetur in decisione D. Salmantini §. finali.

Atque ita resolutum fuit vtraque parte trina vice informante, hodie verò Portionarij tantum, &c.

DECISIO LXXX.

Sacra Rotæ Romana coram R.P.D. Arguelles.

In causa Pampilonen Decimarum de Verastegui.

Mercurij 12. Iunij 1649.

§. 1. **I**ntegras Decimas loci de Verastegui spectare ad Rectorem, & Beneficiatos Parochialis eiusdem loci per tres sententias conformes, fuit decilum contra D. Garciam de Verastegui, & vigore trium conformium, reique iudicatæ etiam Executoriales fuerunt expeditæ, exequuta, & reproductæ, atque seruari contra eundem quatuor sermini, iuxta stylum Rotæ ad docen. se paruisse, de quibus Felin. in cap. Rodolphus num. 41. de rescripti. Vestr. in prax. lib. 8. c. 1. n. 19. vers. Termini autem & c. Rot. dec. 254. n. 3. part. 6. rec. Cumque pro parte Garcia non fuerit doctum de partitione, vltimum fuit Dominis contra eum relaxan. declaratorium, Marian Soccin. in c. Nonnulli, n. 7. de sent. excomm. Abb. in c. 1. n. 10. de iud. Cassad. dec. 5. num. 7. de conscri. Mohedan dec. 1. alias 147. de sent. excom. Achill. dec. 5. num. 2. eod. tit. Mantie. dec. 74. n. 1. Seraph. dec. 1113. n. 3. Buratt. dec. 17. n. 1. & dec. 725. n. eod. & vtrouque Adden. Rota dec. 445. n. 4. p. 2. ec. 478. per tot. ead. part. 2. Toletana Canoniciatus 18. Iunij 1646. coram R.P.D. meo Ortoholono, & Trullen. Prioratus 28. Iunij. ac Bouen. Abb. 10. Nouembris 1645. coram me.

2. Quia seruatis suprascriptis terminis probata dicitur negatiua non partitionis eo ipso, quod per alteram partem non probatur affirmatiua, vt bene Serach. d. decif. 1113. n. 3. vers. satis dicitur constare &c. dicta Toletana Canoniciatus 18. Iunij 1646. & in Assen. Personis 11. Decembris 1648. coram R.P.D. meo Ortoholono, vbi alia cumulantur.

3. Non attento quod Executoriales D. Garcia intimata non fuerint personaliter, provt debuissent dicunt Innoc. in c. final. num. 5. vers. Alias autem, &c. de eo qui mitti in poss. Felin. in cap. Cum sit Romana, num. de appell. Roman. conf. 482. num. 2. Rot. dec. 208. n. 15. part. recent.

4. Quia cum dolose latitauerit ad effectum impedienda intimationis personalis, sufficiens visa fuit intimatione facta Matri, aliisque Garciae affinibus, ac in super domi, atque per Edictum ad valuas Ecclesiarum, Felin. vbi proxime n. 20. vers. Decimo nota, &c. Vitalin. in Clementina 1. in fine, de foro cometen. Couarr. in cap. Alma Mater, part. 1. §. Nota, &c. Tiraquell. de retract. lib. 1. §. 9. Glossa 2. n. 4. Specular. in tit. de contum. §. 1. in princ. cum pluribus per Modern. Cesanaten. de citat. tom. 2. cap. 11. sub num. 259. vers. Declara tertio, quando quis excommunicandus dolo larita, &c. & per Crescent. decif. 8. alias 151. num. 1. & 2. de sent. & re iudic. quæ solis exceptis nominibus tota loquitur in nostris terminis.

5. Quod autem D. Garciae, & dolose latitauerit, & malitiose se abstinerit ad hunc effectum impediendæ intimationis personalis, constat ex pluribus diligen-

tiis per Nuncium sæpe factis de eo repertiendi in locis Verastegui, Amuzqueta, Lencuza, & Villareal, ac in Demibus propria, & affinium, cui Nuncio vi attestanti de re iurum officium concernente, standum esse requiritur. Pur. decif. 187. lib. 3. Seraph. dec. 1225. num. 3. vbi sic. Curfiori vero, seu Nuncio de diligentiis, &c. Capitula. dec. 254. alias 3. part. 2. recent. 212. n. 2. part. 2. Buratt. dec. 79. num. 1. & 2. ibique Adden. littera A. ver. Nuncio attestanti &c. vbi plures refert ad effectum declaratoria.

6. Procliuiores etiam in hanc sententiam interum Domini ob recursum habitos ad Curiam Regiam pro impedienda executione dd. Executorialium, qui recursum præsumuntur facti ad instantiam D. Garciae, cuius intreat impedimentum c. Constituis il. de testib. Seraph. dec. 1094. n. 1. & 2. recent. dec. 404. n. 3. p. 5. & dec. 359. n. eodem part. 7. qui propterea ob recursum illaqueatum se etiam in censuris Bullæ Cænz Domini, cap. Exceptiorem 12. de exempti. Clement. 1. eod. tit. Buratt. decif. 56. num. 1. recent. 291. num. 6. part. 2. vbi quod recursum præsumuntur facti ab habente interesse Toletana argumenti feruij 26. Aprilis 1638. coram Reuerendiss. D. meo Duozet Decano, & Barbastren. Decimarum 25. Iunij 1603. coram Reuerendissimo D. meo Carillo Episcopo Salamantino.

Et ita, &c. vnica, &c.

DECISIO LXXXI.

Sacra Rotæ Romana coram R. P. D. Cerra.

Romana Dotis.

Veneris 18. Iunij 1649.

§. 1. **N**upit prius Clarix Castacia Luca de Baro nibus, ipsoque defuncto superstiti Lucretia communi filia iterum, & secundo nupit Ioan. Baptista Balestra constituta dote seuorum bilimille, ac deinde condidit testamentum, in quo suos heredes instituit eius Ventrem, omneque alios filios, tam masculos, quam feminas nascituros ex ipsa, & d. Ioan. Baptista secundo viro, illisque non extantibus in vniuersa hereditate vulgariter, & pupillariter, & per fideicommissum eundem secundum vitum substituit.

2. Obiit postmodum ipsa Clarix, & vigore præfati testamenti Ioan. Baptista Victorinus omnia sua bona occupauit: Nuperimè verò decessit etiam Lucretia, instituta sibi vniuersali herede Camilla Pellegrina eius filia, quæ productis coram A. C. instrumentis promissionis, & solutionis dictæ dotis, iudicium introduxit contra ipsum Ioannem Baptista, seruatiisque seruandis, ac legitimatis personis, duo mandata executiva obtinuit, alterum scilicet pro tertia parte dd. scutor 2000. ratione legitimæ sibi de iure debita, alterum verò pro alia tertia parte iure coequalis successione cum ipso Victorino, à quibus interposita appellatio, & causa mihi commissæ cum clausula si quid exequendum dubitanti, an mandata A. C. essent exequenda, & omnia illorum validitate, quæ non controuertitur, tota difficultas restricta fuit ad iustitiam, quia Ioan. Baptista principaliter opponebat, quod Camilla nullam haberet actionem petendi restitutionem dictæ dotis, vt heres ab intestato Claricis, ex quo ipsa decessit cum testamento, cuius causa facit cessare causam intestati, antequam, C. comm. de success. l. quando potest ex testamento. ff. de acquirit. rit. hered. l. 1. C. de secund. tabul.

3. Sed re bene perpena Domini, hoc mirum obstante resolverunt mandata A. C. fore exequenda ex aperta dispositione text. in l. hac ad 17. l. C. de secund. vni. vbi cauetur mulierem secundo, vel vltiori viro nullo liberatis

libertatis titulo, siue inter viuos, siue per vltimam voluntatem in testamento, vel codicillis posse plus relinquere, quam vni ex filiis primi matrimonij, & si huius fuerit, prius deducendum esse integram legitimam pro filiis dicti prioris matrimonij, deinde verò residuum inter eosdem filios, & Victricum aequaliter diuidendum: Ideoque dum Clarix in omnibus suis bonis Victricum substituit, vtique illud plus, quod in fraudem dictæ legis relictum fuit, pro non scripto habetur & Camilla eius nepri competit primo loco detractio integræ legitimæ, deinde verò coequalis portio remanentis hereditatis, vt etiam non minus clarè disponitur in Auth. de nupt. §. optimè collat. 4. & hanc sententiam tanquam veriores, & æquiores sequuntur Bald. in d. l. hac editalli n. 20. & in l. vnica n. 10. ibique Bart. n. 2. & Cast. n. 4. C. de inoff. dot. Ripa in l. quartam n. 219. ff. ad leg. falcid. idem Bald. conf. 22. n. 1. lib. 5. Cast. conf. 250. sub n. 1. vers. vtrum saltem part. 2. Dec. conf. 245. n. 2. & 3. Roland. vers. 29. n. 1. lib. 4. Rinim. iun. conf. 311. n. 15. & conf. 333. n. 3. Aym. conf. 142. n. 4. & conf. 194. num. 1. Ruim. conf. 94. n. 5. vers. quod autem lib. 5. Cephal. conf. 421. num. 6. & 20. vsque ad fin. Surd. conf. 237. num. 11. Fontanell. de pall. nupt. claus. 5. gloss. 8. tom. 4. num. 59. Fachin. contr. iur. lib. 3. cap. 70. vers. fundamentum est dum segg. Trentacinq. var. resol. lib. 3. resol. 5. sub num. 34. vers. secunda pœna, Gratian. discept. for. c. 463. n. 1. & amplexa fuit Rota coram Crescen. dec. 4. ad fin. de testam. aliisque antiquioribus omissis in Romana legati 27. Mart. 1634. §. alterum fundamentum, & Romana quarti dotalis 15. Decemb. eiusdem anni & 15. Maij 1633. coram Eminenti. Don. Card. Hieronymo Verespio, in Faenina dotis seu successione 21. Febr. 1639. coram Reueren. D. meo Decano in Vrbeuana restitutionis dotis 6. Februar. 14. Decem. 1640. coram bon. mem. Merlino, 30. Ianuar. 1642. coram R. P. D. meo Rozas, & 4. Febr. 1643. coram R. P. D. meo Peuringerio in Romana successione 18. Maij 1646. coram R. P. D. meo Corrado, & in Bonon. successione 15. Mart. 1647. coram R. P. D. meo Bichio.

4. Itaque etiam si Ioan. Baptista Victricus non fuerit institutus, sed tantummodo propriis filiis substitutus, quia nihilominus locum habet dispositio d. legis cum totalis ordinatio præfati testamenti facta censetur eius contemplatione animo illam fraudandi, per text. in l. Sulpitius vers. si color. ff. de donat. int. vir. & vxor. Eugen. conf. 1. num. 31. lib. 2. & alij ad propositum relati in dict. Romana successione 14. Ian. 1647. coram R. P. D. meo Corrado, §. quia contrariè, vers. deinde fuit. Eoque magis in casu nostro, quo Victricus solus superstes tempora mortis vxoris in vim vulgaris vniuersam apprehendit hereditatem, quo fit, vt perinde habeatur, ac si fuisset hæres institutus, cum substitutus per vulgarem testatori directè succedere dicatur per ea, quæ tradit Fufar. de substit. 9. 22. num. 11.

5. Nec refert, quod Lucretia de præfata materna dispositione nunquam conuicta fuerit, & proinde ius dicendi de illius nullitate, vt potè introductum ob iniuriam, ipsius morte extinctum remanserit, nec transmissum fuerit ad Camillam eius hæredem, vt in simili dixit Rota dec. 223. n. 7. 8. & 9. part. 5. recent.

6. Quia huiusmodi conclusio nonnullas patitur limitationes, quarum duæ explicantur casui nostro; altera scilicet quod non procedat, quando filius decessit, prout hic, condito testamento, cum in hoc casu dictum ius ad eius hæredes omnino transmittat, vt distinguendo firmat Bolognini. in addit. ad Marcheslan. de success. ab intest. art. 2. num. 23. inter tract. magn. 10. 8. p. 1. fol. mibi 326. Gabr. de secund. nupt. concl. 3. num. 31. Merlin. de legit. lib. 4. tit. 2. quest. 2. num. 13. cum dub. segg. Altera verò quod procedat tantummodo in hæredibus extraneis, non autem, prout hic, in filiis, & descendentes, in quibus transmissionem dicti iuris fieri ipso iure etiam

ab intestato, defendunt in geminis d. l. hac editalli, Aym. d. conf. 142. num. 2. Cancr. var. resol. lib. 3. tit. de inuen. c. 4. num. 195. cum segg. Gabr. ubi supra concl. 4. num. 49. Trentacinq. d. resol. 5. sub num. 34. vers. septimo ius competi. d. 3. modern. Venet. de transmiss. cap. 13. n. 2. cum segg.

6. Et cessat difficultas quia textus in d. l. hac editalli, & in d. §. optimè non loquitur solum de filiis, sed etiam de nepotibus, & neptibus, pronepotibus, & proneptibus ex vtroque sexu progenitis, vt in d. l. vers. quam obseruationem, & in d. §. verò hoc idem obseruando. Ac proinde dum Camilla est filia Lucretiæ, & sic nepris Claricis testatricis, vt fallus fuit ipsemet Balestra in positionibus per eum productis summ. n. 4. quæ contra ipsam faciunt plenam probationem, vt dictum fuit in Ab. bop. pensionis 1. Jul. 1647. coram Reuer. D. Terracin. §. hac autem. Vtique nulla indiget transmissione, sed etiam ex persona propria iunatur dispositione dicti textus, & consequenter dictas duas portiones Auira hereditatis consequi debet, nedum tanquam hæres Lucretiæ, sed etiam tanquam neptis testatricis in dicta legali dispositione explicitè comprehensa, & primum gradum successione obtinens, vt bene animaduertunt Bertran. in receptione d. l. hac editalli in d. l. vers. quem obseruationem num. 4. Ruim. conf. 8. num. 4. vers. & primo lib. 5. Fontanell. ubi supra d. claus. 5. gloss. 8. part. 4. num. 53. Molfes. ad consuetud. Neap. part. 3. q. 18. num. 1. & per tot. Cancr. var. resol. d. cap. 2. num. 197. de rit. nupt. lib. 3. quest. 35. num. 12. Surd. dec. 73. num. 10. cum aliis in puncto allegatis in d. Bononien. successione 15. Mart. 1647. coram R. P. D. meo Bichio: §. pro cuius dubij resolutione cum segg.

7. Ideoque non releuat, quod ex longi temporis cursu cum subsequuta taciturnitate eiusdem Lucretiæ, vel huiusmodi actio præscripta fuerit, vel saltem inducta videatur tacita præfata iniuria remissa.

8. Præscriptio enim allegari non potest, quia à die obitus Claricis sequenti mense Februar. 1621. vsque ad mortem Lucretiæ defunctæ mense Maij 1647. summ. n. 2. non intercessit cursus 30. annorum ad præscribendum huiusmodi actiones necessarius l. si licet. C. de iur. deliber. l. scus, & l. omne. C. de prescript. 30. vel 40. annor. Kolan. conf. 21. n. 45. lib. 2.

9. Tacita verò remissio multò minus deduci valet, tum quia non constat illam habuisse explicatam notationem dictæ nullitatis, quæ non probatur ex sola intimacione testamenti, vt late dixit Rota in Romana de Marescoris 20. Mart. 1615. coram bon. mem. Card. Sacrato in recent. dec. 662. n. 3. part. 2. Tum quia taciturnitas etiam cum scientia non sufficit vt exinde dicta iniuria censetur remissa per ea, quæ tradit Modern. Venet. ubi supra d. cap. 13. sub num. 11. vers. quibus tamen non obstantibus vsque in fin. cum aliis per Add. ad bon. mem. Buratt. dec. 82. litera E. Eoque minus cum Lucretia tanquam mulier illam nec expressè remittere poterit absque solemnitatibus statutaris, vt dixit Rota coram bon. mem. Buratt. d. dec. 82. n. 13. Tum deinde quia ipsa dictæ intimacioni expressè opposuit generalia contra, quæ sanè oppositio non solum excludit eius consensum, sed apertum dissensum, & contradictionem ostendit, ac præseruat ius excipiendi quodcumque Marescot. var. resolut. lib. 1. c. 81. num. 10. Caputaq. dec. 323. part. 1. Rota in recent. dec. 91. num. 15. part. 6. Quæ tantò magis procedunt ad fauorem Camille, cum ipsa non prius obtinuerit gradum primæ successione, nec prius agere poterit, quam post obitum dictæ Lucretiæ sequutum d. anno 1647. & sic ab inde circa contra ipsam nullum tempus præscriptionis, nec aliqua taciturnitas allegari potest, cum ferè in continenti iudicium coram A. C. introduxerit.

10. Decisiones denique emanatas in causa Romana domus 4. Maij 1647. coram R. P. D. meo Melio, in quibus

bus deducitur validitas recepti, de quo agitur, Dixerunt Domini non applicari calui nostro, quia emanant inter diuersas personas, ad diuersum effectum, & super diverso articulo.
Et ita vtraque, &c.

DECISIO LXXXII.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Otthobono.
Toletana Decimarum.

Dies 22. Iunij 1649.

§. 1. P^{ro} Eminentissimo, & Reuerendissimo Cardinali Archiepiscopo Toletano fuit resolutum, esse illi dandum mandatum de manutenendo exigendi Decimas super bonis Patrimonialibus Gundifalui Muñoz, seu Muñoz Loayfay Treuiño Equitis de Calatrava; quia possessio D. Archiepiscopi exigendi Decimas ex fructibus Prædiorum, ac bonorum Patrimonialium dicti Gundifalui, probatur ex pluribus Testibus deponentibus Auum, & Patrem Gundifalui, de eisdem bonis soluisse Decimas Arrendatariis D. Archiepiscopi, atque aliis Ministris, & vterius concludunt solutionem continuatam vsque ad annum 1634. & 1635. vt in Summ. n. 1. Hac igitur possessione attempta iure merito D. Archiepiscopus possessor in ea est manutenendus §. *verinenda insit. de interd. l. 1. ff. si possid. Rota in Hispanen. Decimarum 27. Iunij 1644. in princ. coram R. P. D. meo Corrado, & in Toletana decimarum 15. Iunij anni præteriti §. etenim possessio coram R. P. D. meo Celso.*

2. Neque obstat, quod Gundifaluis, & alij Equites de Calatrava conuenierint non persolvere Decimas de eorum bonis Patrimonialibus, vt conantur probare Testes pro Equite examinari, & relati in Summario D. Archiepiscopi n. 2. quia Testes non concludunt negatiuum, prout deberent videlicet, quod solutio fieri non potuisset, quin ipsi vidissent, & sciuissent, Bart. in l. 1. hoc interdillo n. 8. ff. de iure, & iureque priuato, Rota coram Cauil. dec. 417. n. 3. Seraph. del. 110. n. 8. pluribus adductis in Hispanen. Decimarum 15. Februarij 1647. §. quia natura, coram R. P. D. Melio, & in dicta Toletana sub §. non obstat coram D. meo Celso.

3. Nec minus prædicti Testes probant scientiam, & patientiam Archiepiscopi, sine qua Equitibus Calatrava nulla potuit acquiri quasi possessio exemptiua non soluendi Decimas, l. quoties 15 §. seruitutem, ff. de seruit. l. 2. & ibi Gloss. in verb. scientie C. de seruit. & aq. Rot. coram Barati. dec. 572. n. 12. & in rec. dec. 23. n. 5. p. 6. præsertim in damnum Ecclesie, cui ex negligentia Prælati, aut aliorum nullum inferri potest præiudicium, vt cumulatim decisionibus fuit luculenter firmatum in Hispanen. Decimarum 27. Iunij 1644. in §. secundo quia, coram R. P. D. meo Corrado, & sequuta fuit Rota in dicta Toletana decimarum, §. præsertim coram R. P. D. meo Celso.

4. Et vterius possessio particularis concludenter probata D. Archiepiscopi exigendi Decimas super bonis Patrimonialibus Equitis Gundifalui præfertur possessioni generali exemptiua, quam ipse, aut alij Equites præterire possent, Marefcott. var. resol. lib. 1. c. 11. n. 28. Rota coram Seraph. dec. 1380. n. 2. & in dicta Hispanen. decimarum 15. Februa. 1647. §. vnde coram R. P. D. meo Melio.

5. Minus obstat Priuilegium Pij IV. emanatum ad fauorem Equitum de Calatrava Dat. Tuderti anno 1462. Idus Nonembr. Pontificatus Anno 5. quia exceptio Priuilegij exemptiui reicitur ad petitorium, nam mansuetio dependet à possessione, non autem à Priuilegijs, Rota dec. 562. n. 3. p. 1. recent. & in dicta Hispanen. coram R. P. D. meo Corrado, sub §. Quia fuit responsum, &

in dicta Toletana decimarum coram D. meo Celso sub §. Non obstat priuilegia.

6. Sen exceptio priuilegij exemptiui admitti potest, quando Priuilegium esset adeo clarum, & indubitatum, vt nullus superesset hæsitandi locus, Rota dec. 508. n. 13. p. 5. recent. & firmatum fuit in dicta Hispanen. coram D. meo Corrado. sub §. Nec aduersantur. Priuilegium verò Militum, quod fuit datum in Summario D. Archiepiscopi num. 12. plures continet difficultates; nam loquitur de exemptione bonorum Patrimonialium, sed tantum de exemptione bonorum Patrimonialium, vt in specie similis exemptionis firmavit Rota contra Milites de Alcantara apud Seraphin. dec. 605. per tot.

7. Imò Priuilegium expressè loquitur de decimis extraordinarijs debitis, iure humano non autem de Ordinarijs debitis iure Diuino, vt ex lectura apparet. Et etiam in dubio interpretandum esset, prout eodem modo Rota fuit interpretata, aliud Priuilegium existens simpliciter à solutione Decimarum à Pio IV. Summo Pontifice concessum Religioni Hierosolymitane in Hispanen. decimarum de Baraonia 16. Martij 1647. sub §. Non obstat Priuilegia coram R. P. D. meo Celso, & prius de simili Priuilegio concessio à Benedictino XII. Monialibus Ordinis S. Dominici dixit Rota in Vercellen. decimarum 15. Nouembri 1645. in §. Hinc etiam totam R. P. D. meo Celso.

8. Et tollit omnem difficultatem ipsam Priuilegium, quia non continet derogationem cap. nuper de Decimis, quod tanquam conciliare indiuiduam, & ipsam derogationem requirit Archidiacon. in cap. 1. n. 2. vbi dicit planius de consuet. in 6. Mohedan. dec. 7. n. 2. loca. Rota diuers. dec. 123. p. 1. coram bon. mem. Cocchin. dec. 279. n. 6. in dicta Vercellen. decimarum 13. Nouembri 1645. in §. Non obstat præsentum priuilegium, & 11. Ianuar. 1646. in §. Nec obstat visa fuerant coram R. P. D. meo Celso, & in alia Vercellen. decimarum 31. Martij 1647. in §. final. coram R. P. D. meo Royas, & in lege citata Toletana decimarum coram R. P. D. meo Celso in §. pen. & alibi sæpe. Et ita fuit resolutum Eminentiss. D. Archiepisc. tantum informante.

DECISIO LXXXIII.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Bichio.
In causa Hispanen. Decimarum.

Veneris 25. Iunij 1649.

§. 1. V^{trum} Capitulo & Canonicis Cathedralis Ecclesie Hispanensis in quasi possessione exigendi decimas ex fructibus bonorum, quæ patres Dominici Monasterij S. Pauli eiusdem Ciuitatis hæreditario, vel alio titulo à Laicis acquisuerunt, & proprijs sumptibus colunt, vel è concerto ipsi Dominicans in quasi possessione non soluendi dictas decimas dimissa sit manutentio, fuit hodiernæ disputationi expostum, & ad fauorem Capituli resolutum, prout alias in secunda instantia coram R. P. D. meo Melio, quia illis intentio fundatur ne dum in assentia iuris, quam habet vti generalis, & perpetuus administrator reddituum, & decimarum Vice Archiepiscopi vniuersalis Parochi in Diocesi Hispanen. sed etiam in particulari quasi possessione exigendi decimas ex ipso prædicto nuncupato et bona speranza olim possessio à Didaco Heniquez, & per eum vendito Dominicanis, de quo deponunt plures Testes de facto proprio summ. cap. n. 4. & propter ea bene à quasi possessionem probant Bald. in l. 21. C. de fructib. & lit. expen. Cocchin. dec. 459. n. 1.

2. Eademque quasi possessio acquisita in tempore quo possidebat

possidebat Henriquez ad obtinendam manutentionem aduersus Dominicanos illius successores Capitulo suffragatur, quia ius mecum ex parte actoris, cumque sit reale mutata persona possessorij non immutatur, vt in terminis decimarum Rota dec. 341. n. 1. part. 1. recent. dec. 189. num. 3. part. 2. dec. 455. n. 2. penes modern. de manut. & magis in puncto ad fauorem huius Capituli contra successores præterentes habere priuilegium exemptionis à solutione decimarum fuit decimam in Hispalen. decimarum 27. Iunij 1643. §. quia fuit responsum coram R. P. D. meo Corrado, & in alia Hispalen. decimarum de Barona 12. Ianuarij 1646. §. quia permutationem coram R. P. D. meo Cervo, nisi forte successoris priuilegium sit clarum, & indubitatum in quibus terminis loquitur decimo 215. coram Reuerendiss. Vergellen. & dec. 44. n. 4. part. 7. recent. vt declarauit Rota in Toletana decimarum 15. Iunij 1648. §. sim. coram R. P. D. meo Celfo quale (vt infra dicam) non est priuilegium Dominicanorum,

3. Dici verò non potest Caputulum à possessione cecidisse ex quo per decennium, & amplius decimas non exegerit, quia ciuili possessio animo retenta etiam ultra decennium continuata præsumitur in his incorporalibus, quando non fuit contradicta seu interuersa per denegationem solutionis semel factam à debitore, vel alter eiusdem iuris quasi possessionem non acquisiuit, cum tunc non intret præscriptio obliuionis, ac admissionis animi possidendi, quam lapsus decennij inducere solet interuersa, vel occupata per alterum possessione; Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 38. n. 216. & seq. Gratian. disc. epi. 10. n. 48. & seq. & post Bertazzolo loquentem de taciturnitate per 30 annos Buratt. dec. 347. n. 10. & 11. Mantie. dec. 272. n. 5. Rota inter recent. dec. 87. n. 5. part. 2. dec. 143. n. 2. & dec. 577. n. 1. inter impress. apud modern. de manut. cum aliis alleg. in d. tract. obseru. 58. n. 13.

4. At in casu nostro Dominicanis non probant denegasse aliquando solutionem harum decimarum Capitulo ipso acquiescente ad quem effectum non releuant Testes dati in illorum sum. n. 4. deponentes quod in Archiepiscopatu Hispalensi adest quidam redditus nuncupatus Fratrum, & Monialium qui componitur ex hereditariis, & bonis per Fratres & Moniales acquisitis, cuius decimam percipiunt Arrendatores Archiepiscopatus, quia exinde resultat quidem probatio affirmatiue, nempe quod bonorum ibi descriptorum decime ad Caputulum spectant, & ab Arrendatoribus exacte fuerunt non tamen negatiue non pertinentiæ, aut denegationis decimarum ibi non descriptarum, vt ex Peregrin. & aliis respondit Rota in Bonon. fideicommissi de Glauarini 5. Iunij 1637. §. nec excusant, coram R. P. D. meo Royas, facit dec. 497. num. 2. & 3. part. 4. recent. Eò minus, quia nulla adest necessitas, aut obligatio has decimas arrendandi, & quod plus est in arrendamenti factis excipiuntur nominatim decimæ illorum qui soltere recusant, earumque exactio referuatur Capitulo, vnde profus excluditur acquiescentia Capituli ne decima hæc exigeretur, vt bene ponderatum fuit in prima decisione huius causæ coram R. P. D. meo Melio sub die 15. Februarij 1647. §. & dum; & in omnem euentum negligentia Capituli in exigendo quia præiudicare non valet Ecclesiæ penes quam possessio radicaliter manet, non efficeret quin eiusdem Ecclesiæ nomine hodie peti possent manutentio, Seraphin. dec. 1417. sub num. 3. cum aliis allegatis in Hispalen. decimarum 27. Iunij 1644. §. secundo quia, coram R. P. D. meo Corrado.

5. Ex his corollarie sequitur quod à Patribus Dominicanis nusquam acquisita fuerit quasi possessio non soluendi, ac exemptionis à solutione decimæ, quia cum actus negatiui possessio pendat ab ipsa denegatione, & per hanc affirmatiua possessio prioris posses-

Tom. VII.

forij absque illius consensu, & animo non euacuetur, requiritur proinde ad acquirendam quasi possessionem non soluendi denegatio ex parte acquirentis, & copulatiue scientia, & patientia creditoris in quasi possessione exigendi existentis iuxta notata per DD. in 4. 1. Cod. de seruic. & acqui. quamuis 46. ff. de acqui. poss. Buratt. dec. 912. num. 6. & in terminis decimarum ultra allegatos in decisionibus D. mei Melij Seraphin. dec. 1463. num. 5. Mantie. dec. 40. num. 9. & dec. 20. sub num. 6. Rota dec. 165. sub n. 5. & 6. part. 4. & in Toletana decimarum 15. Iunij 1648. §. Gterius coram R. P. D. meo Celfo, & gratis dicitur scientiam, & patientiam huiusmodi non requiri quando constat de titulo, Rebuff. in constitut. Gall. tom. 3. tit. de pater. poss. in prefat. num. 145. & seq. Gratian. disc. epi. 870. numer. 33. Rota dec. 333. numer. 3 part. 1. recent. quia ex infra dicendis tituli exemptionis releuans probatio non adest.

6. Nullo modo igitur Dominicanis debetur manutentio in quasi possessione exemptionis, esto quod simul ipsis adfiteret immemorabilis, & priuilegia Apostolica, vt per Marefcot. var. resol. lib. 1. cap. 11. num. 5. & 18. Reuerendiss. Vergellen. dec. 215. num. 6. quia assertam quasi possessionem non probant, eaque cessante præuuler antiqua Capituli possessio tam vniuersalis quam particularis in prædio, de quo agitur, Seraph. dec. 18. n. 3. & dec. 1380. n. 2. Rota in supradicta Toletana decimarum §. possessio vero coram R. P. D. meo Celfo. Estque manutentibilis non obstantibus dicta immemorabilis, & priuilegiis, quia respiciunt petitorium, nec retardant manutentionem docet plenius discutiantur, vt comprobatur prima decisio coram D. meo Melio §. vnde, & secunda edita 9. Iunij 1648. §. non obstat, vbi allegantur concordantes.

7. Et licet hoc limitetur quando priuilegia sunt clara, & indubitata, vt declarauit Rota in sape citata Hispalen. decimarum 27. Iunij 1644. §. quia decisio coram R. P. D. meo Corrado, vel reus conuentus habens pro se immemorabilem est in quasi possessione; Rota apud modern. de manut. dec. 197. n. 4. velis quæ manutentionem petit iuritur immemorabili qui est casus dec. 44. n. 9. & 10. part. 7. recent. neutra ex his limitationibus applicatur casui nostro, quia Caputulum vt dicebam immititur vniuersali, ac particulari possessori quam ex abundantia iuris assistentia confouet, Dominicanis rei conuenti vt mox probaui non possident, & ex aduerso allegata priuilegia non sunt clara pro Dominicanis, quin potius contra ipsos reiecta fuerunt in Vercellen. decimarum 13. Nouemb. 1645. & 15. Ianuar. 1646. coram R. P. D. meo Cervo, vbi singulorum defectus enumerantur, & prius in Derussem decimarum Card. Sacroato impress. apud modern. de manut. dec. 157. n. 4. & 5.

8. Clara pariter & indubitata non est immemorabilis, circa quam animaduertendum est primo multum illam differre ad effectum, de quo agitur ab instrumento priuilegij, quamuis priuilegij vim habeat Becc. conf. 180. n. 12. & seq. aliique relati à Larrea allegat. 119. n. 15. part. 2. & differentia cadit non quoad substantiam, sed quoad probationem, siquidem testes per quos immemorabilis probatur non faciunt incontinenti probationem probatam, ac rem notoriam Bald. in l. generali sub num. 5. in ult. notab. C. sacros. Eccl. Menochi. de adpisc. remedia sub num. 108. Argel. de acqui. poss. quest. 6. num. 76. Buratt. dec. 111. num. 3. proxi facit publicum instrumentum, Dec. conf. 36. n. 2. Ruin. conf. 128. n. 1. lib. 4. cum probatio per testes non excludat quin alia pars admittatur ad probandum contrarium, vt bene ad propositum ponderat Rolan. conf. 98. n. 38. ver. nam certissim. lib. 3. Castren. conf. 91. sub num. 8. ver. quod cum lib. 1. Argel. de acqui. poss. quest. 2. n. 215. & 2. seqq. & melius quest. 14. n. 1. & quam rationem Rota in Balcoregien. confinium 4. Aprilis 1504. coram bon.

Ee

mem.

n. 7. lib. 2. Girund. de prinil. n. 31. Rota dec. 95. n. 5. p. 3. necen. dec. 402. n. 1. part. 4.
Et ita decilium utraque parte informante, &c.

DECISIO LXXXIV.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Arguelles.

In causa Calaguritana Benef. de Ocon.

Mercurij 15. Nouembris 1649.

§. 1. [V]ltima vila fuit [si vlla vnquam alia Calaguritana] Francisci Gomez appellatio [cui locum esse in istis Beneficiis constanter semper tenuit Rota ex doct. & eleganter deductis in Calaguritana Beneficiorum 17. Februarij 1648 coram R. P. D. meo Bichio,] qui cum die 8. Martij 1648. fuisset ab Ordinario approbatus ad curam animarum, & obtinisset licentiam generalem inseruendi Parochialibus loco Rectorum, audiendæ confessiones & absoluedi à casibus. reservatis excepta excommunicatione maiori, lactilegij [vt ipsa cantat facultas] per spatium vnius anni sumum. numer. 3. In concursu postea [tribus tantum mensibus interiectis nempe 8. Iunij eiusdem anni] de more habito ad Beneficium simplex de Ocon, fuit ad curam reprobatus habili, & digno ad ea declarato Garzia Clerico primæ tonsuræ, & qui non ita pridem in alio examine fuerat reiectus. Immo (quod plus est) cum eadem ipsa die reprobationis fuerit ei reualidata, & confirmata supradicta facultas ab ipso Episcopo vsque ad futuram visitationem, & per se paratum instrumentum specialis commissi potestas vt in Beneficio Parochiali de Ocon, & eius annexum munere fungeretur curati per biennium cum clausula, & pariter mandamus Beneficiariis, & ceteris personis Ecclesiasticis, & secularibus oppidi predicti, & illi annexorum quod habeant, & teneant pro Curato deferendo ei honores, & præminentias, & respondendo ei de fructibus, & emolumentis ipsi debitis occasione dicti muneris, &c. A quo si non manifesto, saltem plusquam probabili grauiam appellante Francisco, & subdelegatur iudex in partibus coram quo iterum ad examen reuocaret petente, fuit affirmatiuè responsum.

2. Quid enim aliud fecisse videntur examinatores, quam Episcopum sum ipsum, cuius famæ prospicere, cuius decreta reuereri maxime tenebantur, redarguere, & insimulare summæ negligentia, dum, quem in Curatum ipse deputat, eadem die incapacem iudicant ad beneficium simplex in eadem Ecclesia, licet in vanum cum presumptione iuris steterit pro iudicio Episcopi cap. in presentia 6. & ibi Doct. de renunciat. Sacrol. Concil. Tridentin. sess. 24. de reservat. cap. 18. vbi multis de more congestis Barbosa num. 15. & de offic. Episc. a leg. 60. num. fin. in fine tom. 3. & de offic. Paroch. part. 1. c. 2. num. 141. Rota cum aliis in Maioricens. parochialis 13. Iunij 1649. §. si quidem pro iudicio Ordinarij semper presumendum est, & 18. Iunij 1647. §. nam quævis coram R. P. D. meo Celso, & magna suspicio irrationabilis iudicij examinatorum, & tam ad id quàm ad subdelegationem concessam optime quadrant verba Pontif. in cap. accepimus 13. de stat. & qualitat. ord. in dandorum ibi. Vnde grauius sustinere non debet, sed nobis potius deuote inclinare teneris, si illos examinare per alios facimus, quos sine examinatione non credimus ordinatos, & Rota quasi ad amissum pro nostro casu rescata in vna Legionen. beneficij de Capillas 15. Februar. 1588. coram clar. mem. Card. Pamphilio. §. 1. ibi, & maxime quia ex circumstantiis facti non modicam conceperunt suspicionem quæ huic repulsioni causam debent nimia gratia erga Garziam, & apud Seraph. dec. 968. num. 1. ad fin. ibi, Præterea cum & Tom. VII.

ante præsentationem, & post habitum fuerit pro habili ad Curatam, valde inuicem simile est, quod medio tempore fuerit inhabilis, vnde, valde suspecta videtur relatio priorum examinatorum. Et agitur ibi de reprobato, qui & ante, & post examen (licet non ipso die, vt ille noster) sed multis interiectis habuerat licentiam inseruendi in Curatis, & sic in fortioribus, & mirè eorum Comito in causa Calaguritana, & subdelegationis examinis dec. 38. n. 3. ibi, Præterquam quod qui per ipsam Ordinariam ad curam animarum deputatus fuerat in ascensu ad simplex beneficium circa inuicem non presumitur reprobatus, &c. & paulò inferius Maxime cum pauco post dicit idem Petrus ab examinatoribus approbatus fuerit, & e. provisione datus in Coadiutorem cura.

3. Conducit etiam regula vulgaris, quod approbatus semel non debet reprobari. Pomponius ff. de negot. gest. & multis DD. Valasa. axiom. 10. liter. A. vbi in fine respondet contrariis, & addo Oldr. conf. 18. cum primum in princ. Innoc. in c. cum venerabilis, n. m. 7. vers. item si admitto de excep. & in d. c. accepimus num. 1. Felin. in c. ex literis de constit. n. 6. & in d. c. cum venerabilis n. 48. qui loquitur in puncto approbatorum ad beneficia, & est optimus text. in d. c. accepimus, vbi loquitur non solum de approbato ab ipso Episcopo, sed etiam de approbato à antecessore, & horrendum 17. 37. q. 5. c. satis peruersum 7. 56. dist. 8. & aliis per Amayam in l. 3. in fin. C. de canon. largit. tit. lib. 10. & Latream de inf. Granat. 2. n. 5. & 12. vbi n. 20. respondet contrariis. Et in terminis quod debeat subdelegari examen in partibus, Rota d. dec. 48. coram Comito, & pro constanti supponitur coram Penia, dec. 106. num. 7. vbi fuit negatum ex eo quod post quadriennium à die reprobationis fuerat petium, & in fortioribus coram san. mem. Gregor. XV. in alia Calaguritana dec. 58. n. 2. quia ibi appellans venerat ad Curiam, & ibi fuerat approbatus ad Curatam, & appellatus qui remanserat in partibus, obtinuit, vt subdelegaretur examen in partibus, quia prætendebat esse etiam habilis ad Curatam, cum fuissent antea à Synodalibus vterque tantum ad simplicia approbati: & quod magis est quia nec in dictis decisionibus fuit dubitatum dandam esse subdelegationem, sed ex aliis causis prætendebatur, esse denegandum examen, non vero subdelegationem, in casu quo examen esset concedendum.

4. Et multò minus posset dubitari in presenti ex supra deductis circumstantiis Accedit ratio æquitatis, & iuris quod valde onerosum, & damnosum videretur, propter magna pericula quibus (ipsis maxime temporibus) terræ scateant, & maria, & si quis à longissimis Hispaniæ Occidentis Regionibus per varios casus per tot discrimina rerum in Latium tendere cogeretur, & tot dispendia ferre viarum, & malitiis indulgeretur quippe sæpe etiam cum magna captione à rebus nostris auocatur, vt in non dissimili proflus text. in l. sed si quis. 7. ff. de restam. quemadmod. aperiatur, & bene faciunt in fortioribus tradita per Castr. conf. 195. num. 2. ad fin. vers. responderi Ioannes Andreas ad Specular. addit. vlt. in tit. de offic. omn. iud. pag. mibi 154. col. 1. post principium vers. sufficit cum seqq. nam extra lavem ad iudicium vocari (ipsi aut) moesti solent esse, & moestos penates componere item constat, sunt etiam verba ipsius) longe pluri posse esse grauiam irineris quam causa principalis, & sic ratiocinantur Imperatores in l. Mediterranea. C. de annon. & trib. lib. 10. tit. 16. ibi vt plus haberet dispendij, translatio quam deuotionis illatio, & in apparitores 5. Cod. de exact. tribu. eod. lib. tit. 19. ibi ne longinqui irineris diuersitate susceptior adductus, & curia sue desit (penè dixit curæ, & in nostro casu) & rei familiaris detrimenta sustineat, & quæ iunxit Amaya in l. pro sociis. Cod. disto tit. de annon. d. num. 1. ad 7. & verba text. in l. nemo 8. eod. tit. ibi, sed omnis irineris ac necessitatis habita ratione delegatur. & Ec 2. sanctè

Sanctæ Pontificis multa peccatorum Episcopis dispensare propter difficultatem adeundi Sanctam Sedem, que sunt ipsi Sedis Apostolicæ reservata, de quibus Sanchez lib. 4. Decalog. c. 40. Barbosa de offic. Episc. op. allegat. 37. n. 1. & 13. cum aliis.

5. Non obstant, modo quæ in contrarium trahuntur, non Rota in allegatis Maioricens. Parochialis, ubi quod appellatus, & prouocatus ad nouum examen in Curia debeat accedere, nam magna est differentia, quia ibi agitur de Parochiali ob grauitatē materiæ, quæ animarum curam concernit, vt ait Lotter de re benef. lib. 2. quest. 31. in fin. Præterquam quod ibi appellans venerat in Curiam, & ibi prouocabat ad nouum examen, & videbatur magis necessarium, quia non posset cognosci quis esset doctior, nisi facta comparatione, & collatione in concursu, & daturus fumus grauaminis (licet fortè non sit necessarius ad istam prouocationem, Gonz. reg. 8. gloss. 4. num. 144. Garz. de benef. part. 9. cap. 2. num. 151. post mea, vers. vnde Gonz.) quæ omnia potuerunt mouere ad denegandam subdelegationem, nos vero sumus in simplici, & Garzia non prouocat ad nouum concursum, & examen, nec agunt de probanda maiori literatura, sed Franciscus tantum nititur se fuisse grauatam in reprobatione ad Curata, quo casu esse concedendam petitam subdelegationem per constanti supponit d. decis. 106. coram Penia num. 3. cum seqq. & ambo sunt in partibus, & grauamen ostenditur iuris maxima presumptione (vt iam dictum est) & tandem quia non ita longe sunt posita Insula Baleares à Roma, quam locus de Ocon Occidentis vsque ad vltimum sinum ablegatus, & Sacra Congregatio cuius oraculum sequitur Rota in dictis Maioricens. & semper reueretur ex ibi congestis non hoc practicauerit nisi in Parochialibus, & intra Italiam non extra, & nouum & singulare esse notat Barb. de offic. Paroch. dict. part. 1. cap. 2. num. 158. & sic non est interpretatio extendendum l. 2. C. de noxal. l. si quando 35. C. de inoff. testam. D. Martinus de Larreati qui lib. 8. selectur. cap. 10. num. 1. in fin. & Bulla Pij V. in conferendis in ord. 33. mihi qui vtor Bull. impress. anno 1617. pag. 219 §. vi autem 7. ex qua sumitur fundamentum, loquitur etiam in Parochialibus tantum.

6. Nec refragatur dec. 105. par. 2. ver. n. 3. ubi quod Bulla Clementis VIII. super beneficiis Calaguritanis recipit interpretationem passiuam à Concilio ubi supra, & d. Bulla Piana, quia decisio non loquitur generaliter, sed eo casu quo agebatur de numero examinatorum Synodaliū necessario, in quo par est vtriusque Ratio, non verò in aliis prout in nostro casu expressè in allegatis decisionibus, prout nec in executione sententiæ, vt toties dixit, & dicit Rota vt iam, non tantoties, & daretur, & arripere occasio, ab examinatoribus & litigantibus, & luculenter in d. Calaguritanis beneficiarum 17. Febr. 1648. coram R. P. D. meo Bichio.

7. Paratum facit quod examina est faciendum coram Examinatoribus Synodalibus, quia sunt etiam Synodales apud Metropolitanum, & Viciniores ex S. Concilij decreto, quibus committi poterit, & ad quos (nempe Metropolitanum & Viciniores) recurri posse in casu grauaminis, vt ibi examen nouum fiat, dicunt expressè verba Piana supra relata.

8. Nec obloquitur Oldrad. d. cons. 18. n. 2. & seqq. (quæ refert & sequitur Felin. ubi supra in d. c. ex literis n. 7.) quia in specie bene respondeat Rot. d. decis. 968. num. 9. vers. ibi, & ideo non obstat quod allegatur ex cons. Oldr. 18. quia præterquam quod loquitur in Curato ibi non concurrebat probatio extremorum, vt in casu isto, & si quis per nouum examen reprobat, ipse est, quod non negamus admittent. quoque est per nouum examen, & per vrgentiores probationes approbare posse, quæ tota est in per simili casu vt supra notauit, & Oldrad. solum dicit quod præter ad duo

Curata potest repelli à tertio ex defectu sufficientiæ doctrinæ (sic sunt verba) hic nec sumus in Curatis, nec in casu insufficientiæ, cum potius contet de contrario ex probationibus Episcopi, maxime ipso eodem die examinis, cum regula sit, quod nemo repente sit bonus nec doctus, quia scientia est habitus acquisitus, & indiget tempore ex allegat. à Lotther. ubi supra, & esse dandum nouum examen bene docet Greg. X. in cap. si forte 11. de elect. in 6. illis adiectis verbis notandis, Caterum si promissi examinis exitus huiusmodi appositione doctorum vitiante destitui apponentes omnino à propositione casu in quibus obiectum excludimus, & perinde prius determinamus ac si peritus in probatione omnium qui obiectum defecissent, ubi obiciens illiteraturam, & alios defectus falsus inuentus per examen quoad illam; factus est omnium reus.

9. Non vrget denique quod ex longo temporis lapsu potuerit Franciscus fieri doctior, & sic examinis probatio non sit concedenda, cum non possit iurare ad l. ad probationem la 2. in ordine 22. C. de prob. san. d. mem. Greg. XV. decis. 184. num. 3. Caval. decis. 87. n. 4. Lotter. d. lib. 2. q. 31. num. 153. vers. primo, qui extollit Rote ratiocinationem d. decis. 105. num. 4. part. 2. vitem. Penia d. decis. 106. n. 4.) cum habitus debeat inspicui de tempore primi examinis ex allegatis à Lotter. & Rota ubi proximè, & in d. Legionen. Primo, quia in dictis decisionibus erat transactum quadriennium à die primi examinis. Secundo & melius, quia hoc intelligitur quando per appellantem stetit quominus statim subiceretur examini. At Franciscus cum primum potuit appellauit, misit ad Curiam pro inhibitione, & compulsoria, & subdelegatione examinis, ex qua ratione nihil intorelle temporis inter capedinem dixit Rota coram Seraph. d. decis. 968. num. 8. & coram clar. mem. Card. Pamphilio in d. Legionen. de Capillis 15. Febr. 1688. nec etiam obstat, ubi cum fuisset lapsus annus cum dimidio, Dominus dixerunt (sunt verba Rote) non tantum temporis intercessisse vt potuerit fieri doctior. Quinimo magno conatu obiter Agentes pro Garcia non solum huic subdelegationi, sed etiam dubij disputationi per multos menses ante ferias, allegando defectum transportationis actorum sine qua in causis Ecclesiasticis nulla est Iudici iurisdicção, ex late discussis in Romana Societatis affectus 27. Martij 1647. coram me, in quo nihil potuit Franciscus imputari, quia Notarij Hispaniarum, nec solent, nec volunt dare copiam actorum sine compulsoria, (licet si vellent, posse tenuit Scacc. de appell. lib. 2. c. 1. num. 125. cum seqq. lib. 3. q. 20. n. 34. qui refragantes memorat numeris antecedentibus Pareja de edition. inst. tit. 3. num. 25.) Immo multoties expectant secundam iustionem, & ideo appellantes se presentant cum testimonio suæ appellationis coram superiore, & petunt mandatum inhibitionis contra inferiorem, & citationis contra appellatum, & compulsionis contra Notarium, & hæc duo vltima conceduntur tam in tribunalibus Ecclesiasticis. Paz in prax. 2. part. 2. tom. 1. vnic. num. 12. quam in Secularibus ibi 6. part. 1. tom. 1. cap. 1. num. 10. & sic non licuit misero grauo summare Rotæ iurisdictionem cum transportatione actorum. Et satis exclamabat Dominus causa Patroni Abbas Bertucci, quod erat partis cauillationis, vt tempore interim laboretur vt posset postea dictam exceptionem temporis transacti obicere, & praestabatur, ne hoc sibi inferretur præiudicium, vel non officeret si opponeretur vel de aliquo remedio prouideri, nec malitiis indulgeretur contra l. cum hi. s. si cum his ff. de transfat. cum vni. quando per hoc nullum præiudicium inferretur negotio principali, (quod esse obicium inferretur negotio principali, & norandum dixit Ioan. Andreas ubi supra) & tandem transportatis actis Agentes Garcia variis vsi subterfugijs, fecerunt ne causa vlque ad supra in Epigraphæ notatum diem proponeretur, & de quo postea

postea aduerfa valetudine detentus non potui ita oppido decisionem extendere. Et ita visum Dominis nihil obitare temporis decurrit prædicti, cum non sit culpa Francisci vt in allegatis decisionibus Pamphili & Seraphini, maxime stante dicta magna suspicione contra Examinatores, & dictis approbationibus ad Curata, vt in ipsis decisionibus & in dicta decis. 38. coram Comitolo.

Et ita vtraque, &c.

DECISIO LXXXV.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Arguelles.

In causa Pampilonen. Beneficij de Esparza.

Mercurij 15. Decembris 1649.

§. I. IN Ecclesia Parochiali Oppidi de Esparza Pampilonen. Diocesis, per obitum Marci de Calle in mense referuato, simplex Beneficium seruitorium vacauit. Illudque Domini Ioannes Diaz de Isla, & Andreas Chauari impetrarunt, ille à Reuerendissimo Hispaniarum Nuncio per non excessum 24. ducat. auri de Camera & possessionem etiam obtinuit. Ille verò à Sanctissimo Domino nostro cum narratiua valoris non excessus ducat. 24. certorum, & cum incertis 50. At ipse Andreas dum coram Iudicibus deputatis suarum literarum executionem petebat, propter recursum per Ioannem ad Iudices Laicos habitum, iura sua coram Ordinario Pampilonen. experiri fuit coactus, qui sententiam ad fauorem Ioannis protulit, eo quia Andreas excessum 24. ducat. non iustificauit: Ab huiusmodi sententia prædictus Andreas appellauit, & causa mihi commissâ, Dubitauit, An gratia Apostolica sit iustificata, iuste Andrea danda sit immisio, & per Dominos meos affirmatiue fuit responsum; quia omnia narrata in literis prouisionis ad eius fauorem emanata remanent iustificata.

2. Vacatio si quidem beneficij per obitum Marci ultimi possessoris controuerti non potest, cum dictus Ioannes Diaz ex eadem vacatione veniat, dec. 54. n. 4. part. 4. decis. 02. n. 2. part. 7. recent. cum aliis adductis Nuntien. beneficij 27. Martij 1648. §. vacatio beneficij coram me.

3. Clericatus iustificatio clara resultat ex testibus in Curia examinatis de publica voce, fama, & visu deponentibus, scientiæque sue causam reddentibus, quia viderunt illum clericali habitu indutum, & pro tali communiter reputatum, Grass. de effect. cleric. in Pra. n. 204. cum multis ibi citatis iunctis aliis adminiculis n. 205. Rota coram sancti. mem. Greg. dec. 137. n. 10. & 11. penes Burat. dec. 3. n. 2. in recent. dec. 613. n. 4. p. 1. dec. 550. n. 2. coram Penia.

4. Adminicula in præsentia sunt, Primo, quod Andreas alia beneficia possidet, & sic oritur argumentum quod de tempore prouisionis Apostolicæ esset Clericus, Indicijs autem, & argumentis Clericatum probari est rexi, in cap. inter quatuor & ibi Gloss. in verb. per argumenta de Cleric. Peregr. Boer. dec. 171. n. 25. Grass. ubi supra n. 201. Secundo quia in titulis dictorum beneficiorum Clericus à Papa enunciat, Grass. cum ibi congestis ubi proxime n. 200. & seq. cum ex aduerso non negatur.

5. Insuper prædicti Testes summ. n. 6. attestantur, quod prænominatus Andreas est Pampilonen. Diocesis (vt ipse in gratia narrauit) Rota dec. 266. n. 5. n. 4. recent. in Calagurritana præsisionij 10. Maij 1649. §. vacatio coram R. P. D. meo Ortiobono.

6. Narratiua, & sue præsentia in Curia de tempore gratiæ, & sue familiaritatis cum clar. mem. Cardinali

Tom. VIII.

Albernoz iustificata redditur, ex iisdem testibus summ. n. 7. quorum dispositiones respectu quidem præsentium sufficiunt, cum illius narratiua non dicatur causa gratiæ, Rota coram Duran. decis. 237. n. 4. Provt etiam respectu familiaritatis, quæ melius quàm per familiares (quales sunt isti testes,) probari non potest. Gabr. de rest. concl. 10. n. 34. quem sequitur Rota decis. 125. n. 12. coram Comitolo.

7. Obtentorum valor ex prædictis testibus summ. n. 8. datis iustificatur. Hæc autem iustificatio sufficiens reputatur, cum hoc Sacrum Tribunal in probando obtentorum valorem vnico teste, & qualicumque probatione sit contentum, Rota coram Card. Cagnal. decis. 33. n. 3. in Bouen. Abbacia 3. Julij 1645. §. qualitates quoque, & in Placentina beneficij 11. Decembris 1647. §. quo verò, & valor obtentorum coram me. confirmata 15. Iulij 1648. §. quod beneficium, vbi cum tamen coram R. P. D. meo Celso, quod indubie procedit, quando ex aduerso non controuertitur.

8. Iustificatio valoris non excessus ducat 24. pro certis, & vna cum incertis 50. ex Testibus in partibus examinatis desumitur, qui sunt eiusdem Ecclesiæ Beneficiati summ. n. 11. & vbi tales fructus perceperunt, iunctis libris publicis Ciuitatis summ. n. 13. idem beneficium valorem probant Rota dec. 603. n. 1. part. 1. recent. & in Placentina beneficij 27. Martij 1647. coram Reuerendissimo Domino meo Terracinen. in Oten. Archidiaconatus 14. Decembris 1648. coram R. P. D. meo Peusingero, & in dicta Bouen. Abbacia 3. Julij 1645. coram me. Circa quam iustificationem cessat omnis scrupulus, stante Aduersarij confessione, qui huiusmodi beneficium per non excessum ducat 24. impetrauit Rota coram Burat. decis. 931. n. 1. vbi ex qua etiam, & decis. 593. n. 2. part. 3. recent. in Bonon. Archipresbyteratus 23. Martij 1648. §. valor autem coram R. P. D. meo Corrado. Præcipue cum ad probationem non excessus leuiore probationes sufficiant, Garz. de benef. part. 1. n. 98. Rota coram Cardin. Cagnal. dec. 533. n. 6. in dicta Placentina beneficij 11. Decembris 1647. in fine coram me.

9. Non reuelat si dicatur, quod dictis testibus fides non sit præstanda, cum deponant deductis oneribus. Nam respondetur, quod cum dictorum testium depositio simpliciter fuerit facta, est interpretanda deductis oneribus Rota coram sancti. mem. Greg. XV. dec. 263. n. 3. decis. 277. n. 7. in allegata Placentina beneficij, §. nec facit coram me. Maxime cum deponant circa valorem negatiue narratum, Rota coram Mantis. decis. 138. n. 2. & in citatis Placentin. §. non obstat, vbi, & quod coram Reuerendiss. D. meo Terracinen. & d. §. nec facit in fine coram me. Et qui contrarium probare intendit, magis valorem per non excessum narratum iustificat, Nam si non deductis oneribus non excedit summam de qua agitur, multo minus deductis. Ita in mox allegatis decisionibus.

10. Denique ad probandum, quod beneficium sit simplex, vltra iuris præsumptionem, quæ in dubio facit, vt simplex præsumatur Rota dec. 266. n. 6. p. 4. recent. coram sancti. mem. Gregor. XV. dec. 89. n. 1. & apud Peniam dec. 517. n. 1. & dec. 683. n. 8. Concurrit dicti Ioannis confessio, qui (provt in summ. n. 1.) hoc beneficium tanquam simplex à Reuerendissimo Hispaniarum Nuncio impetrauit Rota d. decisionibus 256. n. 6. p. 4. recent. & 117. n. 2. coram Penia.

11. Cum igitur ex his omnibus literæ prouisionis Andræ appareant iustificata veniunt exequenda, text. in est capitulo, §. ibique gloss. in verbo exequatur de concess. præsent. in 9. Rota in d. Bonon. Archipresbyteratus 23. Martij 1648. §. fin. coram R. P. D. meo Corrado in d. Bouen. Abbacia in arinc. coram me. Et ipsi danda immisio, sicuti ex testamento non abolito, nec cancellato per l. fin. C. de edit. Din. Andr. toll. Rota in Volaterrana

Ec 3 prioratus

prioratus 27. Junij in prag. coram bon. mem. Pirouano cum superius allegatis, & alibi passim.

12. Quam quidem immisionem impedire nequit Ioannes à Reuerendissimo Nuncio prouisus, quia cum sup. promissionis titulus, nullus, & inualidus detegatur, non sit legitimus contradictor ad hunc effectum Rota in Bonon. fideicom. de Rubis 30. Martij 1646. in fi. coram R. P. D. meo Corrado in Compostellana parochialis 1. Iulij 1648. sub §. verum eo magis, & in dicta Calaguriana praesimonij 10. Maij an. ceteri §. neque ad immisionem coram R. P. D. meo Orthobono.

13. Nullus autem, & inualidus detegitur titulus ex quo Andreas verificauit beneficium excedere summam

24. ducat, non solum per testes datos summ. n. 9, Rota apud Casar. de Grass. dec. 3. de probat. Verall. dec. 277.

n. 7. part. 1. in Aretina Capellania 11. Martij 1633. §. valor autem, & in dicta Volaterrana prioratus 3. Iulij 1634. §. de valore coram Pirouano. Et per testes productos ab ipso Ioanne in partibus sum. n. 10. qui sunt Beneficiarij eiusdem Ecclesie, & fructus perceperunt vt supra dictum est; Verum etiam tam per libros Ciuitatis, & Ecclesie quibus standum est, cum per partes variari non possint, Rota cum ibi citatis dec. 287. n. 4. & 5. coram Penia, Quam per paritas formiter extractas, quas hodie impugnare non potest Ioannes cum fuerint ab illo productas, & sic approbata, cap. cum venerabilis 9. de excepr. cum vulgaris, Rota coram Buratt. dec. 160. num. 3. Et propterea Reuerendissimus Nuncius illud conferre non poterat, cum restrictam habeat facultatem ad beneficia ducat. 24. non excedentia, Garz. de benef. s. part. c. 3. n. 182. in dicta Calaguriana praesimonij. §. tituli verò coram R. P. D. meo Orthobono. Et huiusmodi non excessus erat probandus ab ipso Ioanne tanquam suae gratiae pars, & fundamentum Rota coram Crescen. dec. 4. n. 1. de probat. Mohed. dec. 20. n. etiam 1. eod. tit. in Calaguriana Archiepiscopatus 20. Maij 1587. coram Gypso impress. apud Garz. de benef. d. s. v. c. 3. fol. mibi 447. n. 188. Et qui habet regulam qualitate debet probare qualitatem, vt ex Rota, & multis alijs late probat Fontanell. de part. nupt. claus. §. gloss. 1. p. 2. n. 19. & seqq. quia tuetur se exceptione à regula, & sic debet eam probare late n. 24. & seqq.

14. Nec propterea dictus Ioannes apponere potest subsequutam possessionem, quia in mandato Reuerendiss. Hispaniarum Nuncij de non conferendo beneficio vltra 24. ducat. de Camera adest decretum irritans, quod possessionem, & titulum inficit, Rota dec. 679; n. 7. coram Penia dec. 440. n. 13. p. 4. tom. 2. & dec. 108. n. 8. p. 5. recent.

15. Accedit vltimus pro maiori tituli nullitate, & inualiditate quod huiusmodi beneficium non à Nuncio, sed à Papa semper fuit collatum, qui vltimo loco prouidit Marcum de Calle, per cuius obitum nouissime vacauit, ideo non Nuncio sed Pontifici est reseruatum, cum in reservationibus vltimis status potissimè attendatur, Rota coram Penia dec. 659. n. 25. 71. n. 5. in fine part. 2. decis. 257. num. 12. p. 4. tom. 2. recent. Durand. dec. 330. n. 1.

16. Nihil facit, quod via executiua litterarum Apostolicarum vulnerata fuerit per sententiam Ordinarij denegantem eiusdem litteris executionem, quia cum sententia non simpliciter executionem denegat, sed ob nõ iustificationem valoris in dictis litteris ab impetranti narratis, ibi, Non probatur quod dictum beneficium excedat in omnibus suis fructibus ducat. 24. aureos de Camera summ. n. 4. non vulnerauit viam executiuam, quominus facta iustificatione in secunda instantia valeat Index appellatiouis executiue procedere, vt respondit Rota in Asturien. Archidiaconatus 6. Nouembris 1602. coram Card. Lancell. impress. apud Marches. de commiss. part. 1. fol. 37. & coram Card. Cunal. dec. 11. sub n. 5. &

6. & in Meleuitana beneficij 25. Iulij prox. part. 5. fin. coram R. P. D. meo Bichio & ita vnica, &c.

DECISIO LXXXVI.

Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Orthobono.

Leodiën. Praepositurae Tongren.

Mercurij 19. Ianuarij 1650.

§ 1. Vb die 8. Februarij superioris anni fuit coram me resolutum Arnoldo ab Hoensbrouch dandum esse mandatum de manutentione, & de illius bono iure constare ad effectum manutentionis, sed reallumpta disputatione, an esset recedendum à Decis. DD. sub die 25. Iulij praeteriti mandatum, vt videretur de bono iure, & hodie proposito dubio, ac re mature discussa, responderunt constare de bono iure Arnoldi. Nam vltra paritatem votorum, habet etiam praerogatiuas Nobilitatis, potentiae, & aliarum qualitarum, quae desunt in Laurentio competitore, qui propterea stante decreto gratificationis appositio in literis Apostolicis, est proponendus Arnoldo, qui maioribus inuaret studiis, & meritis iux. text. express. in c. si forte dist. 63. Gloss. in c. obeumibus §. nunc primo quaritur post med. vers. sed quod eadem dist. 63. Fr. Sigilmund. à Bononia de elect. ab. 47. n. 9. vers. si verò vota, cum alijs relatis in decisione huius causae sub §. stante paritate.

2. Votorum paritas est incontrouertibilis, quia cum Capitulares Ecclesiae Tongren. ad eligendum Praepositum congregati essent numero decem, & octo, nouem dederunt suffragium Arnoldo, & alij nouem Laurentio.

3. Nec dicta paritas excludit ex eo, quod inter nouem Votantes ad fauorem Arnoldi adest Canonicus Elderen, qui vt minor viginti duobus annis non videbatur posse ex particulari statuto huius Ecclesiae Tongren. habere vocem, & votum tradere in electione Praepositi. Quia praeterquam quod praedictum statutum non fuit à Capitulo acceptatum, nisi sub conditione, quatenus accederet confirmatio Sanctae Sedis Apostolicae, quae nunquam accessit, vt in Summario Arnoldi n. 14. illud praeterea est contrarium, & omnino repugnans dispositioni, tam Sac. Concilij Tridentini sess. 12. cap. 4. de reform. quam Concil. Viennensis ibidem in nouari, ac relati in Clem. 2. de stat. & qual. vbi dicitur, quod nullus de catero vocem habeat, nisi in Subdiaconatus ordine fuerit constitutus; quae dictio, Nisi, cum praecedat negatiua, ponit, & determinat affirmatiuam in casu nominato l. actione 4. vbi Bart. n. 1. & Bald. n. 1. Coa de transact. Mantie. de contect. vlt. volum. lib. 3. tit. 17. n. 8. & seqq. Rot. coram Seraphin. dec. 1244. n. 1. coram Cocchino dec. 244. n. 1. inter alios 222. n. 2. p. 1. & in recent. dec. 639. n. 2. p. 1. quae est Buratt. in vlt. 84. ac proinde tale statutum auferens vocem iis, qui sunt in facris, vti nullum non esse attendendum, tradit Calder. conf. 14. vers. sed. prima pars de Consi. Henr. Botteus in vlt. de Synodo p. 3. ar. 1. num. 69. inter vlt. mag. n. 10. 13. p. 2. fol. 91. Ioan. Andr. Massobr. eod. vlt. cap. 4. dub. 53. n. 14. & declarauit Sacra Congregatio Concilij Interpretum relata per Cardinalem Bellarminum ad dist. c. 4. sub n. 1.

4. Nec releuat, quod huiusmodi statutum fuit confirmatum à Nuncio Apostolico, quia ex oculari lectura facultatū Nuncij datarum in sum. m. Arnoldi n. 3. apparet facultates eiusdem Nuncij fuisse restrictas ad conferenda statuta Sac. Canonibus, & Concilij Tridentini decretis non repugnantia; ideo cum statutum praefatum Sac. Concilij repugnet, vt visum est, confirmatio dicta

prædicta ex defectu potestatis, nullius potest esse roboris, vel momenti, Gratian. *discept.* 699. n. 27. Rot. in *revent. decis.* 515. num. 5. & 6. part. 4. tom. 3. & *decis.* 51. num. 9. p. 7. & in *Bononiens. fideicommissi de Rubis* 5. Aprilis 1647 sub §. venditio autem coram R. P. D. meo Corrado.

5. Stante autem invaliditate statuti ob resistantiam Conciliorum, non obstat, quod omnes Capitulares statutorum observantiam iuraverint, quia iuramentum servandi statuta generaliter præstitum, non trahitur ad statutum contra Concilium, ut declarasse sanct. mem. Gregor. XIII. testatur Card. Mantice. *dec.* 52. num. 8. & iurans servare statuta censetur sensibile de validis, non de invalidis, Bald. in *l. unic. n. 5. Cod. de his, que pan. nomin.* Surd. *conf.* 18. n. 15. in *fin.* & plures refert Sanchez ad *præcept. Decal.* lib. 3. c. 14. n. 8.

6. Ideo cum Canonicus Elderen. legitime votaverit, ad favorem Arnoldi, non est dubitandum de votorum paritate cum Laurentio, & stante gratificationis decreto in literis Apostolicis vtriusque appposito, expeditis sub eadem forma, & data, Domini censuerunt Arnoldum omnino esse præferendum; tum ob incorruptam motum, & vitæ integritatem, scientiam, prudentiam, nobilitatem, potentiam ex adductis in princ. *decis.* Tum etiam quia ultra proprias qualitates valde præponderantes habuit etiam saniores partem Capituli, cum eodem Arnoldo fuerint suffragati Decanus Scholasticus, Cantor, & Vice Præpositus, cap. quia propter ibique Gloss. in *verb. saniori*, & in *c. in Genesi verb. ad zelum de elect.* Butt. in *c. Ecclesia vestra lib. 2. num. 25. eod. tit.* Alexand. *conf.* 102. n. 6. lib. 6. cum aliis relatis in *Tolerana Canonicaus Penitentiariorum* 22. Aprilis 1641. in §. minus, & secundo tollitur. coram R. P. D. meo Cerro, & in alia decisione huius causæ in *fin.*

7. Præterea Domini considerabant, quod Laurentius fuit de quibusdam delictis inquisitus, & diffamatus, ut in *summ. Arnoldi numer.* 10. & *seqq.* unde ne generentur scandala in populo, esset ex hoc solum cæteris paribus repellendus; neque eligendus est is, qui causam scandali in populo præbiturus est, etiam quod nullum defectum pateretur, ad trad. per Abb. in *cap. 1. num. 6. & seqq. de elect.* Fr. Sigismund. à Bononia de *elect. dub.* 45. num. 7. & 8. Rot. coram Seraph. *decis.* 516. num. 4. & ad hunc effectum non requiruntur probationes concludentes, sed satis sunt leviore, & quales afferuntur pro parte Arnoldi, cum non agatur de priuando Laurentium Beneficio obtento, sed de eo repellendo ab obtinendo, Paris. *de confid.* 9. 64. num. 15. *Ad. ad sanct. mem. Gregor. decis.* 238. numer. 13. Rot. coram Seraph. *decis.* 1029. num. 1. in *Beneuentana parochialis impress. apud Marches. de commiss. part. 1. fol. 297. n. 3. & in Sabinen. concursus impress. ibidem fol. 291. pariter n. 3.*

8. Denique Laurentius coelectus dum tradidit ante factam electionem mandatum ad consentiendum electioni de se faciendæ, & ad protestandum ut in *summ. Arnoldi num. 1.* incidit in ambitionis culpam, quæ sufficit, ut ipsius electio attendi non debeat, cap. in *scripturis* 8. *quest.* 1. cap. cum post, vbi Gloss. *verb. requisitum de elect.* Fr. Sigismund. à Bonon. *dub.* 41. num. 1. & *seqq.* alique relati à Barbof. de *iur. Eccles. vniuers.* lib. 1. cap. 19. num. 237. Castellin. de *elect. Canon. cap. 11. n. 39.*

Fuit itaque resolutum constare de bono iure Arnoldi vtraque parte informante, &c.

DECISIO LXXXVII.

Sacrae Rotæ Romanæ coram R. P. D. Bichio.

Militen. Parochialis.

Lunæ 31. Ianuarij 1650.

§. 1. Citationis defectum obitare vltiori executioni sententiæ late ab Executore Apostolice. Necnon eisdem sententiæ iniustitiam, apparet in alia decisione sub die 28. Iunij proximi præteriti coram me edita, quæ hodie reuisa & confirmata fuit.

2. Est enim necessaria citatio Iosephi, quem ex capite homicidij incapacem esse huius Parochialis Cerauolus Aduersarius narrauit Papæ in literis suæ prouisionis; tam inspectis verbis literarum Apostolicarum, ibi, *vocato dicto Iosepho*, quæ vti concepta per ablatium absolutum inducunt conditionem, & formam, eaque non adimpleta, processus est nullus, Rot. *dec.* 707. num. 2. *fin. part. 3. revent.* quàm artenta dispositione iuris, cum regulariter, quoties gratia tendit in præiudicium intrinsecum alterius, illius citatio coram Executore requiratur, ut præter allegatos in alia decisione, fuit dictum in *Gallien. Prioratus* 5. Iunij 1649. §. penultimo coram me.

3. Citatio autem facta per affixionem ad valuas nullius momenti est, non præcedente citatione personali Clem. 2. de *re iudicau.* Seraph. *dec.* 1276. n. 4. Et gratis ex aduerso dicitur adhibitas prius fuisse diligentias, in loco soliti domicilij Iosephi; quo casu, subsecuta præsertim comparitione citati sustineri citationem dixit Rot. penes Comitulum *dec.* 125. n. 2. & 3.

4. Iniustitia pariter evidens est, quia coram Executore iustificata non fuit narratiua homicidij plenè, & concludenter, ut debuit; cum sit fundamentum gratiæ; sed solum exhibita sententia condemnatoria Iosephi ad trirèmes, quæ vti lata in contumaciam delictum non probat ex allegatis in *prima dec. §. ut in casu*, quibus adduntur aliæ duæ relata à Farinac. in *prox. q. 1. re post n. 92.*

5. Eo minus quia eadem sententiæ, ex capite nullitatis, & iniustitiæ reuocata nouissimè fuit A. C. & insuper condemnatus accusator ad perpetuas trirèmes ob calumniam aculationis, & falsitates commissas: Etiam simulando quod contra Iosephum fuisset executum monitorium ad comparandum coram iudice; qui ipsum, ut supra, in contumaciam ad trirèmes condemnauit. Vnde commincitur, quod processus ille criminalis compilatus fuit calumniosè contra Iosephum sine eius citatione; sine qua Iudex criminalis, ne dum ad sententiam, sed nec ad inquisitionem potuit procedere quando, ut hic, ad instantiam partis procedebatur; quicquid dicendum esset, si fuisset processum ex officio, ut distinguendo ex sententia Arelin. tradit Boss. in *prax. tit. de inquisit.* n. 72. facit Farinac. *conf.* 111. n. 11. lib. 2.

6. Sed obstat quòd licet sententia lata in contumaciâ non probet delictum, reo tamen non comparente intra annum probet priuationem, quæ sufficit ut declarauit Rota in *Romana Beneficiat. S. Petre* 16. Iunij 1561. coram Oradin. *impress. post. 2. volumen, conf.* Farinac. *decis.* 3. n. 5. & tradit Lothet. de *re benef. lib. 1. q. 18. n. 168. inueto n. 166.* Vnde dixerat hoc procedere quamvis post annum, reus ex Principis rescripto admissus fuisset ad purgandam contumaciam, quia rescriptum non tollit ius quaestum ex annuali mora in comparendo quam nocere etiam, quando ex ipsa lectura inquisitionis, & processus constat euidenter de eius nullitate, tradit Farinac. *conf.* 111. n. 13. in *fine. re. n. 1. q. lib. 2.*

7. In casu namque nostro hæc non applicantur, quia

nec verifamur in terminis sententiae late in contumaciam, cum in rei veritate nuper probata, nusquam contra Iosephum transmissum fuerit; & executum monitorium, & alioquin contumacia non contrahatur, *contumacia* §. ff. de rei iud. Seraphin. *decis.* 972. n. 12. Rota *decis.* 254. num. 5. *part.* 6. *re. en.* neque solum Iosephus post annum comparuit, sed etiam obtinuit sententiam reuocatoriam primae sententiae, cum omnibus inde secutus, quae proinde habetur, ac si facta non fuisset, vt in terminis Rota in *Romana Casus* S. Angeli 17. Maij 1657. coram Corta *imp. res.* post Farinac. in *prax.* 9. 11. *sec.* n. 92. col. 3. in fine, ibi, & non conitat de reuocatione illius.

8. Tandem non obstat, quod sola pendentia iudicij criminalis, propter infamiam facti, quam Iosepho irrogabat, efficeret, ne ei Ordinarius possit hanc Parochialem conferre *omnip. de accusat.* cum aliis allegat à Garzia de *benefic. part.* 7. c. 8. n. 6. Nam respondetur primo, quod ad hunc effectum iudicium criminale per calumniam vt in casu nostro, motum, ac instructum non reuelat. Felin. in *d. c. omnipotens* n. 3. *vers. limitata.* Ne alias aperiat via cuiuslibet maleuoli impediendi personis honestis consecutionem beneficiorum, ut bene in *d. cap. omnipotens*, aduertit August. Barbof. *sub* n. 2. *vers. & limitatur.* Et conferunt tradita à Nauarro *conf.* 2. *sub* num. 6. de *hered. vbi* quod ad impediendum, nec criminaliter denunciatus de aliquo delicto eligi possit ad dignitatem, seu officium requiritur semiplena probatio delicti. Sic etiam Mirand. & alij relati à Modern. *Par. en.* in *conf. reg. v. resolut.* 2. c. num. 22. & à Modern. *Clusino de canon. elect. disp.* 1. *contr.* 1. num. 5. & 8.

9. Secundo, quod dici non poterat pendere iudicium aliquod criminale contra Iosephum, qui, vt supra dicebam, nusquam fuerat monitorius, aut citatus, *libert. la.* 2. ff. in *ins. vocan.* Boff. in *rit. de foro compet.* num. 203. Farinac. *conf. crim.* 298. *sub* n. 3. *vers. nec facit*, lib. 3. Nihilque refert, quod inter aliquas personas calumniae participes, aut saltem non graues, & honestas, Iosephi accusatio, aut praeconium crimen vociferaretur Felin. in *cap. testimonium* num. 14. de *testib.* Garz. de *benefic. d. cap.* 8. num. 9. & 12. & *duob. se. q.* Barbof. de *potest. Episc. alleg.* 43. num. 17. & in *d. cap. omnip.* *sub* num. 2. *vers. quae incurritur.* P. Layman. *Theolog. moral.* lib. 1. *tract.* 5. *part.* 5. *cap.* 4. *sub* n. 4. *vers. secundo vt aliquis*, cum aliis allegat, à Modern. *Matrit. quast. reg. tom.* 3. *verbo infamia*, num. 9. Vt enim incurratur infamia facti, oportet opinionem criminis, illam quatenus commissum esset irrogantis manere apud personas graues, & plures; ita ut non sufficiat minoris partis, vt ex text. in *cap. inquisitionis*, §. *quisiisti de accusat.* docet ibi gloss. *vers. vlt.* Innoc. num. 5. Abb. num. 6. in *cap. per vestras* n. 12. de *cohab. clericorum* Sanchez *respons. moral.* tom. 2. lib. 6. c. 3. *dub.* 4. numero secundo, & quarto vbi allegantur concordantes.

10. Quae vero infamia iuris, & sententia condemnatoria resultare solet *Infamiam*, ff. *public. iudi.* non resultat, quando vt hic in contumacia, seu verius reo non legitime vocato sententia lata fuit, Clar. in *prax. crim.* lib. 5. §. *fin. quast.* 72. *column* 1. in fine P. Layman. *d. tract.* 5. *part.* 4. *cap.* 4. *sub* n. 1. *vers. requiritur autem*. Giurba *conf. crim.* 65. n. 69. alisque relatis à Modern. *Maceraten. de diff. inter iudici. civil. & crim. differt.* 16. n. 3. vbi pluribus id comprobatur. Et quatenus opus esset delatam Sanchez *respons. moral.* tom. 2. lib. 7. *cap.* 3. *dub.* 6. n. 27. Barbof. de *potest. Episc. alleg.* 43. num. 20. Et ita decisum informantem Iosepho, diu tamen aduersario expectato, ac citato.

DECISIO EXXXVIII.

Sacra Rot. e Romana coram R.P.D. Ferro.

In causa Fusginatae hereditatis.

Luna 14. Februarij 1650.

§. 1. Mortuo Petro Roncallo inter Equites obedientiae Magistralis dum degeret in humanis praesentatione adscripto; cum sacra Hierosolymitana Religio successione in bonis ipsius sibi aperta esse contenderet dubitanti. Am eadem, vel Eminentissimo D. Magno Magistro exinde fuerit debita successio, & negata prodiit hodie resolutio ex valida professione, non dum iustificata defectu, in gradu praefertim Religionis, assensu Pontificis, nec erecto, nec approbato, contra Sacri Lateranensis Concilij decretum relatum in *cap. vltimo de relig. domi.* sine cuius professionis valide concursu, obligatio Petri erga Religionem efficaciter contracta non fuit, nec facta proinde Religio ad ipsius defuncti bona potuit aspirare iuxta gloss. in *authentica ingressi in verbo dedicat.* C. de *sacr. sancti. Eccles.* *vbi* que. Odof. num. 11. Bart. num. 32. Bald. num. 27. *in ca. finem*, Salicet. num. 7. Caltr. num. 20. Alberic. num. 17. *ceterique* communiter Gemin. *conf.* 66. num. 9. Cald. *conf.* 13. col. 2. *post med. vers. vera tamen ratio, & naturalis, usque ad fin. de regul.* Rot. in *Bonon. bonorum* 17. *Novembris* 1615. coram bona mem. Piruano inter *imp. res.* *part.* 4. no. 3. *rec. dec.* 63. n. 3.

2. Contraria verò professionis validae probatio, nec valet ex testibus resultare, contestantibus nimirum, eundem Petrum tria Religionum vota municipalia, ac professionem successivè in manibus Equitis, ad id specialiter deputati, emisisse propterea alias hinc eam Rota deduxit coram *Mohediano accij.* 10. de *causa poss. & proprietatis* & in *vna Meten. profess.* 2. Junij 1656. coram *Reuerendiss. Salamantino* penes Tambur. de *luc. Abb.* *dec.* 3. n. 2.

3. Cum enim haec sacra Religio in tres tantummodo species Equitum scilicet institutionis, initio, distincta fuerit; Alteram ipsorum Militum, ex primaria Orbis Terrarum vniuersi nobilitate ascitam, vt ipsi fuerint Christi fidelium ensis, ac miserabilium clypeus personarum; Alteram fratrum Capellanorum Conuentualium, ac obedientiae; Alteram denique fratrum seruitium armorum, ac officiorum, sicuti eiusdem Religionis stabilimenta testantur, in statutorum volumina registrata *tit. 2. cap. 2. sub rub. de la. dicit.* de *gradis de fratelli dell' ordine nostro* Et triplicatus hic solummodo Equitum gradus sub titulo Religionis confirmationem ab Apostolica Sede obtineat, vt ex Sixtina Constitutione dignoscitur initio statutorum voluminis impressa: Ac tripartitus hic quoque gradus proprio Magistri Magistri Sacramento, ipsa suscepti munitis diebus tantummodo approbetur, vt elicitur ex altero Statuto *sub tit. 13. cap. 2. in fine de elect.* Ipse proinde non potuit, nouum Equitum gradum superaddere Religionis, eadem inconsulta, de cuius obligatione, ac praesentatione per noui gradus, ac successiuam Equitis incorporationem agebatur secund. gloss. in *capite portellum* in *verbo non facit habitus de Regul.* & in *cap. in v. v. bo pertinet eodem tit. lib. 6. vbi etiam Ancat.* in 2. *notab.* Franc. numer. 2. Gemin. numer. 3. Ioannes Monac. num. 1. *vbi* que Probus ad *eum* num. 1. & 3. *Roderic.* 9. *Regul. tom.* 3. *quast.* 17. *art.* 7. & alij relati plures per Sanchez ad *praecept. decal. lib. 5. cap. 4. n. 65.* Inquisito praefertim Apostolice Sedis assensu, in triplicati gradus erectione antecederet abhibito, ac in noui praesentatione per necesse adhibendo, ad text. in *cap. vlt.*

ult. ubique gloss. in verbo nouam de Relig. dom. & in c. unico in princ. ibique Gloss. in verbo habitum eodem tit. lib. 6. & in Extrauag. Ioannis XVII. unica eodem tit. notat Siluest. in summa in verbo Religio in primo n. 6. Armil. n. 4. Nauarr. in comm. 1. de reg. sub n. 28. in 23. §. Roderic. quæst. reg. tom. 3. q. 48. art. 3. Less. de iustitia & iur. lib. 2. c. 41. n. 62. vers. 9. circa medium, & late profectur Azor. instit. moral. lib. 11. cap. 24. quæst. 5. & p. 2. lib. 5. cap. 7. Sanchez ad præcepta decalogi lib. 5. c. 1. sub n. 19.

4. Cum maximè particulares Religionis constitutiones (quæ ut potè autoritate Apostolica, ac Magni Magistri Sacramento firmate ab eo debuerant in viridi obseruantia retineri, vt respondit Rota in vna Meliten. præmunitiarum 13. Nouenbris 1698. coram hon. mem. Pirouano impress. part. 5. recent. decis. 209. sub n. 1. cum seqq. & in Meliteniana antianit. 30. Maij 1639. in §. num. ult. quod talis receptio coram Reuerendiss. D. meo Decano. Petro obstarent, quin inter Equites recipi possent, vel ob defectum nobilitatis ex latere paterno cessantis, atque concordi Commissariorum relatione, ac Venerabilis consilij linguæ Italicæ decreto reiectæ, quæ tamen pro gradu presari affectione alias necessaria decern. in Statuto tit. 2. c. 17. 20. & 41. rubr. Chi hauesse esserli mercanzia: Vel ob præstitam professionem non expleto anno probationis, tum per alterum statutum essentialiter requisito in c. 28. eod. tit. tum ex disposit. Sac. Concil. Trident. sess. 25. de regul. in hac etiam Religione seruanda, vt respondit S. Congregatio de mensè Iunij 1599. & alias de mensè Iunij anno 1582. vt testatur Paris. de resignat. benef. lib. 6. q. 2. num. 120. & tradit Genuen. in pract. c. 20. in fine. Barbosa de officio & potest. Episcopi allegat. 101. num. 8. & pluribus comprobat Gratianus discipul. forens. cap. 361. num. 27. cum seqq. Vel ratione denique loci professionis emissæ, videlicet extra Conuentum contra alterius sanctionem Statuti eodem tit. cap. 2. Quæ proinde ipsum Religioni obligare non voluit, non solum ob defectum prohibitionis legitimæ, vnius anni continui tempore non expletæ prout sanxit S. Triad. Synod. sess. 25. de Regul. adducto c. 15. & tradit Ioannes Andr. in c. 1. de elect. lib. 6. Syluest. in summa in verbo Religio §. 9. 4. Nauarr. lib. 3. tit. de Regul. cons. 34. & 37. & in comment. 1. eodem tit. n. 10. Suar. de Relig. tom. 3. lib. 5. c. 5. num. 1. Less. de iust. & iur. lib. 2. c. 41. dub. 59. Siue etiam ob resistantiam potestatis ipso Magno Magistro, eundem cooprandi in alio Equitum gradu, præter expressos, ac incorporandi Religioni, ita quod nec obligatio reciprocæ induci valide poterit, prout ad effectum prædictum, potestas incorporandi legitima necessaria foret, secundum Innoc. in cap. porrectum, sub num. 4. Antonius de Butrio n. 9. Abb. n. 10. de Regul. Syluester in summa in verbo Religio in primo, num. 5. & 14. Nauarr. in comment. 4. de Regul. n. 74. Less. de iustitia & iur. lib. 2. c. 41. n. 10. & 61. Roderic. quæst. 10. quæst. 1. art. 2. Sanchez ad præcepta decalogi lib. 5. c. 4. n. 62. Rota decis. 195. num. 14. part. 4. tom. 2. recent.

5. Obesse præterea non poterit, quod essentialis perfectio professionis in tribus votis à Petro, vt præfertur emissis, Regulariter solet contineri, ad text. in c. cum ad monasterium in fine de statu monachorum, & in cap. ad Apostolicam de Regul. Dicitur Thomas secunda secunda quæst. ult. art. 3. 4. & 5. cuiusque probatio, inde sac elici videatur.

6. Quoniam (præterquã vota illa emissã fuerant in ordine ab Apostolica Sede non dum approbato sub titulo Religionis) licet eadem uouentis obligationem erga Deum præ se ferant efficacem, non tamen ipsum vt certè Religioni professum obstrinere, dum præstita solummodo fuerant in manibus superioris legitima facultate carentis ipsi in Religione cooprandi, nec

vicissim obligandi autoritate pollentis, vt bene explicant Innoc. in d. c. porrectum sub n. 5. Butrius n. 9. Abb. n. 10. cum seqq. de Regul. Nauarr. in comment. 1. c. 10. tit. n. 18. & comment. 4. n. 74. vbi pro ratione considerat, quod professio nullatenus subsistere possit absque legitimo duarum interuentu personarum, quarum altera suam erga Religionem fidem astringat, altera Religionis erga ipsum obligationem inducat, quam quippe reciprocam professio ipsa continet, Less. de iust. & iur. d. lib. 2. c. 41. sub n. 11. & 81. Roderic. quæst. Regul. tom. 1. q. 1. art. 1.

7. Nec etiam præfato gradui, ac professioni licet inualida robur addit consuetudo efficacibus, vt ex altero supponitur probationibus iustificata. Quamuis enim alias legitime constaret, quod Eminentiſſimus Magnus Magister pro tempore, huiusmodi obedientiæ Magistralis habitum, seu deuotionis, vel aliter nuncupatum remissio aliquid nobilitatis rigore, ac probationis anno, personis sibi bene visis deferre consueverit, non tamen inde concluditur personis illas, eo decoratas, etiam si vota prædicta protulerint, de corpore Religionis euasisse, quamuis pium ac laudabile viuendi institutum elegerint, atque honorato habitu præfato honestati, Equitis nomen assumpserint, vt notat Abb. in rubr. de Regul. num. 1. Nauarr. in comment. 1. eod. tit. sub num. 18. in fine, & cons. 33. num. 3. eod. tit. de Regul. Less. de iustitia & iur. Adducto c. 41. sub num. 62. §. 6. in fine vers. aduerte tamen, Syluest. in summa in §. Religio primo qu. 1. §. secundum fratres, & bene declarat Rodriq. d. q. 1. art. 2. vers. hinc est, quod votum eorum cum seqq. & tom. 3. q. 48. art. 4. & 9. 71. art. 1. §. prima conclusio, & in similibus fere terminis Monialium scilicet sub instituto S. Franciscæ in Vrbe militantium, tradit idem Nauarr. in cons. de statu Monachorum lib. 3. ipsas, licet cum habitus mutatione, ac trium sub emissionem votorum collegialiter viuentes, non tamen Religiosas inde professas esse censendas, dum ipsarum Regulam sub titulo veræ Religionis non approbauerat Eugenius Pontifex, sed sub laudabili solummodo institutione viuendi. Adeoque allegata consuetudo ad effectum de quo agitur suffragari non poterit, dum in eisdem terminis vententis controuersia non ostenditur præcisè seruata, & tamen esset perneceſſe probanda, secundum Oldrad. cons. 237. Ayman, cons. 96. num. 3. Anch. cons. 319. n. 8. Casar de Grass. decis. 6. num. 5. de prob. & coram Seraph. 326. n. 2. coram Greg. 45. n. 6. 162. n. 2. & part. 3. recent. decis. 667. n. 3. & part. 4. tom. 2. decis. 321. n. 24.

8. Hinc minus ad probationem consuetudinis præfatae deseruiunt, siue Breue sanct. mem. Clem. VIII. hortantis Magnum Magistrum, qui Siculum quendam ad habitum obedientiæ Magistralis admitteret, eoque titulo Equitem renunciaret; siue literæ commendatiæ Cardinalis Aldobrandini nepotis, eiusdem fauore transmissæ. Siquidem illa tantummodo supponunt in Magno Magistro facultatem, eam tamen nullatenus tribuunt neque iustificanc, nisi aliunde constet tunc verè, ac realiter extitisse eum ad hunc effectum Breue, ac literæ prædictæ non emanauerint, vt decidit in Clem. ult. §. similiter, ubique post gloss. per DD. communiter à sententia excommunicat. Oldrad. cons. 268. sub n. 1. vers. è contra autem cum seqq. Rom. cons. 180. n. 4. Rot. decis. 22. de in fine de procurat. antiq. & decis. 108. n. 3. v. 1. & dec. 54. n. 4. part. 2. decis. Neque ex his valet inferri personas eodem habitu insignitas, in ipsa Religione tunc fuisse, ac esse incorporatas, vnde pendet solutio dubitationis propositæ.

9. Hinc quoque S. Religioni opitulari non potuit lapsus temporis spatio annorum 30. & ultra, à die per Petrum editæ possessionis, quasi beneplacitum Apostolicum valeat inde præsumi. Etenim procedere forsan posset obiectio, si cum temporis cursu obseruatiã quo-

que concurreret, nimirum quod Petrus semper inter Equites habitus fuerit, ac Religiosus utrumque requisitum ad hunc effectum copulatiue necessarium tradit Abb. Albericus sub n. 3. de testibus. Alex. conf. 2. n. 70. & conf. 17. num. 4. lib. 4. & pluries respondit Rot. videlicet in vna Mediolanen. rescriptis permutatione 10. Ianuar. 1587. coram recpl. mem. Card. Pamphilio & decif. 176. n. 45. p. 5. recent. & post Pacif. Salu. dec. 170. num. 8. & in Perusina bonorum 4. Iulij 1608. coram Penia. Dum itaque obferuantia in casu proposito excluditur ex testibus, deponentibus, Petrum per annos vigintiquinque, & vltra, nec in Pallio, nec in pectore Crucem detulisse, ab eoque tempore citra intra Equites amplius agnitiuum non fuisse, nec recensitum, cursus ille temporis, licet longeuus, praesumptionem Pontificis assensus inducere non valet, vt notat Socin. in conf. 29. n. 20. c. m. segg. lib. 1. Iason. in l. sciendam in 4. limir. ff. de verb. oblig. Felin. in c. scilicet n. 33. vers. 7. & vlt. de re iud. Add. ad dec. Pur. 35. n. 7. libro secundo, Rota coram bon. mem. Cocc. dec. 301. n. 7.

10. Praedicta verò certiora redduntur ex resolutione S. Congregationis Conc. Trid. in vna Meliten. sub die 10. Maij 1608. quia Eminentissimi Patres responderunt, Professionem ab huiusmodi Equitibus obedientiae nuncupatis emissam, nullius esse roboris, atque eminenti ad obligandum ipsos Religioni, nisi eorum institutio per Apostolicam Sedem fuerit approbata, vel ab eadem Eminentissimus M. Magister legitimam ad id facultatem obtineat; Quorum responsa non solum futuris imponendi finem controverfius vim obtinent, sed iustam quoque praeseferunt interpretationem, in praecedentibus casibus haecenus non decisis, neque in iudicium deductis pari ratione seruandam, iuxta gloss. in prom. Clem. in verb. de catero. Salas de leg. quaest. 97. er. 14. sect. 12. vers. 4. colligo, vbi loquitur in specie de resolutione S. Congregationis praefatae, Rota coram Greg. dec. 310. n. 7. & dec. 17. n. 3. part. 4. tom. 2. rec. & in Maleuitana antianitatis 26. Maij 1640. in § non obstat quoddam praedicta ordinatio coram Reuerend. D. meo Decano; Et ab hoc Tribunali semper magna cum reuerentia suscipi solent, vt dictum fuit in Auersa beneficiorum 3. Iulij 1606. coram Card. Sacratio, & coram Burari. dec. 478. n. 2. & in Meten. Abbatia 19. Iunij 1628. coram Reuerend. D. meo Decano, & in Maiorican. parochialis 13. Iunij 1646. coram R. P. D. meo Celfo, & in alijs relatis in Calaguritana clauis 12. Ianu. 1648. in vlt. §. coram R. P. D. meo Corrado, & in Oppiden. processum 18. Maij 1646. in §. Et haec iuris dispositio coram me.

Et ita vtraque, &c.

DECISIO LXXXIX.

Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Bichio.

Concheñ. Pensionis.

Luna 14. Februarij 1650.

§. 1. **R**ationes ipsae quae iuxta decisiones in priori instantia coram R. P. D. meo Corrado editas sub die 13. Ianuarij 1648. & 21. Maij 1649. Sententiae Rotalis ab eodem D. meo Corrado super nullitate pensionis late iustitiam demonstrant, mouerunt hodie Dominos, vt eandem sententiam confirmandam esse responderent, nempe defectus iustificacionis valoris à Mazzilla pensionario narrati, & simulatio in fraudem decreti Sacri Concil. Trid. sess. 25. de reformat. c. 15.

2. Debit namque pensionarius in hoc iudicio petitorio iustificare valorem ducatorum 500. auri de Camera à se narratum Papae per ascensum, cum huiusmodi narratiua dicatur causa, & fundamentum gratiae, vt in

puncto praeter allegatos in decisionibus R. P. D. meo Corradi tradit Lothar. de re benef. lib. 1. g. 43. n. 1. & segg. vbi hoc ampliat quando, vt in casu nostro agitur de pensione referuata beneficio pleno, Rota decif. 126. n. 1. part. 3. decif. 287. n. 9. part. 5. recent. & in Placentina pensionis 25. Iun. 1646. coram R. P. D. meo Corrado, vbi sequendo distinctionem semper in hoc Sacro Tribunali receptam dicitur quod, aut agitur in iudicio possessionis, & onus probandi saluitem valoris narrati in pensionario sufficit docere de eius exceptione, cum petant igitur petitoria & valor probandus est in pensionario, quia cum titularis habeat intentionem in ducatum in dispositione iuris quod beneficia sine diminutione conferantur, igitur, opus est pensionarius literis Apostolicis referuacionis pensionis, & quidem validis, quales non sunt nisi iustificentur in valore narrato, vbi vt hic agitur contra successorem in valore narrato, referuacionis pensionis non consentit.

3. At pensionarius non iustificauit, solumque apparet de valore in ducat. 500. monetæ Castellæ, nec accusatur sine quia falsa narratiua, que non mouit contententem, & dolosa non est, gratiam non vitat, & propter literas de rescript. cuius dispositionem ad rescripta gratiosa extendit Innoc. in cap. postulasti nu. 1. ead. tit. Lap. alleg. 89. n. 6. aliique relati in decif. 288. n. 1. post consil. Farin. decif. 536. n. 4. part. 4. tom. 3. recent. contententem vero non magis mouit narratiua valoris in 500. ducatis Camerae, quam mouisset in totidem monetæ Castellæ, cum semper remaneant pro titulari duae tertiae partes fructuum quibus saluus Papa solet beneficia grauari pensione, vt per Gigan. de pens. g. 9. sub n. 1. & 2. & sub n. 5. in fin. Rot. in Romanana pensionis 25. Maij 1646. & vnde huiusmodi coram me, & magis in terminis ad effectum excusandi malam expressionem valoris fuit ponderatum in d. decif. 536. n. 5. vers. salua enim, & n. 6. p. 4. tom. 3. recent.

4. Sive quia mala expressio provenit ab errore procuratoris, ac expeditoris, vt constat: quia in mandato procurae dato à principali valor expressus fuit in 500. ducatis monetæ Castellæ, quod excludit dolum principalem, & licet Rota non facile admitat litam exceptionem propter fraudem quae alias fieri possent impetrande per medium procuratoris, vt refert Ciceron. decif. 10. de proben. hoc procedere quando error vitatur circa ea, quae Papam ad concedendum difficiliorum reddere possissent, necnon conuincitur ex publicis instrumentis mandati procurae dati à principali declarant Rot. inter impress. consil. Farin. decif. 270. sub n. 4. vers. censuerunt Domini, & d. decif. 268. sub n. 11. vers. fuit responsum, quas refert & sequitur d. decif. 536. n. 5. & n. 18. part. 4. tom. 3. recent.

5. Primum enim cessat, quia non constat remanere pro titulari duas tertias partes fructuum deductis oneribus, quod est in specie probandum ab impetrante, Seraph. decision. 1030. numer. 1. Rot. decif. 444. numer. 4. part. 2. recent. decision. 237. numero sexto, cit. coram bon. mem. Card. Mellino, & in Monopolitanana pensionis 7. Februarij 1648. coram me; praeterea potest dolo narratus valor in ducatis camerae, vt Papa libentius tantam pensionem beneficio pleno referuaret; quicquid enim sit, quando pensionarius erat puer tenetæ aetatis, & agitur pro reductione pensionis contra titularem qui illi consentit in quibus terminis loquitur ex aduerso allegata decif. 536. part. 4. tom. 3. recent. vt patet num. 4. & sub num. 7. vel quando falsa narratiua non tendit in alicuius prauidicium, puta quia impetrans beneficium non curatum se Presbyterum narrauerit, cum tamen simplex Clericus esset, qui est casus supra citat. dec. 270. & 288. apud Farinac. post. consil. Sanè in maiore qui bene sciebat valorem beneficij, & in gratia prauidiciali tertio prior est referuatio

sentatio pensionis, quia Papa prececit cum maiori circumspicione oritur suspicio, quod nisi fuisset facta illa narratio Papa non concessisset ut respondendo contrariis bene distinxit Rota in d. decif. 270. sub n. 3. vers. & quantum ex doctor. Gemin. in e. gratia. n. 4. in fin. de rescript. in 6. quam sequitur Cresc. decif. 10. nu. 2. de praben. Cassad. decif. 10. n. 3. vers. scilicet quod expressio eod. tit. & generaliter quod Papa gratiam quae alieni praedictum inferret presumatur non concessurus, vel difficultis si narratio sit falsa, fuit dictum in Nouarrien. Canonicius 12. Februarij 1593. coram clar. mem. Card. Hieron. Pamphilio impress. apud Marches. de commiss. parte prima fol. 451. sub n. 1. vers. & praesertim in decisione 150. n. 5. coram san. mem. Grego. XV. & in Calagurritana beneficij de Cornago 27. Maij 1647. coram me.

6. Alterum pariter penitus remouetur, quia pensionarius receptis literis Apostolicis narratiuam valoris in ducatis 500. Camera continentibus, non solum non contradixit, aut pro illarum correctione instituit, quam forsitan nec obtinere potuisset cum litera non discordent a supplicatione, sed a mandato iuxta alteram ex opinionibus relatum. Mandol. super reg. 27. Cancell. n. 7. sed eas in iudicio produxit pro obsequiis earum executione; hinc enim illas ratificasse censetur cum omnibus qualitatibus, & narratiuis ibi expressis ex alleg. in 2. deo. R. P. D. mei Corradi §. quia praeter quod. parumque refert quod productio facta fuerit a procuratore absque speciali mandato, quia ipse pensionarius tum literis, tum earum productione vsus fuit obtinendo illarum executionem, & obtemperant in variis Tribunalibus defendendo, qui vsus inducit ratificationem equipollentem speciali mandato l. si filius familias, vbi notant omnes, ff. ad Maced. cum aliis adductis in Cafenaten. fructuum 28. Iunij 1647. fin. coram Reuerend. P. D. meo Rota. & in specie supplicationis porrectae a procuratore, Caputaq. decif. 193. numer. 1. & 2. & numer. 4. part. 1. Caval. decif. 26. numer. 5. Put. in punct. pensionis expeditae a procuratore decif. 100. sub num. 1. vers. nomen, & numer. 2. lib. 2. in cor. ita facta narratio procuratoris apta vitare gratiam noceat principali propter illius vsu, esto quod non nocere si nullatenus monere potuisset Principem ad concedendum, ac tertio non praedictat in quibus terminis gratiae vsu non nocere dixit Rota in sepè citata dec. 188. num. 12. post conf. Fatin.

7. Simulatio quoque in fraudem Concilij Tridentini prohibentis reservari filio pensionem super beneficio possessio a parte visa est vrgere, nam Manzilla quia prohibeatur obtinere pensionem super fructibus Ecclesiae Parochialis Loci Vallis de Colmenas, quam tunc Iacobus eius pater naturalis possidebat, curauit quod idem Iacobus consentiret pensioni ad fauorem Petri Ordone nepotis Sanctij Ordone vt vice versa idem Sanctius super fructibus alterius Parochialis loci Carafnellae a se possessae consentiret simili pensioni ad fauorem ipsius Manzillae prout factum fuit, expeditaeque hinc inde litera expensis solius Manzillae. Vnde apparer eum causa simulandi ad euitandam scilicet, seu verius eludendam prohibitionem Concilij, vt ferè in punct. Paris. de confid. 9. §. 1. n. 3. S. Aymon conf. 153. n. 8. tum animus & coniectura simulationis quibus illa conuincitur ex quo occultè committitur cap. per tuas sicut. vbi Innoc. n. 1. de simon. Lotther. de re benef. lib. 1. q. 36. n. 105. Rot. dec. 238. n. 14. coram san. mem. Grego. XV. & in Balneogien. simonia 17. Maij 1624. coram bon. mem. Cocino.

8. Et inter coniecturas potissima est quae resultat ex Contextualitate mandatorum procura ab vtroque Rectore eodem tempore, & coram eodem Notario, & testibus ad consentiendum pensionibus vt supra datorum Paris. de resign. lib. 14. q. 9. n. 10. & seq. usque ad 15. &

de confid. d. q. 5. n. 5. & 9. & 17. in fin. Rot. decif. 134. n. 3. vers. & ex breuitate p. 2. diuers. alique relati in 2. decif. coram D. Gneo Corrado. §. nemul. neque corpespeditas euitari potest eo quod testes deponant mandatum Iacobi patris Manzillae emanasse in remuneratiorem eorum, quae Sanctius Ordone fecerat ad fauorem ipsius Manzillae, ex quo inferretur quod ob diuersitatem causa vtriusque mandati Contextualitas non inducit correspondentiam ex alleg. in dec. 392. n. 13. coram san. mem. Grego. XV. & in Romana seu Veliterna restitutionis in indigum 20. Septembris 1646. coram me. Quia titulus iste remuneratiouis cum sit relatus ad beneficium acceptum, hoc est ad consensum a Sanctio praestitum ad fauorem Manzillae magis conuincit identitatem causa, & correspondentiam consensuum, quod scilicet vnus consenserit contemplatione consensu alterius, ita vt ex vtriusque simultaneo, & effectiuo consensu probetur mutua inter ipsos permutatio, vt in terminis consensu remuneratiouis est text. in l. sed & si lege 28. consuluir, in fin. ibi genus quoddam hoc est permutatiouis, ff. de per. hored. & ibi notat Ant. Faber. col. 3. circa fin. vers. remuneratiouem fol. 307. facit, rexi. in l. si pigora 56. vers. species enim, ff. de furt. Accedente praesertim quod Manzilla fecit expensas expeditiouis vtriusque pensionis, quod pro coniectura fraudis adducit Paris. de confid. 9. 27. n. 1. & seqq. Rota in Romana domus ad Transiberim. 18. Iunij 1638. §. 3. insurgit coram Eminenti. Card. Panziolo, & vtriusque resulabat vtilitas ad fauorem consanguineorum ipsorum consentientium, nempe ex vna parte nepotis, ex altera filij quod pariter fraudis argumentum praebere tradit Paris. de confid. d. quast. 27. num. 6. & 7. vnde quicquid dicendum esset si aliqua ex praedictis coniecturis concurreret, sane omnibus simul iunctis apparet praecessisse inter partes expressam, aut praesumptam conuentionem de ad inuicem consentiendo, Anchar. conf. 434. sub numer. 3. vers. ex praambula. Aim. consil. 153. num. 9. & pensionem cadere sub prohibitione Concilij Tridentini, vt in his terminis declaratum fuisse a S. Congregatione refert Garz. de benef. part. 7. c. 3. num. 87. vbi in fine dicitur quod consensu pensionis dicitur praestitus per fraudem & in proximis terminis Aufred. ad Cappell. Thol. q. 439. num. 5.

Et ita decisum vtraque, &c.

DECISIO XC.

Sacrae Rotae Romae coram R. P. D. Cerro.

Vicei Iurisdictionis.

Luna 2. Maij 1650.

1. §. **L**iteras Apostolicas tam S. memoriae Clementis VIII. sub data 14. Kal. Septembris 1592. in quibus Ecclesia S. Ioannis de Abbatissis in Collegiatam erecta cum suis Dignitatibus, Canoniciatibus, Praebendis, Capitulo, Beneficiis, & quibuscumque Ministris submititur Iurisdictioni Ordinarij, quam etiam record. Urbani VIII. sub data 18. Ianuarij 1624. illarum confirmatorias, exequendas esse diffinitiuè pronunciatum fuit per sententiam Rotalem, a qua interposita appellatione, & causa mihi commissa cum clausula, Partio literis arbitrio, debitaui, An intret arbitrium, & illud non intrare, pro illarum retardatione Domini responderunt, quia litera Apostolica de iure paratam habent executionem cap. si Capitulo, vbi gloss. in verb. exequatur de concess. & rabad. in 6. Mohed. dec. 13. vs. lit. pendens. Card. Cavaler. decif. 230. num. 1. & seq. Buratt. decif. 435. n. 1. Vrgellen. dec. 60. n. 2. Praesertim

in proposito, quo ex praefata sententia Rotali, quae est valida, & iusta (vt inferius probabitur) apparet iustificat, vt responsum fuit in Nazarena, seu Montis viaris beneficij 15. Decemb. 1645. coram R. P. D. meo Verospiro in Gerunden. Parochialis 26. Nouemb. 1646. & in Beneuentana Canonicatus 8. Febr. 1647. coram R. P. D. meo Bichio.

Validitas est clara, nec obstat nullitas ex eo deducta quod sententia Rotalis fuerit prolata contra sententiam de partibus latam ad fauorem Archipresbyterij, a qua fuit per Episcopum appellatum, ea non reuocata contra l. 1. v. *quand. pronoc. non est necess.*

Quia cum Rota pronunciauerit prout in prima, sicut valide pronunciat potuit vigore clausulae, quam & quae appositae in Commissione Card. Seraph. dec. 1241. n. 2. & dec. 1327. n. 3. Buratt. dec. 241. n. 6. & dec. 405. n. 1. Rot. in recent. dec. 305. n. 3. cum seqq. p. 6. & dec. 303. n. 2. part. 7. Non fuit opus dictam placentem sententiam reuocare, ex deductis coram Card. Causal. dec. 311. n. 3. in recent. dec. 161. sub n. 2. vers. *Praterea part. 1. dec. 264. n. 1. & 2. part. 6. & dec. 26. n. 3. part. 7.* cum ceteris allegatis in Romana fideicommissi de Spiritibus 14. Iunij 1645. coram meo S. Altera vero. Nec ipsa vulnerauerat viam executiuam dum coram illo Iudice non fuit actum pro executione dictarum litterarum, nec supra ea pronunciatum, vt respondit Rota dec. 132. n. 12. p. 2. diuers. coram Buratt. dec. 329. n. 6. in Romana dotis 17. Decembris 1607. coram Penia, & in Romana, seu Mutinensis dotis 30. Aprilis 1638. coram Eminenti. S. D. Card. Panzirolo, per Zacc. de oblig. Camer. dec. 65. n. 9. & dec. 200. n. 13. secundum vlt. impress.

4. Deinde non obstat altera ob non integram transportationem actorum, quia sufficit quod transportatus fuerit integer processus fabricatus coram Decano Terraconensi a quo fuerat appellatum, Pen. dec. 644. n. 2. & 4. Buratt. dec. 213. n. 2. & 3. Card. Causal. dec. 43. n. 1.

5. Iustitia conuincitur ex lectura earundem litterarum S. M. Clementis VIII. ibi, *Dietaque Ecclesia, ac eius Dignitates, Canonicatus, & Prebendae, aliaque beneficia Capitulum, & Ministri huiusmodi suo Ordinaria subiecti sui, &c.* Quibus sane verbis aperte dignoscitur, illos subiectos fuisse Iurisdictioni eiusdem Episcopi, qui proprie in praefatis litteris Ordinarij nomine fuerat designatus iuxta Gloss. in c. 2. verb. *loci ordinario de vsu. in 6. & in cap. Ordinarij verb. locorum de offic. ordin. in 6. Mandol. conf. 37. n. 8. Clocker. de Iurisd. ordin. lib. 1. q. 1. n. 9. Lotther. de re benef. lib. 1. q. 24. sub n. 102. cum pluribus seqq.*

6. Necturbat quod appellatione Ordinarij veniat Archipresbyter, cum in materia de sua natura adaptabili sub huiusmodi denominatione comprehendatur quicumque alius inferior, dummodo ordinariam habeat iurisdictionem, vt tradit Card. Zabarell. in clem. quia regulares sub n. 11. vers. *Octauo quoque, de supplen. neglig. Prelat.* cum aliis quos refert, & sequitur Chockier d. 9. l. d. n. 9. vers. *sed etiam, Rot. in recent. dec. 493. nu. 5. p. 2. & coram bo. me. Coccin. dec. 346. n. 1.*

7. Quia in casu, de quo agitur de Episcopo tantum, non autem de Archipresbytero Ordinarij nomine Pontificem intellexisse, Dominis suadebant contextus litterarum, & subiecta materia, Tum quia submittendo Dignitates, Canonicos, & Capitulum suo Ordinario, Archipresbyterum ipsum (in quo vnica, & principalis residet Dignitas illius iurisdictioni per necesse submittere censetur, ac proinde nomen illud ad ipsum congrue deferri non potest, ne eodem tempore dentur actio, & passio in eodem subiecto contraregulam text. in l. si quis pro eo §. 1. ff. de fideiuss. l. frater a fratre ff. de condit. indebit. Tum quia pluries de Ordinario, & Archipresbytero ibidem discretiue loquutus fuit, itaque illos pro distinctis, & omnino separatis inter se habuisse praesumitur, nec vnum voluisse sub alte-

rius denominatione comprehendere, ex allegat. per Surd. conf. 426. n. 1. & conf. 514. n. 7. 8. & 9. Menoch. conf. 215. n. 69. & 70. Cardin. Seraph. dec. 1486. n. 12. Rota in recent. decif. 667. n. 5. cum aliis per Azz. ad lit. omnem difficultatem. Quia ita declarauit Sacra Congregatio Eminentissimorum DD. Sacri Concilij Tridentini interpretum, ne dum sub die 2. Decembris 1623. quae deinde confirmata fuit per speciale Breue felic. record. Urbani VIII. sed etiam 1. Decembris 1640. 21. Septembris 1641. & 15. Martij 1642. Quibus proinde declarationibus omnino est deferendum cum responsum fuit coram Card. Causal. discussione tenere, vt relatum fuit coram Card. Causal. decif. 627. nu. 9. in Vicen. Portionum 18. Martij 1639. coram Reuerendissimo D. meo Decano, in Oppiden. Processionem 18. Maij 1646. coram R. P. D. meo Verospio S. Et hac iuris dispositione, & prius in Romana pensionis 19. Nouembris 1640. coram meo S. final.

8. Nec refert quod dictam Breue san. mem. Urbani vii impetratum lite pendente, nulla facta de ea mentione videatur subreptiuum: Quia cum Archipresbyter, & Canonici deinde eundem Pontificem adiuuaret pro illius moderatione, & nihilominus ipse huiusmodi declarationis articulum eidem Sacrae Congregationi denovo remisit, quae successiuo pluries auditis partibus, ac re mature discussa praecedentem resolutionem reconfirmauit, vtique obiecta subreptionis exceptio omnino sublata remanet ex notis in cap. 1. litem conuictis in 6. & faciunt tradita per Cardin. Zabarell. conf. 92. nu. 2. & 3.

9. Provt minus obstat asserta antiqua concordia celebrata de anno 1262. inter tunc temporis Episcopum ac Abbatem, & Monachos Ecclesiae de qua agitur super ipsorum exemptione ab illius iurisdictione.

10. Quia ultra alias responsiones ab informantibus deductas, dum Monasterium, Abbas, & Monachi illorumque ordo, iura extincta penitus, & suppressa fuerunt ad praedictum san. mem. Clementis VIII. terminantur profusus, & cum eis pariter extincta remanent omnia ipsorum priuilegia, & concordiae, quae propterea in Archipresbyteris, & Canonicis, alioque deinde principaliter institutos, ac sub diuersa natura, & qualitate subrogatos transire non poterunt, ad tradita per Nat. conf. 638. n. 44. vers. *ecce quod Baldus Rimini. in conf. 112. n. 121 & 129. cum aliis per Gabr. de regul. iur. c. 1. n. 48. 66. & 88.* sed in ipsis seruari debet expressis, & praefata forma in dictis litteris eiusdem Pontificis super eiusmodi suppressione, noua erectione editis contenta iuxta praedictas subsequentes, & reiteratas declarationes dictae Sacrae Congregationis, vt responsum fuit in dec. huius causae emanata coram bon. mem. Merlin. 1. Iunij. 1638. §. fin.

11. Nec releuat quod in suppressionibus, & nouis erectionibus aliarum similium Ecclesiarum tam ab eodem san. memoriae Clemente VIII. quam a fol. record. Pauli V. appositae fuerint declarationes de non praesudicando antiquae iurisdictioni, & priuilegijs earum. Quia cum huiusmodi declarationes restrictae, & limitatae fuerint ad praedictas alias Ecclesias, extendi non debent ad istam, de qua agitur cuius suppressio, & noua erectio diuerso modo facta fuit, vt respondit Rota coram bon. mem. Buratt. dec. 599. sub n. 4. in Vicen. Canonie. 29. Nouembris 1624. coram bon. mem. Merlin. §. prout nec etiam, & in Vicen. Cameris 1. Februarij 1639. coram R. P. D. meo Royas §. Non obstant Breuia.

12. Denique non obstat quod huiusmodi Ecclesia sit de iure Patronatus Regio, quia hoc non praesudicat iurisdictioni ordinarij iuxta dispositionem sacri Concilij Tridentini sess. 25. c. 6. de reformat. Et ita resolutum fuit, &c.

DECISIO XCI.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Bichio.

In causa Cathaceni. Præsentæ Obedientiæ.

Luna 23. Maij 1650.

§. 1. Possidet Venerabile Collegium Societatis Iesv in Ciuitate Cathaceni sub inuocatione S. Leonardi Abbatiam nuncupatam à fel. record. Greg. XIII. de anno 1597. illi perpetuo unitam, & incorporatam cuius ratione præterea Reuerendissimo Episcopo Cathaceni sibi ab eiusdem Collegij Rectore præstada esse obedientiam, quam ceteri Ecclesiarum Rectores prætere solent in festiuitatibus Assumptionis Beatissimæ Virginis Mariæ, & consecrationis Ecclesiæ Cathedralis. Emanarunt in partibus duæ sententiæ, à quibus deuoluto per appellacionem toto negotio ad Rotam, nihilque commissio, propofui dubium. An Rector Collegij teneatur ad præstacionem obedientiæ præsentæ per Ordinarium Cathacensem, quod fuit negatiue resolutum.

2. Habet enim Societas Iesu à Summis Pontificibus Paulo III. & Gregor. XIII. amplissima priuilegia exemptionis tam respectu personarum, quam bonorum quorumcumque ab omni superioritate, iurisdictione, correctione Ordinariorum, ut legitur in Const. 48. Pauli III. Bullar. tom. 1. §. 13. fol. 564. ubi, ipsamque Societatem, & vniuersos illius socios, & personas, illorumque bona quocumque ab omni superioritate, iurisdictione, correctione, quorumcumque Ordinariorum eximimus, & liberamus: ac sub nostra, & præsentis Sedis protectione suscipimus, quæ priuilegia Pontificia, ac verbis ad amplius concepta important exemptionem etiam ab ipso iure reuerentiali alias præstando Episcopis, licet secus sit in exemptione non plena, vel data ab Episcopo, iuxta veriorum Doctorum opinionem, quam amplexi fuerunt Iason. in ius vocari §. paronorum il. 2. in 4. notab. n. 5. in fin. vers. limita quando, in ius vocat. Felin. in c. de lectu. 18. n. 7. post med. vers. sed de exemptis per Papam de offic. ordin. in cap. cum inter 13. sub n. 4. circa med. de sentent. & re iudic. Abb. in c. cum venerabilis 21. n. 4. in fin. de censibus. Mandos. in tract. de signat. grat. verb. exemptiones ab Episcopis, §. an autem exemptio fol. 121. à 160. Rodriq. canon. quest. tom. 2. quest. 64. art. 9. per tot. Etiamus Choxier de iuris. ordin. in exemp. par. 4. q. 34. n. 3. vers. sarranoque. Lotther. de re benef. lib. 1. q. 23. n. 31. Put. dec. 114. vers. secus lib. 3. in corr. Seraph. decis. 1025. n. 19.

3. Eademque exemptio suffragatur etiam respectu huius Ecclesiæ Societatis Collegio accessorie unitæ, quod illa ante unionem præstitisset Episcopo præsentæ obedientiam (quod tamen negatur,) quia unio accessorie facta extinxit prorsus titulum, ac nomē Ecclesiæ unitæ, eamque effecit partem, & prædium ipsius Collegij Oldr. consil. 257. num. 15. al. fin. & n. 16. & 17. Ferrer. consil. 242. sub n. 5. ubi quod de tali unione iudicatur, ut de incremento per allunionem contingente Ludou. Bell. consil. 59. n. 17. & consil. 195. n. 3. Mant. decis. 214. n. 3. Cavaler. dec. 330. n. 5. Rot. inter recent. decis. 170. n. 2. p. 2. decis. 140. n. 4. & n. 15. in fin. segg. part. 7. unde quemadmodum Episcopus obedientiæ huiusmodi præstacionem non præterit, nec præterere potest à Rectore Collegij respectu Collegij, ita pariter nec respectu huius Ecclesiæ, quæ est eiusdem Collegij membrum, ut ex text. in cap. reuelens §. caseram de stat. Monach. tradit in terminis exemptionis Barbof. de potest. Episcop. allegat. 105. num. 17. in fin. Fuisse vero Ecclesiam accessorie unitam denotant verba unionis, ibi, perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus, iuxta Tom. VIII.

theoricam, quam originaliter tradit Ang. consil. 247. infra med. vers. sed ubi sit unio, ubi ponderat quod si sit unio per incorporationem, quia res vnita incorporatur principali efficitur eius membrum, & sequitur Ferrer. d. consil. 242. sub n. 5. vers. & quando. Castr. Pal. oper. moral. tom. 2. tr. 10. disp. 6. punct. 2. §. 1. sub num. 11. vers. si autem post Mandos. super reg. 12. Cangel. quest. 1. n. 6. Hoied. de incompatibilitate benefic. part. 2. c. 3. sub n. 3. vers. nam si sit unio, & vers. tamen incorporatio. Gratian. disceptat. 201. n. 2. & 3.

4. Neque Episcopus aduersus huiusmodi priuilegia allegare potest se præscripsisse hoc ius obedientiæ, quia actus in idelecti ex libris Cathedralis, quibus dubitari potest, an sit præstanda fides in præiudicium Collegij Episcopo non subiecti, prout præstanda non est fidei extrajudiciali ex aduerso productæ, non concludunt possessionem triennariam, à tempore factæ unionis, cum tamen quadragenaria, Butt. c. peruenit n. 18. de censib. quem refert & sequitur Bald. de prescripti. part. 5. princ. q. 12. n. 8. inter et magnos tom. 17. fol. mibi 91. à tergo. Bertach. de Episc. op. lib. 4. part. 2. princ. q. 20. n. 54. inter eosdem tract. 10. 1. part. 2. fol. 528. Imò cum admittit fides contraria de obedientia nusquam præstata, & ex ipsis libris Cathedralis nullus actus obedientialis eliciatur ad anno 1603. citra Collegium contra Episcopum quatenus opus esset libertatem tanto tempore præscripsisset Ruin. consil. 217. sub n. 13. vers. non obstat lib. 1. Jacob. de Leonard. inter consil. feud. Brun. consil. 117. n. 138. Aym. consil. 111. n. 11. & seq. Syluan. consil. 59. n. 11. & 12. aliique relati à Moder. Carpeni conuers. foren. c. 110. n. 12. maxime accedente titulo supra memoratæ exemptionis, & quia ex aduerso cauta aliqua, ob quam præsentæ obedientia præstari debet, non probatur, ut de iure requiritur, ex traditis per Bald. in l. cum aliqui 21. nu. 9. Cod. iur. deliber. quem refert & sequitur Mascard. consil. 1117. n. 11.

Et ita decilum informante solum Collegio post plurimas citationes contra Episcopum executas.

DECISIO XCII.

Sacra Rota Romana coram R. P. D. Orthobono.

A cerneñ. Vicarij.

Luna 30. Maij 1650.

§. 1. Resolutum fuit constare de bono iure Capituli Cathedralis Ecclesiæ Acerni deputandi Vicarium Generalem Sede Episcopali vacante etiam in Oppido montis Cotuini liberè absque vlla nominatione Cleri, seu asserti Capituli Collegiatæ eiusdem Oppidi, certum est enim quod ex dispositione iuris communis Sede Episcopali vacante, Capitulum Ecclesiæ Cathedralis succedit Episcopo in iurisdictione, ut sunt text. in c. cum olim de maior. & obed. in c. primo eodem tit. in 6. Rota dec. 296. n. primo part. 1. recent. & in specie quoad deputationem Vicarij disponit Sac. Concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 16 & probat Pania. de potest. Capituli Sed. Vacant. part. 1. q. 2. & dixit Rota in Ampurten. seu Ciniaten. Deputationis Vicarij 19. Ianuarij 1646. coram R. P. D. meo Melio, adeo ut nec ipsi Portionarij Ecclesiæ Cathedralis, neque Clerus hanc potestatem habeant etiam coniunctim cum Capitulo iuxta declarationem Sancti Congregationis Concilij relata per Ioannem Gallemart. ad d. c. 16. num. 1. Ibi enim Sac. Conc. Trident. decernit hanc potestatem deputandi Vicarium Sede vacante competere Capitulo Cathedralis, quod intelligendum venit priuatè quoad Capitulum Collegiatæ, tum quia iurisdictione alicui concessa censetur priuatè ad eum, qui de iure (quale est ff. Capitulum

Capitulum Collegiatum eandem iurisdictionem non habet, vt respondit Rot. dec. 121. sub n. 4. part. 1. recent. Tunc quia Sac. Concilium abhorruit, deputationem duorum vicariorum in eadem Dicecesi Sede vacante, quam propterea nec ab ipso Capitulo Cathedralis fieri posse nisi ex maxima causa, vel nisi adit consuetudo immemorabilis in contrarium, declarauit S. Congregatio Eminentissimorum Cardinalium Sac. Concil. interpretum in vna Panormitana 31. Maij 1592. relata per Barb. de Canon. & Digni. c. 42. n. 13. & 34. vbi subdit permitti electionem vniuersi Vicarij Generalis, & alterius foranei nisi est tanta Dicecesis, vt distantia locorum id sustinere videatur, idem Barbof. in collect. ad Concil. d. sess. 24. c. 16. n. 2. Carz. in addit. ad tract. de Benef. part. 5. c. 7. n. 17. vbi plurius id comprobatur.

2. Et tollit omnem dubitationem in presentia nuperina declaratio Sac. Congregationis super negotiis, & Consultationibus Episcoporum, & Regularium preposita emanata 13. Septemb. an. 1647. quia auditis partibus, & Eminentissimo Franciotto referente fuit resolutum nullum ius competere Clero, seu assertis Canonice Montis Coruini eligendi proprium Vicarium tempore Sedis Episcopalis Acerni Vacantis, sed eisdem subesse debere ordinaria iurisdictioni Capituli Acerni. ipsiusque Vicario Capitulari ad precripsum Sacrorum Canonum, & Concilium, & Sac. Concil. Trid. vt patet ex verbis decreti relati in Summ. Capituli Cathedralis n. 5. huiusmodi enim declarationes Rota semper suscipit, & amplectitur reuerenter, vt videre est apud Baratt. decis. 475. numer. 3. & 10. in Mauricen. Parochialis 13. Iulij 1646. coram R. P. D. meo Celsis, & in Fauen. Præcedentia 1. Iulij 1648. coram bon. mem. Arguelles.

3. Neque obstat quod a sententia A. C. lata super executione dictæ declarationis commissa appellatio, quia non ideo elisa fuit Sacre Congregationis authoritas, vel denegatum obsequium eidem debitum ob eximiam Eminentissimorum Patrum, quibus ipsa Congregatio constat, sapientiam, vt in puncto similis Decreti Sacre Congregationis respondit Rota dec. 214. n. 6. & duobus segg. part. 4. tom. 2. recent.

4. Minus obstat transactio inter Capitulum Cathedralis Ecclesie Acerni & Clerum Montis Coruini inita de anno 1613. die 28. mensis Martij, in qua inter alia firmatum fuit, *Che nelle vacanze, che occurreranno ogni fuoro nempo nella Sede Vescouale di detta Città di Acerno circa la deputatione del Vicario Capitolare in d. Terra di Monte Coruino Dio. ese di detta Cathedrale, si debba dal Capitulo di S. Pietro di Monte Cornino nominare tre persone idonee a detto officio, & che il Capitulo di detta Chiesa Cathedrale d' Acerno debbia vno delli detti tre nominare eleggere, & deputare per Vicario Generale in detta Terra di Monte Coruino tantum.*

5. Quia DD. pro responsione huius obiecti, in quo Clerus Montis Coruini omne fundamentum faciebat in alia propositione huius cause super manutatione, censuerunt præfatam transactionem esse omnino nullam ex defectu Beneficij Apostolici, quod est semper necessarium in alienationibus, & transactionibus super rebus Ecclesie, 7. in terminis transactionum Caputaq. del. 106. per rot. p. 1. Rot. coram recent. mem. Coccino dec. 201. n. 1. in recentior. dec. 753. n. 2. p. 2. & dec. 241. n. 10. p. 4. to. 2. & in Marsicen iurisdictionis 18. Februarij 1647. coram R. P. D. meo Bichio, etiam si fuerit transactum inter duas Ecclesias, Rot. dec. 227. n. 9. & segg. p. 4. tom. 2. & dec. 501. n. 7. p. 5. recent. & in Leodien. Dominorum 25. Iulij 1642. in §. quoniam alienatio coram R. P. D. meo Corrado & in puncto transactionis super iurisdictionibus inter Ecclesiam Cathedralis, & Collegiatam alterius Oppidi fuit decisum in §. Marsicen iurisdictionis in §. nam per iurij coram D. meo Bichio.

6. Et alterius etiam hac transactione adit explicatare-

seruatio Beneficij Apostolici cum protestatione, quod eo non obtento transactio sit nulla, & habeatur pro non facta, vt patet ex sequuta transactione, sequitur quod Beneficij non obtento transactio sit nulla non solum ex defectu solemnitatum, sed etiam consensu transigentium, qui deficit eo ipso quod deficit Beneficij, sub cuius conditione, & non aliis præstitus fuit, vt bene ponderauit Rota dec. 277. n. 12. part. 4. tom. 2. & dec. 561. n. 2. 6. & 11. part. 5. & dec. 94. n. 1. part. 6. recent. & in Meleuitana Pensionis 29. Maij 1648. in §. sed nec etiam coram me.

7. Neque Beneficij Apostolici præsumi potest ex lapsu 30. annorum decursum ab ann. 1613. inite transactionis, vsque ad præsens, quia certum est, quod non sufficit solus lapsus 30. annorum, sed copulatus requiritur obseruantia eiusdem temporis. Rota coram recent. mem. Coccino dec. 501. num. 3. cum aliis allegatis, per Add. ad Baratt. dec. 45. num. 8. & dec. 444. sub numer. 14. lit. B. in Placentina Beneficij 11. Decembris 1647. in §. nec ex cursu temporis coram bon. mem. Arguelles, & in Pampilonen. iuris nominandi Vicarium 14. Decembris 1648. coram me. Obseruantia vero non probatur nisi ab anno 1637. & antecedentis temporis excluditur per Testes Cathedralis. Summ. num. 1. deponentes de deputationibus libere factis à Capitulo Cathedralis in Oppido Montis Coruini, & tamen requiritur obseruantia successiva, & continuata ad huiusmodi beneficij præsumendum Rota dec. 201. numer. 8. & 9. part. 7. recent. & in Valensina Baronia 14. Iulij 1603. coram Ortemberg, in Compstell. Parochialis decima Februarij 1645. §. pen. in fin. coram R. P. D. meo Verospio, & in d. Pampilonen. iuris nominandi Vicarium 14. Decembris 1648. in §. Beneficij coram me.

Et ita fuit resolutum informantem tantum Capitulum Cathedralis Acerni, &c.

DECISIO XCIII.

Sacra Rota Rom. coram R. P. D. Bichio.

Pisana Sepultura.

Veneris 1. Iulij 1650.

§. 1. **V**bi sepeliri debet cadaver Lelij Talentonij Auditoris Sereniss. Ducei Magni Ducis Etrurie in ciuitate Liburni orta controuerfia inter Prepositum Ecclesie Parochialis SS. Mariæ & Iulie, ac Fratres Sancti Francisci de Obseruantia nuncupatos, fuit illud lignea capsula clausum depositum per modum pronuntiationis penes Ecclesiam Sancti Homoboni, & lata deinde ab A. C. desuper sententia ad fauorem Fratrum, transactum ab ipsis solemniter pompa ad eorum Ecclesiam, vt constat ex publico Instrumento dato in Summario Præpositi n. 3. & attestationibus plurimum personarum, tunc præsentium Summario ibid. n. 4.

2. Quam transactionem in gradu appellationis à dicta sententia ad me interiectæ attentatam esse hodie Rota censuit, quia præcellerat nedum appellatio, sed etiam inhibito Rotalis per quatuor, & amplius menses ante præsentata in Curia Procuratori Fratrum quæ attentatum reddit quicquid postea ex aduerso innotatum fuit, non solum de appell. in 6. Caputaq. dec. 53. part. 2. Rot. dec. 75. num. 2. & segg. part. 6. recent. dec. 394. & 504. in princ. inter impress. apud modern. Perusin. de manus. etiam si non principali in partibus, sed solum eius Procuratori in Curia præsentata fuerit, quia cum intercesserit tantum temporis quo ille principalem certiorare poterit, certiorasse præsumitur, & alioquin impetrati sibi debet principalis si negligentem Procuratorem constituit.

constituit, vt in his terminis Casar. de Grass. dec. 6. n. 3. de caus. possess. & propr. Rega coram sancti. mem. Greg. XV. decif. 134 num. 2. oram b. n. em. Buratt. decif. 104. sub num. 5. coram Card. Cauat. dec. 221. sub num. 3. & in alijs allegatis ab Aden ad Buratt. dec. 177. sub n. 9. ampliat. 6. & a Modern. Perusu. de manu. obseru. 48. num. 29. & seqq.

3. Tenentur idem Fratres idem attentatum purgare in primis & ante omnia Burat. decif. 74. num. 3. Rot. inter recent. decif. 225. num. 1. part. 1. & alia sapissimè. Nec obstat, quod agatur de exhumatione cadaueris, quo casu, quia corpora mortuorum non sunt sic tractanda, seu transmutanda locus non est attentatorum reuocationis, vt notat Gemin. in c. non solum §. illa vero n. 14. de appellat. in 6. Lancellot. de attenta part. 2. c. 4. limi. 13. n. 8. Rot. dec. 8. in fine vt lit. pendet. in antiqu. decif. 276. n. 5. coram sancti. mem. Greg. XV. Gramsci. decif. 82. sub num. 3.

4. Nam quotquot in id allegati mox fuerunt, & possunt allegari loquuntur de exhumatione attentata in spretum dumtaxat litis pendentiæ, & admittunt attentati reuocationem denegari non de rigore iuris, sed ex æquitate, quæ tamen æquitas rethorici videtur, quando fuit attentatum in spretum inhibitionis Rotalis, vt notat Ioan. Monac. in dict. cap. non solum num. 8. in fine de appellat. in 6. vbi ait æquum esse retractari, quæ sunt post inhibitionem, ne imperium Prædictis fiat elusorium, atque hinc Rota licet sequendo, æquitatem reiecte solet attentatorum reuocationem, quando id eius arbitrio commissum fuit, hæc tamen æquitate non feruat, si attentata sint notoria in spretum inhibitionis Rotalis sic penes Buratt. decif. 17. num. 1. & 2. penes Gregor. XV. decif. 465. n. 3. & 11. inter recentior. dec. 235. num. 1. & 7. part. 1. & multum differre gesta in spretum litis pendentiæ, vel inhibitionis, & appellationis tradit Decian cap. consulti. 2. n. 15. de appell. Menoch. de recuperat. rem. vlt. n. 43. & magis in terminis quod attentata etiam in casibus, quibus in primis, & ante omnia via attentati reuocanda non essent, sed expectato euentu causæ principalis, & beneficio iniunctiæ, si tamen inhibito præcessisset veniant reuocanda, tradit Vestr. in prax. lib. 8. c. 4. n. 9. ante fin. vers. ad moro tamen.

5. Eoque magis retorquetur æquitas, quia Parochus habet intentionem fundatam de iure, cadauer cum sit in causa lignea reconditum ex restitutione præiudicium non patitur, & ex aduerso nulla incontinenti afferatur probatio boni iuris, quæ vbi vt hic appellatio est interposita à lege non prohibita, requiritur vt appellatus attentati à se commissi reuocationem retardare valeat, vt bene distinguendo declarauit Gemin. in dicto cap. non solum sub num. 10. vers. sic. tu solue de appell. in 6. & in proximis terminis Sanchez de matrim. lib. 10. disp. 12. num. 21. & seq. ex text. in l. fin. Cod. quorum bonorum, & alijs ibi allegat. Nec enim sub prætextu æquitatis deneganda est perpetuo Cadaueris restitutio, vt notat Lancellot. de auent. part. 2. cap. 4. limi. 13. num. 6. Rota decision. 1. in fin. de caus. possess. & propriet. de auent.

6. Vel in omnem euentum esto, quod locus non esset reuocationi attentatorum, quoad restitutionem ipsius Cadaueris locus esset respectu expensarum, & aliorum quæ funeri Cadaueris consecutiuæ sunt, vt ex text. in cap. literis de restit. spoliat. tradit in proximis terminis Sanchez de matrim. lib. 10. disp. 12. sub n. 21. vers. tunc enim, & vers. est enim.

7. Non obstat defectus Iurisdictionis ob non transportationem actorum primæ instantiæ, quia pro reuocatione attentati sufficit transportasse, & produxisse acta ex quibus illud probatur, vt respondit Rota decif. 211. num. septimo, part. quintæ, & secundo recent. & in Maioricens. Beneficij 27. Nouembris 1641. Tom. V III.

& 17. Maij 1642. coram Reuerendissimo D. meo Duno-zero Decano.

Et ita decif. informante solum Præpositos Ecclesie Parochialis, Aduersariis tamen sapissimè citatis.

DECISIO XCIV.

Sacra Rota Romana coram R. P. D. Corrado.

In causa Romana Legati.

Mercurij 22. Iulij 1650.

§. 1. Immissionem pro parte Ecclesie, ac Hospitalis Immaculatæ Virginis de Horto nuncupata petitam pro satisfactione legati seu totum ducentorum à q. Leonello de Leonellis eidem facti cum onere perpetuo celebrari faciendi Diuina sacrificia, Censuerunt Domini concedendam.

2. Nam illud probatur ex testamento Antonij eiusdem Leonelli filij ac hæredis condito die 7. Februarij 1627. in quo ad ore tenus à parte dispositum fuisse fatetur, atque ipse confirmat, quod sufficit ad illius probationem, & executionem, non aliter ac si testium dispositiones, vel Scriptura exhiberetur leg. cum se C. de frag. & specialiter deciditur in l. si. C. de fideicom. vbi Bartol. num. 3. vers. nota multum istam legem, & c. Balduin. n. 26. vers. adde huc legi, & c. Caltr. sub num. 3. vers. & secundum hanc lecturam, & c. Alberic. sub num. 3. in fin. vers. alij moderni, & c. & n. 4. Ialom. num. 14. vers. secundo nota, & c. & in cap. indic. Ibi que Closs. & DD. in verb. nudis verbis, & c. de test. Rip. in l. nemo potest n. 30. vers. nota hanc solutionem, ff. de leg. 1. Surd. decif. 10. n. 12. vers. secundo respondetur, & c. cum seq. Rota pene Mant. decif. 75. sub num. 1. vers. & ita vim habet Scriptura, & c. ac sancti. mem. Greg. dec. 432. n. 14. vers. & clarum est, & c. & in rec. dec. 157. sub n. 4. vers. ac omnem denique suppl. & c. p. 4.

3. Eoque magis cum huiusmodi dispositio ad piam causam sit ordinata, Quia præferret non solum suffragium animæ Leonelli, qui legauit Ecclesie, ac loco pio, ea etiam addita lege vt sacrificia Diuina perpetuo celebrarentur iuxta text. in c. anima Defunctorum 13. q. 2. Abb. cons. 33. §. Videtur primo sub n. 6. vers. nam animabus Defunctorum, & c. & seqq. per tot. lib. 2. Alex. consil. 38. Viso Themate sub n. 3. vers. potest tamen ad hoc responderi lib. 1. Nauarr. in tr. de redditib. Ecclesiasticis q. 1. moni. 26. sub num. 2. vers. verum consideratis omnibus, & seqq. Verum etiam exonerationem conscientie ipsius Antonij, qui diutius defecerat, atque diutulerat illud soluere, ac adimplere vt tenebatur l. nulli Cod. de Episc. & Cler. l. 2. ibi, cum non ex sola Scriptura sed ex conscientia relictis fideicommissi defuncti voluntati satisfactum esse videatur, & c. ac d. leg. fin. in fin. Cod. de fideicommiss. & in Authent. de hæredib. & falcid. in §. his igitur à nobis præordinatis, & in d. cap. indicantes, & cap. nos quidem & c. si hæredes, de test. Bald. in d. leg. fin. sub num. 26. dicens quod plus peccat ille, de quo plus confidit testator. Cod. de fideicommiss. Franc. Arctin. consil. 93. Viso legato, sub numero primo vers. ita quando aliquis scite se ex lege conscientia, & c. & comprobatur ex traditis per modern. Roman. disp. ep. 831. n. 1. vers. ideo talis recognitio est facienda, & c.

3. Neque in alterius præiudicium tendit, quam iustitiam Antonij, ac eius successorum, & causam habentium ab illo, qui huiusmodi confessionem impugnare non possunt Bec. consil. 21. sub num. 19. vers. nam responderet libro secundo Rota penes Buratt. decif. 243. num. tertio, vers. confessio autem & c. Coccin. decif. 152. num. 1. vers. & hæc confessiones, ac decif. 184. num. 1. vers. quæ asseriones, & c. & in recent. dec. 119. sub n. 1. ff. 2. vers.

versus etiam part. 2. & l. 3. §. 7. sub nu. 2. vers. quod autem & c. part. 4.

4. Nec obstat, quod confessio extrajudicialis ad fauorem absentis, pro quo nemo fuit stipulatus, legitimam non inducat probationem.

5. Quoniam hoc non procedit secundum æquitatem canonicam, quæ in causis piis seruari debet in utroque foro Bart. in recept. l. 1. in fin. num. 83. vers. ex quibus concindo, C. de sacr. sanctis Eccles. & alij DD. relati per Tiraquel. de priuileg. pia caus. priuileg. 16. §. Bec. consil. 130. sub nu. 28. vers. & aquirat, & c. Alex. Monet. de communi. §. volunt. cap. 20. sub nu. 150. vers. in quibus & c. Nam illa attendata huiusmodi etiam confessio plenam facit probationem Gabr. consil. 71. nu. 18. vers. hac etiam confessio lib. 2. & consil. 40. num. 57. vers. verum in Terris Eccles. & c. lib. 2. Pat. decif. 12. dicens sub nu. 3. quod Rota semper sequuta fuit hanc opinionem, & decif. 33. num. 1. vers. quia confessio, & c. lib. 2. in correst. & sancti mem. Gregor. decif. 408. num. 2. vers. que etiam si emanasset, & c. ac in recent. decif. 158. sub n. 11. vers. quod saltem procedit. & c. p. 1. & decif. 404. num. 2. vers. que inuenerit, & c. part. 2. & decif. 113. n. 9. vers. unde licet ista confessio, & c. & decif. 136. n. 4. vers. satis est, & c. ac decif. 256. num. 2. vers. que confessio, & c. part. 2. & in terminis nostris probant Baldum. in Authen. similiter sub nu. 1. vers. responde, & c. Cod. ad leg. falcid. Felin. in cap. §. cautio sub nu. 27. vers. fallit. secundo de fideic. instr. Corn. consil. 215. sub nu. 5. vers. quinimo, & c. libro primo, Martil. singul. 2. rursus regulam, & c. sub nu. 2. post med. vers. est & alius casus, & c. Afflic. decif. 164. sub nu. 5. vers. & inter specialitates, & c. Tiraq. in d. rati. priuileg. 116. Gabr. comm. concl. lib. 1. titul. de confess. concl. 1. num. 8. vers. de imo ostendo limita, Mascard. de probat. concl. 347. num. 99. vers. decimo tertio limita, & c. & concl. 1171. n. 62. vers. 10. fauore pia causæ, cum seq. Franc. Viu. decif. 486. n. 1. ac seqq. & Caroc. decif. 90. n. 4. vers. contrarium videtur verius, & c. & seq.

6. Minus obstat quod confessio in testamento facta regulariter non sufficiat ad probationem debiti, sed magis conferat ad petitionem legati, quando contentis dispositio concurrat iux. text. in l. Lucius Titius, §. quis quis ff. de leg. 2. l. Lucius Titius, §. Semp. mulieri mea ff. de leg. 3. Aurelius, §. fin. ff. de lib. leg. Bart. in l. cum quis decedens, §. codicillis sub n. 3. vers. hac faciunt, cum seqq. ff. de leg. 3. Ac proinde reuocari possit, vt factum fuit in alio posteriori testamento ab eodem Antonio condito die 29. Junij eiusdem anni.

7. Quia non procedit obiectio in confessione facta ob exonerationem conscientie, quæ attenda eadem æquitate canonica bene probat. Ideoque reuocari non potest, (nisi erronea probetur) perinde ac si fuisset iurata, vel ex tunc ab ipsis quorum interest acceptata, sic namque magis consultatur saluti animæ, cuius fauore facta censetur, & sustineri debet omni meliori, ac efficaciori modo. Hoc enim quod Bart. in d. §. codicillis sub nu. 5. vers. prædicta vera, & c. n. 8. vers. fallit. si in euenit iuramentum, & c. concedit fauori Religionis infirma iuramento; Ac presentie, & acceptationis partis, vel alterius pro ea; Pariet concedi debet fauori anime, pro cuius salute, conscientiaque exoneratione iuramentum ipsum relaxari, & moderari solet cap. 1. & cap. debitor, in ult. resp. de iur. iurand. Ac pia dispositioni, quæ finaliter ordinatur in Deum, ac illius acceptationem præferat, vt inquit Bald. in d. auth. similiter, sub d. num. 1. Cod. ad leg. falcid. Atque in specie probant idem Bald. in leg. generaliter numer. 32. vers. tamen de æquitate canonice. & c. Cod. de non num. pecuni. Angel. in d. leg. cum quis decedens, §. codicillis ff. de leg. 3. quem sequitur Barbat. in reper. leg. cum acutissimi, num. 283. vers. & ideo singulariter dixit Angel. & c. Cod. de fideicom. Felin. in d. cap. §. cautio, sub nu. 27. in secundo fallent. ad fin. vers. & indubitanter, & c. de

fid. instrum. Socin. lun. consil. 90. sub nu. quarto vers. cui confessioni, & c. lib. 2. Paril. consil. 103. sub n. 13. vers. & c. vere sine aliquo dubio, & c. lib. 2. Gugliel. Benedic. in cap. Raynuius, in verb. si absque filijs, si primo sub n. 2. vers. ad hoc faciat, & c. cum seq. & sub n. 28. vers. ad prædicta facit, & c. & seq. de testam. Cartel. Cotta in memorab. in verb. absenti potest acquiri, & c. confirmo etiam, & c. in verb. apices iuris, vers. sex bus iurabat, & c. Franc. Marc. decif. Delphin. 41. sub n. 2. vers. in men istud fallit, & c. part. 1. Hercul. de prob. negat. sub n. 197. vers. & ibi sit pro exoneratione conscientie, & c. Afflic. d. decif. 164. sub n. 5. vers. item dicta confessio, & c. Sebast. Med. in eius Opuscul. 4. sub n. 10. vers. factis confessione facta, & c. Durant. de ad testam. titul. de legat. can. tel. 6. sub n. 4. vers. ignorandum non est, & c. Tiraq. de priuileg. pia caus. priuileg. 117. vbi idem comprobant Modern. in addit. Mascard. de probat. d. conclus. 347. sub n. 101. vers. & ratio potest esse, cum seq. ac numer. 251. vers. quarto limitare poteris, & c. & seq. & d. concl. 1171. n. 68. vers. ad hæc, & c. Marant. in pra. part. 6. art. 5. de confession. sub n. 16. vers. quarto limita, & c. Anton. Fab. in eius Cod. lib. 4. tit. 24. de iur. de fin. 36. vers. nec volumatis secunda, & c. dicens nihil esse indecentius, quam propriis auribus audire heredes, qui ne defuncti conscientiam exonerent propriam onerare non timent, & sequuntur plures ex DD. Recentioribus scribentibus.

8. Leges autem, & auctoritates pro contraria opinione relata, vel non loquuntur in his terminis, vel procedunt quando Testator confessus fuit debitum, quod verè non erat tale, vt in d. l. Lucius Titius, §. quis quis ff. de leg. 2. & in l. Lucius Titius, §. Semp. mulieri mea, ubi explicat Cuiac. ff. de leg. 3. ac in d. l. Aurelius, §. fin. in fin. ff. de liber. legat. vel in aliis casibus, in quibus siue incidenter, ac inconsulto abique vlla causa expressione, siue in fraudem legis, aut hominis emissa præsumi potest, aut re ipsa redundat vt in l. qui testamentum ff. de probat. l. cum quis decedens, §. pen. ff. de leg. 3. rationes quoque Auth. quod obinet. C. de Probat. & in Auth. de im. in ran. a mor. praef. ubi gloss. & considerat Bart. in d. §. Codicillis n. 4. vers. Præterea, & c. ibid. Albert. sub n. 9. vers. Adducunt etiam cum seq. & comprobant Ioan. Croc. consil. 194. lib. 2. Quæ omnia cessant in hac facti specie, in qua de solo ipsius contentis, ac eius successorum agebatur præiudicio, & ex proposito, ac matura deliberatione emanauit cum expressione causæ, & qualitatibus facti, ac oneris iniuncti, & cum specifica declaratione summæ, quam ipsemet Antonius legare voluit ultra legatam à patre; Ex quibus omnibus reddita adeo verisimilis huiusmodi confessionis veritas, vt non videatur in dubium reuocanda, esto quod in Instrumento, vel testamento nullo seu reuocato emanauerit. Id enim operatur verisimilitudo, vt confessio attendi debeat in illis etiam casibus, in quibus alias non probaret, & c. Surd. decif. 315. n. 5. vers. quia verisimilitudo, & c. cum seq. Rota penes Burat. decif. 100. sub nu. 17. vers. tanto magis ac in recent. decif. 209. n. 7. quæ omnia, & c. part. sexta, & c. fuit in specie consideratum in Romana fideic. de Capite seruo 19. Februarij 1646. coram mem. in §. hæc autem visu fuerunt Dominis, vers. cum præferim, & c.

9. Et hæc quidem sententia tanquam tutior, atque animæ favorabilior visa fuit Dominis in proposito casu amplectenda reiectis iuris apicibus ad l. sunt persone in fin. ff. de Relig. & sump. funer. Archidia. in cap. scriptum n. 1. vers. secundum alios 6. quest. 3. & plures adducti per Tiraq. de priuileg. pia caus. priuileg. 164. & Cott. in memorab. de verb. apices iuris, Viu. d. decif. 486. n. 9. & seqq. & alij supra relati in vers. quoniam hoc non procedit, & c.

10. Postremo non obstat quod in prædicto testamento Antonius iussit dictum legatum solui ex precepto seu pensionibus

tionibus cuiusdam domus, vt in eo legitur, *vers. liqui sentis sciento lasio che si paghino, &c.*

11. Quoniam verba illa non respiciunt substantiam legati prius simpliciter facti, sed illius executionem per viam demonstrationis, non autem conditionis, vel taxationis *l. quidam testamento*. Vbi explicat Bart. sub princ. *vers. aliud enim est dicere, &c. ff. de leg. 1. Lucius, Titius ff. de alim. & cib. legat. & Castr. conf. 338. quia exceptiones sub n. 3. vers. pro intell. huius dubij. &c. lib. 1. Bero. confil. 17. n. 13. vers. & ad se concludendum lib. 3. Lad. conf. 159. per tot. Mantica. de coniect. lib. 9. tit. 3 sub n. 20. vers. sciendum est etiam, &c. Men. confil. 1162. sub n. 15. vers. respondetur, &c. cum seg. & cum aliis relatis per modern. Rom. disceptat. 256. sub n. 1. & sub n. 59. vers. decimo quinto, &c. & in specie legati ad pias causas facti probat Tiraquel. de priuileg. pio caus. priuileg. 63. vers. & hoc expressè &c. & sequuta fuit Rota decis. 662. sub n. 2. vers. bis accedit, & prius à num. 1. & seg. part. 1. diuers. Quod certius firmandum est quoad summam à Leonello legatam Hospitali, cum non posset Antonius præiudicare iuribus illi competentibus tam à bonis legatis in x. l. 1. C. com. de legat. Rot. penes Card. Seraph. decis. 1394. n. 3. vers. unde cum pro huiusmodi legatis, &c. Durand. dec. 185. num. 4. vers. hypothecariam autem, &c. cum segg. Buratt. decis. 286. num. 14. vers. cum ipsa, &c. & in recens. dec. 559. num. 1. & segg. p. 1. Quam etiam ipsius heredis iuxta terminos l. 15. cui. §. si heres, vers. Imperator Antonius, vt in possess. legat. & fid. & l. certa est forma. C. eod. gloss. in d. l. 1. in verb. ipsius heredis, & Bart. sub n. 4. vers. opponere ultimo, &c. Cod. commun. de legat. & alij.*

Et ita fuit conclusum vtraque parte informante, &c.

DECISIO XCV.

Sacra Rot. Rom. coram R. P. D. Bichio.

Cracouien-Præposituræ S. Floriani.

Veneris 27. Maij 1650.

§. 1. **C**apta quæ fuit possessio huius Præposituræ à Sigismundo Grigicronie infra decennium à die sententiæ latae à Reuerendiss. Episcopo Cracouien. vii Cracouienfis Academiæ Cancellario ipsum Sigismundum quamuis à minori parte patronorum nominatum instituendum esse pronunciantis reiecto Stanislao Lutououexi à maiori parte presentante, attenta, ac proinde sub sequestro ponenda an sit, discutendum hodie proposui, & affirmatiuè Rota respondit.

2. Quidquid enim intra decem dies vigore sententiæ geritur attentatum est quando sententiæ appellationem suspensiuam recipit *cap. non solum de appell. in 6. gloss. in c. dilectis 55. verb. exequendam de appell. cum aliis alleg. in Cracouien. Præpositura 30. Ianuarij 1645. coram R. P. D. meo Verospio & in Meleuitana Commendæ Vaou. 13. currentis coram R. P. D. meo Cerro.*

3. Recipit verò appellationem dicta sententia Domini Episcopi Cracouienfis, quia etiam ab institutione appellare permittitur, quando ad eam processum fuit iudicialiter, licet secus sit si extrajudicialiter vt post Gemin. Franc. Cald. & alios ibi allegatos decisum fuit in d. Cracou. Præpositura coram R. P. D. meo Verospio, estque ratio diuersitatis, quia institutio de sui natura non comparante contradictorie est merè interlocutoria, nec fortitur naturam diffinitiuæ, & nisi inter institutum, & instituentem, quia videlicet institutionem renouare non valet, vt in *cap. fin. de elect. in 6. notat Lopus Abb. num. 6. Franc. num. 7. Anchar. sub num. 5. in 5. quest. Lotther de re benef. lib. 2. quest. 13. num. 81. at comparante contradictorie iudicialique, formato processu cum causa*

Tom. V 111.

cognitione habet absolute vim diffinitiuæ, & gratat competitorem, vt reprobata contraria sententia Ceuall. q. 693. num. 1. tradit Garz. de benef. part. 9. cap. 4. num. 16. & segg. & profertim num. 16. Lotth. d. 9. 13. 80. & q. 42. num. 14. Rot. decis. 6. num. 2. p. 2. decis. 227. ex num. 4. lib. 2. p. 3. diuers. decis. 197. num. 1. & 2. part. 5. recent. Fuisse autem iudicialiter in casu nostro processum demonstrat ne dum tenor ipsius sententiæ, sed etiam decreta, contradictiones, & citationes præcedentes, quæ iudicalem processum efformant *cap. form. de verb. signif. Lambest. de iure patr. lib. 2. part. 2. q. 21. art. 4. num. 1. & 4. Callad. decis. 18. in fin. de præbend. Rota decis. 216. num. 1. & segg. lib. 3. part. 2. diuers. & in Calaguriana Beneficij 27. Maij 1641. coram R. P. D. meo Pensingero.*

4. Non obstat Statutum, seu Ordinatio Academiæ mandans seruati sine omni contradictione quidquid Episcopus Cracouienfis gratificando censuerit, quia cum non loquatur nominatim de gratificatione iudicialiter concessa intelligenda est de extrajudiciali, provt regulariter concedi solet *cap. conseruationi ibique Gemin. n. 3. de appellat. in 6. & in puncto similis Constitutionis Rot. in Calagur. de Ollaurij 22. Martij 1604. coram bon. mem. Penia, in Lunen. Sarzanen. in resp. 22. Iunij 1615. coram bon. mem. Remboldo. impress. par. 3. recent. decis. 691. sub num. 2. in Calaguriana beneficij 23. Iunij 1645. coram bon. mem. A. queli. Gonz. super reg. 8. Can. post gl. 9. in annot. contr. nullit. nu. 27. & 216. Lotther. de re benef. lib. 2. q. 13. n. 84. & 2. segg.*

5. Tum etiam, quia vt dicitur Constitutioni locus fieret, probandum ex aduerso esset illius formam fuisse seruatum, vt notant Doct. in *cap. pastoralis de appellat. & in c. super q. 27. s. porro de offi. deleg. tradit Butr. n. 6. Bald. n. 5. Felin. n. 7. in fin. Rot. in puncto clausula prohibentis appellationem decis. 91. n. 10. coram S. M. Greg. XV. Quod non probatur, non probatur, imò constat de contrario cum D. Episcopus non gratificauerit cum parte maiori, vel duabus quo casu eadem ordinatio gratificationem sine contradictione seruati præcipit, sed solus vt apparet ex ipsa lectura sententiæ, in qua licet asseruerit se pronunciat in presentia, & personali assidentia Rectoris, ac trium Decanorum Academiæ ibi nominatorum illi de hoc non adhibetur fides, quidquid dicendum esset, si ea verba non essent Iudicis, sed Notarij *cap. prudentiam de offi. deleg. Franc. in c. cum plures n. 1. eod. tit. in 6. Felin. in cap. quoniam contra n. 34. de probat. Socc. confil. 47. v. 15. lib. 4. Menoch. confil. 439. n. 28. Rota dec. 450. n. 12. in fin. p. 2. recent.**

6. Eo minus quia ex publico instrumeto dato in Sum. Stanislai n. 10 apparet Rectorem vnà cum duobus Decanis maiorem partem constituentibus votum protulisse pro Stanislao eadem die late sententiæ ab Episcopo, & de eiusdem sententiæ nullitate dixisse, vnde vltro colligitur quod eorum presentia, & assidentia tempore sententiæ esto quod vera esset, non ideò induxisset consensum qui exinde præsumi non potest, quando alia circumstantia facti contrarium suadent, vt post alios quos allegat tradit Felin. in c. nonne, nu. 6. de presump. quem sequitur Seraph. dec. 708. n. 4. & 5. relatus à Moder. Capucino Bononiensi de elect. p. 1. c. 3. dub. 23. n. 5. Rot. dec. 377. n. 42. p. 5. rec. cumque verba illa ordinationis cum part. maiori vel duob. directa ad Rectorem, & Decanos ad quod omnimodum regimen huius & aliorum negotiorum ex eadè ordinatione principaliter spectat, importent quod maior vel duæ partes æquè principaliter, ac Episcopus votum proferre debeant in gratificatione iuxta theoreticam, quam ex text. in l. Tira rectoris §. nihil differ. ff. leg. 1. tradit in terminis collationis Feder. de Sen. confil. 1. n. 8. Abb. confil. 57. sub n. 2. vers. & si in creatione part. 1. Decob. ad Monach. in rubr. de iure part. in 6. num. 10. & 11. Rota in Magnis Alti beneficij 25. Iunij 1645. §. maior coram me. Et etià declarauit ob-

F f 3 seruanti

seruantia inter ipsas partes, quia Episcopus decretum super quodam emergenti tulit nedom in personali assensu Reſtoris, & Decanorum, sed etiam de eorum voto ut legitur in *sum. Stanislai sub n. 1. lit. A.* non sufficeret maioris vel duarum partium presentia, & assentia, quia aliud est assidere, vel actui alterius praebere presentiam, aliud facere, & votum proferte l. 1. ff. off. assessor. Bald. in *l. omnium num. 9. vers. & hoc est verum. C. testam. ubique Bart. Alex. & alij quos in proximis terminis refert, & sequitur Moder. Capucinus Bononensis de *test. d. 1. c. 2. dub. 22. n. 2.**

7. Verſatur praeterea extra terminos ordinationis propter notoriam sententia Episcopi iniustitiam *cap. paxalis § 3. de appellat. ibiq. Abb. n. 17. Put. dec. 414. n. 3. lib. 3. in corr. Rot. dec. 56. n. 4. part. 4. diuers. dec. 361. sub n. 2. part. 1. recent.* quia reicere non debuit Statissimum habentem vota maioris partis non solum Reſtoris, & Decanorum, sed etiam omnium possessorum Academiae ad quos ex donationibus Regis Apostolica autoritate suffultus iurisdictionis spectat, quique ideo institutus erat non attento quis ex presentatis maioribus qualitatibus polleret *cap. 3. iuncta gloss. verb. cum maiorib. de iurepar. Couart. in reg. peccatum part. 2. §. 7. num. 3. Gutiery. canon. quast. lib. 2. cap. 11. n. 20. Garz. de benef. part. 9. cap. 2. n. 25. Seraph. decis. 875. n. 2. Rot. dec. 202. n. 1. part. 2. recent. decis. 202. n. 1. coram bon. mem. Baratti.*

8. Neque enim ordinatione qua duntaxat concedit gratificationem Episcopo in casu discordiae Reſtoris, & Decanorum extendenda est ad exclusionem presentati a maiori parte aliorum patronorum, & sic habentis ius ad rem ex huiusmodi presentatione quaesitum Hostiensis, in *cap. cum Bertoldus sub n. 5. vers. soluitur de re iudic. Seraph. dec. 1238. n. 4. & dec. 1274. n. 1. Butatti. dec. 481. num. 5.* Cui neque per facultatem gratificandi concessam Episcopo in casu duntaxat discordiae Reſtoris, & Decanorum, neque per regimen, & ordinationem omnimodam Vniuersitatis eidem Reſtori, & Decanis tributam derogatum censetur Sarnien. *super reg. de iur. quon. tollen. quast. n. 8. & seqq. Garz. de benef. p. 4. c. 3. n. 20. Rota decis. 17. infra med. vers. verum est prob. in nou. dec. 52. n. 3. part. 2. recent.* sed tam gratificatio, quam regimen intelligitur concessum seruata semper iuris communis dispositione presentatum a maiori parte patronorum preferentis, & sic arbitrio boni viri quod solum tributum censetur, *Cast. consil. 333. n. 3. lib. 1. Alex. consil. 129. n. 5. lib. 1. Dec. consil. 493. n. 16. in fin. Socci. iun. consil. 129. num. 54. lib. 1. Fab. de Anna consil. 75. num. 29. & seq. lib. 1. & in proximis terminis Molin. de primog. lib. 2. cap. 5. sub n. 69. vers. si ve d. electio. Rot. in *Calaguitana benef. 27. Nouemb. 1648. §. & hinc coram me.**

9. Tandem non obstat quod Reuerendiss. Nuncius Apostolicus ad quem a sententia Episcopi appellatio deuoluta erat, suam inhibitionem moderatus fuerit vigore super memorata ordinationis, quia Index appellationis non potest appellationem in causis appellabilibus reiiciendo, appellanti prauidicare *leg. eos 6. C. appell. & tante appellatione postea ad Papam interposita, & per Signaturam simpliciter admissa adhuc eadem lis durare dicitur Feder. de Sen. consil. 98. n. 5. in fin. quaeque intra decem dies innouata fuerunt ante inhibitionis moderationem, possunt adhuc a secundo Iudice appellationis reuocari saltem per viam nullitatis, Rot. dec. 425. sub n. 8. & 9. apud Peniam, maxime attempta facultate reuocandi contenta in commissione Rotali, Rot. dec. 75. n. 8. part. 7. recent.*

10. His consequens est vt possessio Sigismundi quae attentata est, ponatur sub sequestro iuxta rationabilem stylum Rotae, ne videlicet in beneficalibus detur vitiosus ingressus, & attentans fruatur commodo vitiosae possessionis *Cast. de Grass. dec. 2. n. 2. de appell. Rot.*

dec. 616. n. 3. part. 1. diuers. dec. 691. n. 1. p. 3. recent. & in aliis relatis in supracitata Meleniana Commenda de V. curs. coram R. P. D. meo Cerro, & in Cracouien. prae. postura coram R. P. D. meo Veroffio.
Et ita decimam vtraque parte informantem.

DECISIO XCVI.

Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Bichio. Cracouien. Decimatum.

Mercurij 16. Nouembrii 1650.

§. 1. PERTINERE Decimas Villae de Vyglentiae ad Monasterium Androueniense probant Liber beneficiorum Diocesis Cracouienſis, bi habetur, quod dicta Villa est sub Parochia Ecclesiae de Andron. sub inuocatione S. Catharinae cuius proprietates totalis ad Monasterium Androueniense pertinet omneque agri Villae solunt, & conducunt pro Monasterio Androueniensi decimam manipulari, & Canapale, vti in Summo Monasterij n. 3. Item Liber Relaxationum Ecclesiae Cathedralis, & Diocesis Cracouienſis ibi in Vyglentiae decima manipularis pro Monasterio Androueniensi Sum. n. 4. Item Liber Visitationum in qua dicta Parochialis Ecclesia S. Catharinae enunciat iurisdictionem Abb. Androueni. & numerando corpora Doctis Presbytero Reſtori eiusdem Ecclesiae assignatae recensent duntaxat in hac Villa decimas valoris decem marcarum. Itē testes deponentes, quod Monachi decimas exegerunt. Itē inuentarium rerum temporalium dictae Ecclesiae S. Catharinae vbi asseritur ipsius Ecclesiae proprietatem ad Monasterium Androueniense pertinere, & Monasterij percipere decimam manipulari huius Villae Summ. n. 6.

2. Quod inuentarium cum fuerit a Reſtore aduersario productum plene contra ipsum probat Dec. in *cap. cum venerabilis n. 90. de except. Valenz. consil. 40. n. 59. & 60. lib. 1. Gabr. de confess. conel. 4. n. 14. Rot. dec. 2. n. 1. in fin. p. 2. recent. dec. 238. n. 5. coram sanct. mem. Greg. XV. pro vt etiam probant dicti libri maxime simul iuncti in his quae concernunt statum Ecclesiarum Ciuitatis, & Diocesis ead. audientiam, §. nos igitur. Vbi Innoc. n. 1. Abb. n. 4. de praes. Paris. consil. 7. n. 19. lib. 4. Barlat. consil. 253. n. 43. & seq. Boet. dec. 05. n. 13. Rot. penes Mart. Andr. dec. 124. sub n. 5. vers. quae omnia.*

3. Eo magis, quia Monasterium exhibuit vltimus confirmationem Apostolicam sub Adriano Quarto Summo Pontifice donationis huius Villae, cuius decimarum sibi a Ioanne Polonorum Archiepiscopo factae, quae satis probata dicitur ex ipsis literis confirmationis illius tenorem referentibus, gloss. in c. 1. verb. desum. 29. distincti. Felin. in *cap. in re di. etos. n. 7. de fid. inst. Raim. consil. 1. n. 7. consil. 231. n. 5. & 6. lib. 1. Paris. consil. 33. n. 9. lib. 1. Boet. dec. 247. n. 3. Rota dec. 36. n. 1. & 149. part. 2. diuers.*

4. Et tam donationis quam confirmationis effectus ratio appareret ex supracitatis libris, & inuentaris exaratis longe post obitum Adriani IV. scilicet anno 1199. continentibus vt supra pertinentibus decimarum ad Monasterium, necnon ex venditione huius Villae cum expressa reservatione decimarum manipularium per Abbatem, & Monasterium quibusdam literis facta vltima, quae de anno 1365. cum successu illarum exactione, donec quidam Plebanus nomine Bartholomaeus a Reſtore tunc Abbate electus ex eius concessione incepit decimas exigere, vt deponit septimus testis ex aduerso examinatus super interrogatoriis Parochi, & super interrogatoriis contentis ad Sextum Summ. prime potestatis sub n. 6. lit. A. sufficitque probare effectus donationis etiam remotam, quando non constat, quod alius medio

medio tempore possederit Buratt. *dec. 647. n. 18. decis. 67. n. 14. Rota in Barchinonae Vicaria 2. Maij 1649. coram clar. mem. Coccino.*

5. Unde nec Rectori Ecclesiae S. Catharinae suffragari potest assuetudine iuris communis, quae militare solet pro Parocho, quia cessat quando vt in casu nostro constat decimas fuisse à Monasterio antiquissimo tempore possessas, ac ei cum beneplacito Apostolico donatas, Vitalin. in *clem. 1. sub n. 7. vers. unde oportet de inep. Rebuff. in tract. de congr. port. benefic. n. 108. Praetertim quia ipse Rector aduersarius de ann. 1648. vt in Summae primae positionis n. 1. allegauit pro fundamento suae intentionis donationem decimarum dictae Ecclesiae factam ab Abbate Monasterij Androuenensis, & sic decimas antea ad Monasterium non ad se pertinuisse agnouit. Buratt. *dec. 551. n. 1. Seraphin. dec. 1102. n. 8. Put. dec. 426. n. 2. lib. 2. cum aliis allegatis in Hispanen. Decimarum 15. Februarij 1647. §. quia natura, coram R. P. D. meo Melio, & in Toliana Decimarum 16. Maij 1648. §. nec contradicit, coram R. P. D. meo Celsu.**

6. Quae tamen donatio ius aliquod super his decimis in Ecclesiam S. Catharinae, eiusque Rectorem non transtulit eum facta fuerit ab Abbate Monasterij facultatem huiusmodi non habente *cap. non licet Pope 12. q. 2. c. 1. cap. tua nuper de his que sunt à Prelatis. fin. consen. cap. 1. cap. Episcopis cap. nulli de reb. Eccles. non alien. nec iusta causa utilitatis nempe vel necessitatis Monasterij interuenit, vt requirebatur copulatiue cum beneplacito Apostolico tam ex dispositione sacrorum Canonum cap. 1. de reb. Eccles. non alien. c. 1. cod. tit. in 6. clem. 1. cod. tit. extraneas ambrosio eod. tit. cap. sine executione 12. q. 2. quam particularis Constitutionis felix. record. Benedicti XII. relat. in Summ. Monasterij sub n. 14. quamuis alienatio emanauerit ad fauorem alterius Ecclesiae, quia spoliari non debet vnum Altare, vt aliud vestiatur. Quam in compend. Bulla verbi alienatio rerum Eccles. cum 15. Rota *dec. 1. de reb. Eccles. non alien. in non decis. 661. n. 7. & seq. part. 5. recent. dec. 5. n. 3. part. 7.**

7. Neque beneplaciti, aut iustae causae praesumptio educi potest ex lapsu temporis, quia eum donare sit perdere i. filius familiaris, vbi Bald. n. 2. Castr. n. 2. ff. de donat. facies ipsa donationis omnem utilitatis praesumptionem euerit, etiam si alia solemnitates interuenissent, vt in puncto Socer. *conf. 32. n. 10. lib. 4. Castr. conf. 43. n. 2. lib. 1. Alex. conf. 1. n. 2. lib. 4. Gabr. de praesumpt. concl. 1. n. 57. Picus ad stat. vrb. gloss. 21. num. 27. Rota *dec. 430. sub n. 4. vers. in casu isto p. 2. recent. Et ad praesumendum beneplacitum Apostolicum non sufficit lapsus temporis nisi simul probetur inconcussa obseruantia contractus saltem per triginta annos Gabr. *conf. 36. n. 52. lib. 1. Put. *dec. 7. de praesumpt. Add. ad Gregor. XV. *dec. 354. n. 18. Rot. *dec. 694. sub n. 5. part. 1. recent.******

8. Gratis etiam allegatur praescriptio centenaria cum testes ad id indolati, vel patiantur exceptiones in personis, vel careant legitima aetate quinquaginta quatuor saltem annorum, nec deponat cum requisitis gloss. in *cap. 1. de praescript. in 6. quam perpetuo sequuta est Rota. apud Caputaq. *dec. 71. n. 1. p. 2. apud Seraph. *dec. 1197. n. 1. *dec. 557. in fin. part. 4. diuis. Et praeterea subducendum est tempus vitae Abbatis, qui male alienauit cap. si Sacerdotes 16. q. 3. Rebuff. in compend. alienation. rer. Eccles. sub n. 36. vers. sed intelligend. est Rota *dec. 445. n. 8. coram bon. mem. Coccino *dec. 54. n. 13. *dec. 294. n. 18. & seqq. part. 4. recent. & Lodien. Dominorum 25. Iunij 1649. §. nam ab anno, coram R. P. D. meo Corrado, necnon absentiae successorum iustificante in hodierno Summario sub n. 18. & 19. à quibus iura Monasterij defendi non poterant Authent. quod si quis. C. praescript. long. tempor. gloss. in cap. audiri. verb. subducto in fin. de praescripti. Nec suffragatur ordinaria pra-*******

scriptio triginta annorum accentiis privilegii per Summos Pontifices concessis Monachis Benedictinis relatis à Rodriq. *quasi regul. tom. 1. q. 36. art. 3. col. 2. multi. post princip. vers. supra dicta & tom. 3. q. 35. art. 2. communitatis etiam Ordini Cisterciensi, vt notat Pater Ioannes de la Cruz de statu Religionis lib. 2. c. 3. dub. 2. vers. secunda concl. fol. 110. & seq.*

9. Tandem pretendere has decimas Parochus non valet ratione congruae sibi debita iuxta textum in *clem. 1. de inepat. in c. 1. de prob. in 6. quia cum illa ex datis in hodierno Summario sub n. 24. in ap. bonis abunde assignata probeatur petenda ulterius non est Vital. in d. Clem. 1. sub n. 7. vers. secunda concl. 1. ibi qui contenti esse debeant de inepat. Rebuff. in tract. de congrua n. 92. Mantio. *dec. 22. n. 1. Rota coram sanct. mem. Greg. XV. *dec. 429. n. 3. & seqq.***

10. Et ita infortuantibus solum Monasterio, & Monachis Androuen. aduersario tamen pluries citato decimum hodie fuit, postquam Monasterium probationes alias adductas coadiuuit vt Rota mandauerat sub die 13. Iunij proximi praeteriti.

DECISIO XCVII.

Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Cerro.

In causa Vicei. Iurisdictionis.

Veneris 9. Decembris 1650.

§. 1. **P**lacuerunt DD. fundamenta decisionis 2. Maij praeteriti coram me, in qua resolutum fuerat non intrare arbitrium, pro retardanda executione literarum Apostolicarum sa. me. Clementis VIII. & Urbani VIII. cum ex sententia Rotali valida, & iusta appareant in omnibus iustificata.

2. Non enim obstat respectu validitatis repetita vulneratio viae executionis deumpta ex sententia Decani Tarraconensis, quia, vt respondetur in dicta *dec. 8. quia cum Rota circa finem, cum ipsa expressè non deneger executionem dictarum literarum, neque earum validitatem, aut efficaciam infringat, sed irritet tantum quaedam acta gesta per D. Episcopum Vicei. vtique illam non vulnerauit, quamvis praefatae literae ibidem enunciarent, vt praeter autoritates ibi allegatas comprobatur decisio in Telesana pensionis 2. Maij 1631. coram bon. mem. Mornanno, 5. praeterea fuit.*

3. Nec minus obstat quod dicta executio demandata fuerit post lapsum 30. annorum quo tempore literae Apostolicae regulariter amittunt viam executionis, vt dixit Rota coram Buratt. *dec. 195. n. 5. ibique Add. li. c. c. Quia hoc cessat ex facto cum non potuerint exequi propter litem in partibus ab anno 1558. & per viam appellationis in Rota introductam de ann. 1609. Praeter quod obiecta conclusio procederet, si ageretur de literis concessis ad fauorem alicuius personae particularis, cui obesse debet propria negligentia in petendo illarum executionem, secus autem vbi agitur pro vt hic, de literis concessis ad fauorem Ecclesiae, & Dignitatis, hoc enim casu negligentia vnus, successoribus nocere non potest, vt optimè distinguendo responsum fuit coram recent. mem. Coccino *dec. 144. n. 5.**

4. Iustitia autem non offuscatur ex antiqua Concordia continentem exemptionem Abbatis, & Monachorum Ecclesiae, de qua agitur ab Episcopali Iurisdictione. Tum quia non ligat successores, & nullius est momenti in praedictum ipsorum iuxta textum in *c. veniens de transact. & Decreta Sacri Concilij Tridentini sess. 6. cap. 4. sess. 24. c. 20. in fin. & sess. 25. c. 6. pariter in fin. de reform. Idque etiam munita fuit confirmatione Apostolica, quia cum Sacrum Concilium eas dumtaxat*

Ff 4

dat confirmationes praefatas, quae emanarunt ex certa scientia & cum causa cognitione, vt declarauit S. Congregatio Eminentiff. DD. Cardin. eiusdem S. C. T. antepretum in *Abulensi*, Iurisdictionis 13. *Novembris* 1487. *relat. per Gonz. de benef. part. 3. capit. 2. num. 129. & seqq.* Vtique confirmatio, de qua agitur, non cadit sub praeservatione, sed sub praefatis decretis, cum emanauerit ad instantiam Monachorum tantummodo, & neque infecto toto tenore Concordiae, sed expressa solum parte ipsis Monachis favorabili, quae propterea neque ex certa scientia, nec cum causa cognitione concessa dici valet, vt optime animaduertit Garz. *ubi supra d. cap. 2. no. 229. & firmavit Rota in Abulensi*, Iurisdictionis 20. *Ianuarij* 1588. *coram Orano penes Marches de comm. part. 3. fol. mihi 124. sub. n. 3. vers. quantum ad confirmationem, & in Veronen. emphiteusis* 27. *Maij* 1494. *coram Card. Hieronimo Pamphilio, quae est decis. 7. 16. num. 3. part. 4. diuers.*

5. Tum etiam quia extincta penitus remansit per suppressionem Monasterij Abbatis, & Monachorum, vt respondetur in praecedenti decisione §. *quia ultra alias*; Non obstantibus subsequentes declarationibus Summorum Pontificum de non prauidendo antiquae Iurisdictioni, & Priuilegijs Ecclesiarum suppressarum, quia restringi debent ad illas Ecclesias, quarum fauore emanarunt, & licet generales extendi non possunt ad Ecclesiam, de qua agitur, in cuius suppressione, & noua erectione per illa verba ibi, *Distingue Ecclesia ac eius Dignitates, canonic. & praebend. aliaque beneficia Capitulum, & ministri suo Ordini subiecti sunt*, &c. aperte dictam concordiam, quoad Iurisdictionem reuocasse, & abtulisse, eandemque Iurisdictionem Episcopo demandasse, qui solus sub dicta Ordinarij appellatione ibidem comprehenditur vt late probatur in *dicta decision. §. quia in casu, & §. finali*. Ad effectum enim euitandi contrarietatem, & repugnantiam, quae alias exinde resulteret generales illae declarationes intelligi debent de Iurisdictionibus, & priuilegijs compatilibus cum subiectione ab eodem Pontifice ibidem ordinata; Ponderando praeterea quod ipsemet Clemens Octauus incidente hoc individuali articulo hodie controuerso inter Priorem, & Canonicos S. Annae de tempore magis proximo erectioni Collegiarum explicite declarauit suae intentionis fuisse eisdem Priorem, & Canonicos Episcopo Barchinonensi, tanquam eorundem Ordinariorum subiectos esse debere *sum praeterita propositionis n. 17.* signum euident quod respectu expressorum omnia priuilegia illis incompatibilia penitus tollere voluit.

6. Ceterum in hanc sententiam eo facilius Domini deuenerunt quia dicta S. Congregatio Eminentissimo DD. Cardinalium S. C. Interpretum auditis partibus super iisdem in Rota toties deductis, & causa exactissime discussa ita ter declarauit quae Rota solet, vt par est, reuocenter amplecti, vt in *decis. d. §. quia in casu, vers. cum denique*.
Et ita vtraque, &c.

DECISIO XCVIII.

SACR. ROTAE ROMANAE CORAM R. P. D. OTTIOBONO.

In causa Bononica. Gabella.

Luna 2. Iunij 1650.

§. 1. **A**gentes Communitatis, & Hominum Sancti Ioannis in Perficeto summis precibus eslagitarunt, dicens auctori super decisione coram me emanata in hac causa sub die 17. Maij anni praeteriti, obtemperata vero ex benignitate noua audientia cum fuerint pluribus monitionibus, & citationibus provocati ad informan-

dum, nunquam loco se mouerunt, ideo solo Regimine Bononia informante proposuit super resolutis denotatam, & DD. praetereunt in decis.

2. Nam quoad Data nuncupata Imposse, Tasse, & Vnti vlti sunt firma subsistere decisionis fundamenta, quia stante solutione datiorum huiusmodi continuata spatio quadraginta annorum, & vltra apparet exemptionem non comprehendere huiusmodi data, vt Communitatem Sancti Ioannis in Perficeto per non vlti, immo per contrarium vlti exemptionem amississe, non obstante decreto irritanti in litteris Summi Pontificis Eugenij quarti appposito, vt firmatum fuit in alia decisione *ubi supra d. cap. 2. no. 229. & seq.* Priuilegia enim praescripta suffragari minime possunt *cap. si de terra, & c. accedentibus de priuileg. R. uin. cons. 125. m. 7. lib. 1. Gonzal. consil. 23. n. 7. Rota in Messanen. Decanatus 23. Maij 1644. coram Reuerendiss. Ferracinen. & in alii relatis in alia decisione in d. §. verum cum ex partibus*. Decretum vero irritans nihil operatur stante defectu intentionis Summi Pontificis concedentis, Rota *dec. 32. n. 11. & seqq. part. 6. recent.* nec operari potest, quando illi in quorum fauorem appositum est eo non vntur, *Decis. in c. cum accessissent n. 17. de consil. Gonzal. ad reg. gloss. 67. n. 52. Gratian. dist. sept. 515. n. 8.*

3. Verum Regimen Bononiae vltimam partem decisionis impugnabat ponderando, quod priuilegia Eugenij Quarti, & Pauli Tertij non videntur Communitati posse suffragari, siue quia Eugenianum vt continens clausulam resolutiuam in euentum recessus Communitatis ab obedientia, & deuotione Sanctae Sedis Apostolicae, per huiusmodi euentum postea sequutum, fuerit resolutum, ac reuocatum, siue quia tam Eugeniano, quam Paulino derogauerit postea priuilegium Regimini concessum a Iulio Tertio munitum amplissimis clausulis derogatorijs, etiam quoad contraria priuilegia concessa ex causa onerosa.

4. Sed primum obiectionem facili negotio remouetur, quia ex conuentionibus initis inter Commisarios Summi Pontificis Eugenij IV. & Communitatem, & Homines Sancti Ioannis in Perficeto de anno 1455. datis in Summario Regimini n. 2 in quibus narratur praedictae Communitatis recessus ab obedientia Sanctae Sedis Apostolicae, apparet etiam quod idem Summus Pontifex Eugenius ipsam Communitatem, & Homines ad gratiam Sanctitatis Suae, & Sanctae Sedis penitus recepit, & admisit, & per consequens ad priuilegium, de quo agitur antea concessum reintegravit remittendo quatenusque caducitatem ob dictum incursum, cum hic fit effectum tam amplae restitutionis ad gratiam Principis *l. fin. §. fin. & ibi Bart. & DD. de sen. pass. Roland. cons. 45. n. 19. & 20. lib. 4. Rot. dec. 107. n. 8. & dec. 4459. pariter n. 8. part. 1. & dec. 83. n. 8. & 2. seqq. part. 7. recent. & in Romanae configurationis 14. Iunij 1614. & 18. Aprilis 1625. coram hon. mem. Merlino.*

5. Omnemque proflus tollit dubitationem subsequens confirmatio Eugeniani priuilegij facta a Paulo Tertio sub die 27. Aprilis anni 1541. vt in Summario Communitatis praeterita positionis n. 5. Nam post huiusmodi confirmationem non apparet, quod Communitas Sancti Ioannis aliquando in Sedem Apostolicam, eique debitam obedientiam peccauerit, quare haec Pauli Tertij confirmatio inferuire potest ad declarandum, quod ipsemet Eugenius IV. in contentionibus de anno 1445. initis voluit Communitatem ad praedictum priuilegium redintegrare, vel saltem eidem priuilegio spiritum tribuit, ac robur adiecit, iuxta theoriam Bart. in *l. more 5. num. 5. ff. de iur. omn. iudic. Angel. Arcim. cons. 123. num. 18. Paris. cons. 1. numer. 40. & 41. lib. 4. Rota decis. 207. num. 8. coram san. mem. Gregor. & in Melitanae Pensionis 29. Maij 1648. in §. sed nec etiam, coram me.*

6. Facilius tollitur secundum obiectionem, nam Iulius Tertius

Tertius non sustulit exemptionem exemptis competentem, sed declaravit quod data sine fraude solui debeant, pro ut firmat alias *Dec. final.* idque bene deducitur ex proœmio ipsius Constitutionis Iulij in Summario Regimini *n. 3.* ibi capientes fraudibus prædictis occurrere, & infra, ibi nobis humiliter supplicari fecistis, ut ad succurrendum fraudibus prædictis, &c. proœmium verò causam finalem totius concessionis explicat Bart. in *l. fin. n. 3. ff. de hered. instit. Decian. conf. 72. nu. 49. lib. 2. Buratt. decis. 541. num. 11.* totaque dispositio ad limites rationis in proœmio expressæ restringi debet. *Abb. conf. 114. lib. 2. Peregrin. conf. 36. num. 12. lib. 1. Gratian. disp. 292. num. 15. Rota in Montisalti Beneficij 15. Decembris 1645. in §. sed verè, coram Reuer. P. D. meo Bichio.*

7. Quare cum litteræ Iulij Tertij restringantur solummodo contra eos qui fraudes committebant, non autem contra eos qui abique fraude privilegia vtuntur, nulla ratio patitur, ut privilegium tollatur, etiam si ad sint amplissime clausulæ in literis Iulij, quia clausula tanquam accessoria dispositionem non ampliatur ad casus non comprehensos, vt ex Bart. & Felin. tradit Gonzal. *supra reg. 8. Cancell. gloss. 50. num. 10. Rot. coram Seraph. dec. 1291. n. 7. in vecem. dec. 367. n. 5. part. 1. coram sanct. mem. Gregor. decis. 159. num. 7. coram Reuerendiss. Vngellen. decis. 48. num. 22. & seqq. in Tironen. Vniuers. 26. Februarij 1649. in §. derogatio autem contrariis coram me.*

3. Nec animaduersionem effugit, quod cum restitutio Communitatis ad Summi Pontificis gratiam emanauerit per viam conventionis, vt in Summario Regimini *n. 1.* recuperavit proinde Communitas Sancti Ioannis Eugeniensis privilegium eodem conventionis iure, cui proinde per quasumque clausulas derogatorias Iulij Tertij non censetur derogatum, vt in terminis exemptionis fuit resolutum in *Valencia subsidij 4. Martij 1611. §. alterius coram Penia fecit Gonzal. super reg. 8. gloss. 5. n. 14. Grat. disp. 212. n. 37. Accill. decis. 3. n. 2. de part. Rota in Barchinonen. Iurisdictionis 4. Iulij 1646. adeo quod coram R. P. D. meo Bichio.*

Et ita fuit resolutum Regimine tantum informante, &c.

DECISIO XCIX.

Sacra Rota Romana coram R. P. D. Meltio.

Cæsaraugustana Decimarum.

Veneris 28. Iulij 1650.

§. 1. Commissa mihi hac causa in gradu appellationis cum clausula, Non retardata solutione arbitrio Rotæ, propositi dubium, An intraret arbitrium ad effectum supercedendi in solutione Decimarum, de quibus agit, & Domini illud non intrare censuerunt. Nam arbitrium à iure regulandum est iuxta doctrinam Bart. in *extrauag. ad reprimen. vers. in debis. n. 8. Cæl. de Grass. dec. 7. n. 6. in fin. & n. seq. & dec. 8. n. 2. de re iudic. Rota in recent. dec. 550. n. 1. & dec. 264. n. 1. part. 7. & sapissime in alijs, & licet arbitrium solet aliquid remittere de rigore iuris Ctesc. dec. 4. n. 3. de test. Seraph. dec. 114. n. 1. non tamen tribuit facultatem recedendi ab illius dispositione, Rot. dec. 312. n. 1. part. 4. recent. vnde cum agatur de decimis, pro quibus via executiva, atque à decretis ad earum solutionem condemnantibus non aimitatur appellatio suspensiva, ad text. in *cap. ex multiplici & cap. tua nobis de decimis. Pafet. in prax. Episc. part. 2. cap. 4. tit. de decim. n. 50. Io. Franco Leo in Thefor. Eccles. part. 2. c. 27. n. 42. Secac. de appell. q. 17. limit. 18. n. 1. cum plurib. alijs relatis per modern. Me-**

diolan. *de decim. c. 8. n. 18.* Qui declarat etiam commisionem appellationis in causa decimarum dari cum clausula sine retardatione solutionis, nã pendente etiam lite illa sunt soluenda, vt testatur Marches. *de commiff. appellat. conf. decimarum §. 1. n. 43. & seq. & n. 62.* Ideo arbitrium intrare non potest pro retardanda executione solutionis, maxime stante possessione Archiepiscopi illas exigendi, qui in ea est manutenendus ex *vulg. §. retinenda insti. de interd. & in terminis decimarum Rota dec. 402. n. 2. pag. 2. rec. & fuit resolutum in Carpentoraten. decimarum 4. Iulij 1618. coram bon. mem. Manzanedo, & in Hispanen. dec. 27. Iulij 1644. coram R. P. D. meo Corrado, & in alia Hispanen. decim. de Baraona 12. Ianuarij 1646. coram R. P. D. meo Cerro neg non in alia simili 15. Februarij 1647. coram me, & coram R. P. D. meo Bichio die 25. Iulij 1649. Tolet. decim. 21. Iulij 1649. coram R. P. D. meo Oribobono, & in alia Toletana decim. 28. Ianuar. præteriti coram R. P. D. meo Royas, & præsertim quod non detur appellatio sine retardatione solutionis decimarum, quando illas petens est in possessione exigendi, tradit Gomez. in *prax. vtriusque Signat. n. 86.* pro vt in puncto quod in his terminis non intret arbitrium, firmavit Rot. dec. 211. n. 1. & seq. inter impress. apud modern. de manuen. vbi assignatur ratio, quæ est, vt neque de iure, neque de equitate possessor priuari debeat iure ei competente, pendente lite Gloss. in *cap. 1. in verbo deserte, vbi Abb. n. 4. vt lit. pend. Dec. consil. 92. n. 1. Put. dec. 497. n. 1. lib. 2.**

2. Non obstant privilegia Sacræ Relig. Hierosolymitana circa exemptionem à solutione Decimarum, quia illa impedire nequeant, vt Archiepiscopus possessor in suam possessionem continuando exigere possit à Debitoribus, dum non sunt clara, sed aliquam requiritur discussionem, quæ proinde remittenda sunt ad petitorium, Rota apud Modern. *de manuen. decis. 157. n. 5. & ad dec. 211. n. 5. & seq. ac in alijs omnib. decisionibus supra relatis, & signanter in Hispanen. decim. coram R. P. D. meo Corrado sub §. Quia fuit cum seq. & Hispanen. decim. ad Baraona coram R. P. D. meo Cerro, §. Nec venelat cum seq. quæ loquitur in terminis privilegiorum Sacræ Relig. Hierosolymitana, & interim vt retardari nõ possit manutentio possessorij, donec, & quovsq. illa plenius fuerint discussa, firmavit Rota in *dist. Hispanen. dec. mar. 15. Februarij 1647. sub §. vnde & in eadem 19. Iulij 1648. Non obstat coram me. possessio enim releuat, ac suum parit effectum quotiescumque est temporis considerabilis, vt in isto casu etiam si esset nedum contra præsumptionem iuris, sed etiam contra ius, quæ quidem Archiepiscopi possessio per longum tempus probatur ex depositionibus duorum testium, quæ dantur in eius Summ. n. 22. Imò ad istum effectum declarat Marefcott. *var. res. lib. 1. c. 11. n. 55.* sufficere possessionem decennalem Cancet. *var. res. lib. 10. c. 14. n. 45.* Rota in *causa Mediolanen. nominis Capituli 10. Martij 1649. §. Quia responderetur coram me, & in Beneuentana emphyteusis 1. Iulij præteriti §. Adeo, quod, coram R. P. D. meo Bichio.***

3. Quod autem d. Privilegia sint valdè dubia patet, Nam illud Sixti V. continet quidem communicatione Privilegiorum in genere, quod propterea non recipit extensionem, vt comprehendere valeat exemptionem à solutione decimarum spiritualium, quæ tanquam exorbitans à iure communi, ac Tertio præiudicialis sub generalitate verborum comprehendendi non poterat, sed speciali nota digna erat, Tamburin. *de iur. Abba. tit. 1. disp. 15. q. 18. num. 34. & seqq. Card. Caval. dec. 247. n. 10. vers. Tandem, Rota in recent. dec. 214. n. 5. part. 2. dec. 48. n. 8. part. 4. & dec. 39. n. 9. ead. part. 4. rec. 10. 2. & coram Coccino dec. 279. n. 3. vbi in his præcis terminis dicitur, quod in communicatione Privilegiorum ea non veniunt, quæ de facili concedi non solent nisi de eis fiat specialis mentio.*

Minus

4. Minus applicatur Constit. Pij IV. sub §. 63. per quam conceditur omnibus dependentibus ab Hospitali Hierosolymitano exemptio decimarum, ac aliorum onerum, collectarum, atque contributionum; Quia illa loquitur tantum de Fratibus d. Hospitalis, de Donatis, ac Seruitoribus illius, nec non de Vassallis, atque Colonis inferuentibus, in Prioratibus, Baiulnatibus, Commendis, Domibus, membris, aut aliis Prædiis, siue Grangiis, non autem de istis Donatis Confratribus Hierosolymitanis, qui Confraternitatem exerunt sub inuocatione SS. Ioannis, & Georgij in Ecclesia B. Mariae del Templo Ciuitatis Casaraugustanae, qui in nihilo Religioni inferuiunt, sed vxorati continuo remanent in propriis Domibus; Vnde ad illos extendi non potest Priuilegium exemptionis decimarum, quod strictè intelligendum venit, vt per Coccin. dicta dec. 279. n. 5. nec vltra in eo expressum quidquam operari potest cap. pgr. exempli. de priuileg. in 6. Rot. dec. 30. n. 4. part. 6. recent.

5. Et quod Donati vxorati in propriis domibus commorantes tali priuilegio, seu exemptione gaudere non possint, sed teneantur ad iura Episcopalia persoluenda tradit Card. Zabarell. consil. 21. in fin. ac declarauit Sacra Congregat. Concilij in terminis Oblatorum d. Religionis Hierosolymitanae quæ declarationes recentur à Barbof. de iur. Eccles. lib. 1. cap. 39. §. 2. n. 44. §. 7. & firmavit etiam Rota in dec. in hac causa emanata sub die 10. Iulij 1643. §. Quia non solum in fin. coram meo, ubi habetur quod alias esset aperire viam fraudandi decimas.

6. Valdè etiam dubitarunt Domini de validitate huiusmodi priuilegij, eo quia in dicta Constitutione Pij V. non legitur expressa derogatio ad cap. nuper de decim. quod vt conciliare specificam illam requirebat Archidiaconus, in cap. 1. nu. 2. de constit. Coccin. dec. 279. num. 6. & dec. 341. num. 2. vers. tamen quia part. 1. recent. Card. Caualer. dec. 247. n. 10. Rota apud Morden. de n. de manuen. dec. 157. n. 4. & fuit dictum in Verellen. decimarum 13. Nouemb. 1645. §. Non obstat, ac 15. Ian. 1646. §. Nec obstat coram R. P. D. meo Cerro, cum aliis copiose relatis in d. Hispalen. decimar. 27. Iulij 1644. coram R. P. D. Corrado, & in Casaraugust. decimar. 17. Iulij 1611. coram Sanctiss. D. N. & cessante hac specifica derogatione, vt dari possit de defectu voluntatis respectu Papæ concedentis, est text. in cap. ex parte de Cap. ll. Monach. Felin. in cap. nonnulli nu. 2. de rescrip. Oldr. cons. 326. in princ. Verall. dec. 167. part. 1.

7. At supposito etiam quod de dicta Pianæ Constitutionis validitate dubitari non contingeret, nihilominus illa neque suffragari posset Donatis Confratribus Hierosolymitanis, nam concedit tantum Equitibus Hierosolymitanis exemptionem, quoad solutionem decimarum extraordinariorum temporalium, atque aliorum onerum ab homine impositorum, nempe Dationum, Pedagogiorum, Taxatum, & similia, quæ in pluribus locis ratione taxæ, vel recognitionis solui solent Dominis locorum, non autem quoad decimas ordinarias spirituales, & quæ iure diuino debentur, vt pluries firmavit Rota, & signanter coram Seraph. dec. 1293. n. 6. vers. ideo illi verba Card. Caualer. d. dec. 247. n. 11. Put. dec. 65. lib. 3. & fuit dictum in d. Hispalen. decimarum coram R. P. D. meo Corrado, §. Tum quia. & in allegatis Verellen. decimarum 13. Nouemb. 1645. §. Hinc enim & 11. Ianuar. 1646. §. Que responsio coram R. P. D. meo Cerro, & in dicta Tolet. dec. 21. Iulij 1649. coram R. P. D. meo Ortoholano sub §. Ino priuilegium, ex quo enim versantur in exemptione à decimis, quæ non solent concedi nisi cum maxima difficultate, vt fuit dictum in Valentina decimarum 28. Nouemb. 1603. coram Card. Lancellotti iuniorè, Imo habetur materia valde odiosa, propterea quantum fieri potest strictè ea debet

interpretari Rota dec. 271. num. 6. part. 4. recent. 8. Demum non obstat decisio Casaraugustana decimarum coram Penia, dum in ea firmatur iustitè productionem priuilegij abique eo, quod in iudicio executio agatur de illius validitate; Quia in illo casu Actus non reperiebatur in longa quasi possessione exigendi decimas à Reis conuentis, prout hic clara est quasi possessio Archiepiscopi vltra spatium decem annorum exigendi à Confratribus Donatis, vt supra fuit ostensum, vltèrius dicta decisio fuit postea etiam declarata per aliam editam 17. Iulij 1611. coram Sanctiss. D. Nobilio, scilicet, vt non procedat quando iam fuit decretum Priuilegium non suffragari, quæ vt non suffragentur, in hoc casu Donatis Confratribus Hierosolymitanis optime colligitur; Tum quia ipsi non sunt comprehensum in priuilegio concessis Equitibus Hierosolymitanis, et iam deductis; Vnde dicere non possunt se priuilegiatos, nec viam executionum impedire valeant, etiam non obstante clausula sublata, & decreto irritanti, quæ aliqui claudunt os Iudici, & part. 2. De reliquo autem nihil operantur in casu non comprehenso à Priuilegio, Rota dec. 109. n. 18. & seq. part. 6. recent. Tum quia Priuilegium huiusmodi nec ipsi Equitibus Hierosolymitanis prodesse possunt, nam agitur de decimis spiritualibus, quæ soluntur ratione bonorum patrimonialium, vt habetur in Hispalen. decimarum de Barona 16. Martij 1646. coram R. P. D. meo Cerro §. Et in hanc sententiam & in alia sæpius allegata Hispalen. decimarum 27. Iulij 1644. coram R. P. D. meo Corrado. 9. Et ita conclusum fuit informante tantum Reuerendissimo D. Archiepiscopo Casaraugustano, ac eius Promotore fiscali, &c.

DECISIO C.

Sacra Rot. Rom. coram R. P. D. Corrado.

Neapolitana Matrimonij.

Luna 14. Februarij 1651.

§. 1. Sententiam Rotalem pro validitate matrimonij inter D. Ioannem Mariam de Xart, & D. Michaëlem Vaex Ducem de Calamassima contracti à R. P. D. meo Royas prolata censuerunt hodie Domini in appellationis instantia mihi commissa esse confirmandam. Nam illius validitas iustificatur ex ipso processu, in quo fuerunt, seruata seruanda iuxta dec. Verall. 262. part. 2. & penes san. mem. Greg. dec. 28. n. 1. vers. quia de validitate, &c. Buratt. dec. 112. num. 1. vers. de validitate namque, &c. ac in recent. dec. 708. n. 1. vers. constabat enim, &c. part. 1. & in Vixibon. Matrimonij 19. Nouemb. 1625. coram bon. mem. Piruano dec. 625. n. 2. vers. illa namque valida est, &c. part. 4. tom. 1. Iustitia vero probatur ex deductis in præcedenti decisione coram eodem R. P. D. meo Royas sub die 1. Iulij 1650. quæ visa fuerunt hæcenus inconcussa.

2. Constat enim ex depositionibus duorum testium legitime examinatorum præfatos Coniuges die 10. Februarij 1638. in Ecclesia Parochiali conuenisse, ibique coram Parocho illas bene audiente, atque intelligente mutuo consensu per verba de præfenti vnanimiter expresso matrimonium contraxisse (quod nullo interueniente Canonico impedimento) validum vtiq; fuit, c. suffi. it. 27. quæst. 2. cum apud e. tua de spons. & mar. Card. in clem. vnic. sub n. 16. vers. sed si dico, &c. de cons. & offinit. Didac. super tit. de spons. p. 2. c. 4. §. sub n. 4. vers. sin autem, &c. in puncto respondit Nauarr. cons. 20. sub eod. tit. de sponsal. secundum impress. Lugdan. late Rebell. de obligat. iustit. p. 2. de contr. in gener. l. 2. g. 4. sect. 2. per tot. Rot. penes Buratt. dec. 713. per tot. & dec. 891.

decis. 89. per tot. ac in recens. dec. 74. n. 2. vers. quibus non obstantibus & segg. per tot. p. 4. & dec. 127. n. 6. vers. quia cum ad hunc effectum, & segg. p. 7. & in V. x. bona. Matrimonij 2. Maij 1616. coram bon mem. Pirronano in §. ideo cum verba, &c.

3. Et concordantibus prædictorum testimonij ritè receptis rectè probatur ad l. ubi numerus, ff. de testibus c. in omni negotio eod. tit. Rot. penes Card. Seraph. dec. 1099. n. vers. de matr. autem non potest dubitari, & Cardin. Mantie, dec. 372. n. 1. vers. & quidem, & c. cum segg. Buratt. dec. 192. n. 1. vers. qui etiam, & c. & decis. 530. n. 1. vers. certum est autem, & c. & dec. 713. n. 7. vers. & ideo sufficiant testes, & c. in recens. dec. 374. sub n. 6. vers. nam fuit responsum, & c. p. 3. Licet ad eum actum specialiter vocati, atque rogati non fuissent, P. Ledelm. de matrim. q. 45. art. 5. in 4. dubio, vers. ex dictis sequitur, & c. sub mibi 201. Sanchez de matrim. l. 3. disp. 39. sub n. 7. vers. & quidem, & c. ac n. 19. vers. hinc inferitur, & c. cum segg. & alios refert. Gutierrez de matr. c. 69. sub n. 1. vers. ubi secus est dicitur, & c. Neque concordarent in formalitate verborum, sed tantum in substantia Rot. dec. 430. sub n. 2. vers. difficultas, & c. cum seg. p. 1. dec. 273. n. 15. vers. non obstat quod testes, & c. p. 4. diuers. & penes Cardin. Mantie, d. decis. 372. sub n. 15. vers. fuit responsum, & c. Buratt. dict. decis. 713. num. 9. vers. non obstat quod testes, & c. eoque magis cum ex præcedentibus inter eos sponsalibus, & cohabitatione post contractum matrimonium nonnullos menses subsecuta illorum matura, & deliberata voluntas comprobatur iuxta not. per Cardin. in dict. Clem. nic. sub dict. n. 16. in fin. verb. ubi concludit, & c. de consang. & aff. Did. in dict. cap. 4. §. sub num. 4. vers. vel quando præcessisset tractat, & c. Nat. conf. 249. sub numer. 2. vers. præterea dicitur, & c. & segg. Rota penes Card. Mantie, dec. 372. sub n. 19. vers. qua probatio, & c. cum seg. & Buratt. dict. decis. 530. num. 8. vers. tertio fuit, & c. cum seg. & decis. 713. num. 2. vers. eam prædicta opinio, & c. cum seg. & dict. decis. 74. sub num. 21. vers. idque efficitur probatur, & c. cum seg. part. 4. & decis. 264. num. 12. vers. quoniam, & c. part. 5. recens. & in Toletana Matrimonij 24. Novembris 1608. coram bon. mem. Cardin. Sacraio vers. quod præcesserit tract. & c.

4. Neque obstat, quod illi proprium consensum, ac voluntatem vlt. o explicauerint nulla præmissa Parochi interrogatione.

5. Quia necessaria non erat ad validitatem dict. matrimonij huiusmodi Parochi interrogatio, sed fuit sufficiens prædicta illius præsentia, non solum physica, sed moralis pro solemnitate præscripta ad evitandum clandestinitatis vitium, vt respondit ex sententia S. Congregationis Rot. penes Cardin. Seraph. dict. dec. 1099. sub num. 5. vers. nec obstat quod non fuerint prolata verba matrimonialia à Parocho, & c. ac Buratt. dict. decis. 713. num. 10. vers. & S. Concilium, & c. vbi Add. referunt concordantes, & latè probat Sanchez de matrim. lib. 3. disp. 38. num. 4. vers. primo conclusio, & c. cum seg. vbi rationes adducit, & contrariis bene respondet Gutierrez. de matrim. dict. c. 69. sub num. 2. vers. neque obstat, & c. vbi refert resolutionem ipsius S. Congregationis, & Pont. in simul. tractat. lib. 5. c. 20. sub n. 2. vers. circa quam decreti, & c. n. 3. vers. secundo, & c. cum aliis relatis per Bonacin. de Sacrament. Matrimonij. q. 2. punct. 8. sub n. 39. vers. quaro secundo, & c.

6. Nec proinde refert quod idem Parochus non præberit assensum suum d. contractui, sed intermisso S. Missæ Officio ab altari recesserit.

7. Quia non requiritur eius consensus, sed illorum tantum, de quorum agitur coniunctione d. cap. cum apud de sponsal. & matrimon. Præsentia autem illius solemnitas adhibetur, vt prælitus ab ipsis contrahen-

tibus innoteat Ecclesia iuxta text. in l. coram Titio, ibi, coram Titio aliquid facere iussus non videtur præsentem eo fecisse, nisi intelligat, & c. scire autem non etiam velle is debet, nam & inuito eo velle fit, quod iustum est, & c. ff. de verb. signific. & ita fuisse responsum à Congregatione refert bon. mem. Cardin. Bellarm. ad Concil. sess. 24. de reformat. matrimon. c. 3. in declarationibus col. 5. in fin. vers. item non est substantia matrimonij, & c. fol. mibi 342. quam secuta fuit Rot. penes Card. Seraphin. dict. decis. 1099. sub dict. n. 5. vers. non obstat quod non fuerint prolata verba, & c. ad fin. vers. que voluit, & c. ac Buratt. decis. d. decis. 39. num. 8. vers. quia fuit responsum, & c. & in alia Plixhonon. Matrimonij 16. Novembris 1622. coram bon. mem. Manzano in recens. decis. 431. n. 3. vers. quod procedit, & c. vbi Add. dict. n. 3. & segg. referunt concordantes, & c. sub die 10. Novembris 1625. coram bon. mem. Pirronano decis. 725. sub n. 14. vers. quin data etiam voluntate Parochi, & c. part. 4. tom. 2. & 3. ac in Granaten. Matrimonij 48. Aprilis 1636. coram Eminentiissimo D. meo Card. Verospio decis. 124. sub num. 16. vers. denum, & c. cum segg. part. 7. earundem. Idem probavit in his terminis Nauarr. dict. conf. 20. sub titul. de sponsal. P. Ledelm. de matrim. dict. q. 43. not. 7. in 2. dub. vers. maior autem difficultas est, & c. vers. in qua re, & c. fol. mibi 200. & in 4. dub. fol. 202. vers. ex his declarationibus, & c. Sanchez. de matrim. lib. 3. d. disp. 39. n. 9. vers. ceterum dicendum est, & c. Pont. de matrim. lib. 5. r. 21. sub n. 12. vers. sed quid dicendum, & c. aliis relatis Gutierrez. dict. c. 69. sub num. 3. in fin. vbi refert resolutiones d. S. Congregationis, & num. 10. vers. tertio observandum est, & c. cum segg. Germon. de indul. in §. Tibi quod vixeris sub n. 73. vers. & licet matrimonium, & c. Rebell. lib. 2. quasi. sect. 2. vers. verum non videtur, & c. & quest. 8. sub num. 3. vers. porò qualiter Parochus, cum seg. & alios refert Ricc. in prax. for. Eccles. tom. 1. resol. 224. numer. 3. vers. & sufficiens, & c.

8. Minus obstat defectus denunciationum ad præscriptum S. Concil. Trident. sess. 24. de reformat. matrimon. c. 1.

9. Quoniam illæ quidem servari debent sed non sunt ideo substantiales ad validitatem matrimonij, vt ob eorum omissionem irritum sit iudicandum, licet eas absque Ordinarij licentia omittentes grauter peccent Nauarr. in manual. c. 22. sub. n. 7. vers. tertio aduertendum, & c. Didac. super titul. spons. d. part. 2. c. 6. sub num. 6. ad fin. vers. contrahit, & c. quam sententiam per S. Congregationem approbatam, refert idem Card. Bellarm. in loco supracitato in princip. vers. si omittantur denunciationes, & c. fol. mibi 340. & Gutierrez. c. 69. num. 4. vers. de Parocho autem, & c. eamque secuta fuit Rot. apud Cardin. Seraph. dict. decis. 1099. n. 4. vers. non obstat quod non fuerint factæ denunciationes, & c. Buratt. dict. dec. 530. n. 5. vers. respectu denunciationum, & c. & dict. dec. 803. num. 7. vers. cuius contrarium, & c. ac in recens. dec. 71. sub n. 11. vers. quia fuit responsum, & c. part. 1. & dec. 390. sub num. 5. vers. quibus non obstat, & c. ac dec. 431. num. 11. vers. minus obstat defectus, cum segg. part. 4. tom. 2. dec. 493. n. 16. vers. soltra quod, & c. part. 5. & in Bonon. fideicom. Bartholomai de Bolongnis 12. Maij 1945. coram Reuerend. D. meo Terracin. in §. Nec quidquam, & c. Honned. conf. 72. num. 22. vers. imo quia, & c. cum segg. lib. 2. Rebell. dict. q. 7. sect. 2. sub princip. vers. si tamen secundo, & c. cum aliis relatis per Bonacin. de Sacram. matrim. dict. q. 2. punct. 6. sub num. 6. vers. matrimonij clandestinum, & c.

Atque ita, & c. Altera tantum, & c.